

ISSN 0416-2242

vaš četrtkov prijatelj

DOLENJSKI LIST

Staršem v premislek in pogum

Prvi vstop v šolo

Avgustovski dnevi se iztekajo in spet bodo zaživele šole. Med šolarji bo mnogo takih, ki si bodo prvič oprili torbico in sedli v učilnico.

Se kdaj vprašate, starši, kaj vse se poraja v glavicah vaših malčkov ob tem prelomnem dogodku? So ob tem velikem življenjskem koraku veseli ali prestrašeni? V veliki meri je to odvisno tudi od vas, vašega razmišljanja in odnosa do šole. Šolskemu novincu se odpirajo nove razsežnosti bivanja in ustvarjanja. Vendar je za nemoten vstop v šolo in socializacijo potrebna temeljita priprava. Sicer je zdaj za to že pozno, saj se priprava na vstop v šolo začne že veliko veliko prej. Za to poskrbijo tudi v vrtcu v okviru oddelkov male šole, a tudi vi imate pri tem pomembno vlogo. Vzemite si čas in "obdelajte" to novost v življenju vaše družine. Skupaj pregledajte seznam šolskih potrebščin, prelistajte knjige in delovne zvezke ter skupaj pripravite šolsko torbico. Približajte otrokom šolo kot toplo vzgojno-izobraževalno ustanovo, kjer bodo v družbi prijaznih učiteljev odkrivali resne stvari na sproščen, domisel in včasih tudi zabaven način. Omogočite svojim otrokom lepa šolska leta, predvsem pa začetek le-teh. Naj bo vstop v šolo prijetna izkušnja za vas in vašega otroka! In še to: Otrok naj (p)ostane središče vašega sveta!

IRENA POTOČAR PAPEŽ

Podpis za belokranjski nov vodovod

Odrešeni skrbi za vodo

METLIKA, ČRNOMELJ, SEMIČ - Vse kaže, da bo projekt "Vodooskrba Bele krajine - projekt regionalnega vodovoda" vendarle zaživel tudi v praksi. Projekt, s katerim se ukvarjajo dve leti, naj bi vse tri belokranjske občine skupaj s koordinatorjem del CRPOV z ministrstva za kmetijstvo uresničile ob sodelovanju šestih ministrstev v približno šestih letih, ko naj bi bilo za primarni regionalni belokranjski vodovod zagotovljenih 3,3 milijarde tolarjev. Prejšnji teden so dogovor o začetku del belokranjskega vodovoda podpisali metliški župan Branko Matkovič, črnomaljski Andrej Fabjan in semiški Janko Bukovec ter vodja CRPOV Teobald Belec.

Gre za dvojce zajetij: Dobljče, nove vrtnice poskuse pa bodo delali na Blatniku v semiški občini. Po sedanjih predvidevanjih bi nova količina vode ob sedanjih zadoščala za vso Belo krajino. Metliški župan je povedal, da je le kmetijsko ministrstvo zagotovilo iz letošnjega proračuna dobrih 46 milijonov tolarjev in letos bi radi za vodovod porabili 53 milijonov državnega denarja.

L. M.

Novoteks se je srečal z Abrahamom

Od nekdanj mogočnega Novoteksa je ostala le firma Novoteks Tkanina, ki je največje primarno tekstilno podjetje v Sloveniji - 500 zaposlenih, 2 milijona m tkanin

NOVO MESTO - Novo mesto ima dolgo tekstilno tradicijo. Že pred drugo svetovno vojno so imeli Jože Povh, Ivan Medic in Jože Penca tu svoje tekstilne tovarne, iz katerih je po vojni nastal Novoteks. Ta tekstilna in konfekcijska tovarna, od katere ustanovitve prav te dni poteka 50 let, je bila lep čas motor razvoja v Novem mestu in širši okolici. Od 135 delavcev, kolikor jih je bilo pred 50-imi leti, je v najboljših letih imelo delo v tej tovarni celo 2.500 ljudi.

LEPA DIRKA NA GORJANCIH - Množičen obisk gledalcev in gladko izpeljana prireditev brez hujskih nesreč in prekinitev, nov rekord proge in zmaga domačega tekmovalca v pokalu clio so osnovne značilnosti letošnje gorsko hitrostne avtomobilistične dirke na Gorjancih. Tudi tokrat se je z domačimi ovinki in konkurenti spopadel Matjaž Tomlje, ki zadnja leta razen na Gorjancih le redko nastopi na kateri izmed dirk. S sposojenim avtomobilom A4 je bil prvi favorit v skupni uvrstitvi turističnih avtomobilov, a ga je na poti do zmage zaustavila smola, saj mu je že na startu prve vožnje ugasnil motor, je pa zato v ovinek v Koroški vasi (na sliki) zapeljal še posebno hitro. (Foto: I. Vidmar)

Milena Kramar Žnidar

Imeli so predilnico v Metliki, konfekcijski obrat v Vinici, dva v Bosni, številne trgovine, ustanovili so tovarno Strešnik v Dobruški vasi. Sčasoma pa je šlo vse navzdol in od nekdanj mogočnega Novoteksa je danes ostala le firma Novoteks Tkanina, v okviru katere je tudi metliška predilnica. Zaposlenih je 500 ljudi, od tega v Metliki 130. Novoteks Tkanina je največje slovensko podjetje za proizvodnjo volnene preje in tkanin za vrhna oblačila. Da se primarni tekstilni industriji v Sloveniji res ni pisalo lepo, govori tudi podatek, da je v zadnjih sedmih letih ta branža izgubila več kot 60

(Nadaljevanje na 2. strani)

Berite danes

- stran 3:
• Dolenjske pekarne so tudi izvoznik
- stran 5:
• Se eno napol izgubljeno leto
- stran 6:
• Američani Danini najboljši plačniki
- stran 7:
• Brod na Mostecu ne sme obstati
- stran 9:
• Vsaka svinja ima svojo kartico
- stran 11:
• Lastninjenje oškodovalo posavsko gospodarstvo
- stran 14:
• "Sramotni 55. člen slovenske ustave"

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

Krška vas ☎ 0608/59-059
Novo mesto ☎ 068/21-123

Voda zastoj - z dodatkom bakterij

Z nestrokovno vzdrževanimi vaškimi vodovodi bo treba nekaj ukreniti - Prisotne bakterije fekalnega izvora in pesticidi - Izjava dr. Dušana Harlanderja

NOVO MESTO - Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto je v prvi polovici letošnjega leta odvzel že približno 500 vzorcev vode iz javnih vodovodov, s katerimi upravlja novomeško Javno podjetje Komunala. Približno polovica teh vzorcev je bila oporečnih že na zajetjih. S kondicioniranjem se kakovost vode izboljša, vendar je še vedno okrog 12 odstotkov vzorcev iz omrežij neprimernih.

Večina vodnih zajetij je kraškega značaja, ki je pod močnimi vplivi iz površja, ob večjih deževjih pa se rada kali. Bakteriološko oporečnost najpogosteje povzročita povišano število bakterij, še posebej pa vzbujata skrb to, da so občasno prisotne tudi koliformne bakterije fekalnega porekla (lani je bilo približno 9 odst. takšnih vzorcev), ki povzročajo črevesna obolenja. Uporabniki biološko neprimernih vod so na običajne klice že kar navajeni, zlasti v turistični sezoni pa te povzročajo preglavice turistom, zato je takrat nevarnost pojavljanja nalezljivih boleznih večja. Kemične preiskave so pokazale, da voda v glavnem ni obremenjena s pesticidi, težkimi kovinami, topili ali čim drugim. Občasno se zaradi večjih nalivov pojavlja motnost vode ali pa povečana koncentracija prostega preostanka klora.

Skrb zbujajoča pa je kakovost vode v vodovodih, s katerimi upravljajo krajevne skupnosti oz. vaški odbori; takih je v novomeški občini še 13. Voda iz vaških vodovodov je pravilom zastoj in največkrat okužena z bakterijami. Letos je Zavod, ki opravlja nadzor nad njimi enkrat letno, odkril celo primer povišane koncentracije

pesticidov v pitni vodi. Teh tudi prejšnja leta v vaških vodovodih ni manjkalo. Njihova koncentracija sicer ni bila nad dovoljeno, vendar je znano, da pesticidi tudi v nižjih koncentracijah ne koristijo zdravju.

"Novi pravilnik o pitnih vodah zahteva pregled vaških vodovodov najmanj štirikrat letno in tu se bodo pojavili spet dodatni problemi, ker bo potrebno pridobiti štirikrat več denarja. Skupaj z občino in Komunalo si močno prizadevamo, da bi vaški vodovodi prešli v upravljanje komunalnih podjetij, ki pa s prevzemom veliko tvegajo, ker so sistemi zelo slabo vzdrževani in lahko za komunalno podjetje pomenijo veliko izgubo," pravi direktor Zavoda za zdravstveno varstvo dr. Dušan Harlander.

D. ŽAGAR

GIMNAZIJC POUK V ŠOLSLEM CENTRU

NOVO MESTO - Gimnazija Novo mesto obvešča dijake, da se pouk prične v ponedeljek, 1. septembra, ob 14. uri v Šolskem centru Novo mesto na Šegovi 112.

Jutri bodo padavine in nevihte, v soboto in nedeljo pa bo sončno, vendar ne več tako vroče vreme.

BRIGITA BUBALO NOVA MISS KOLPE - KUPE 1997 - Regionalna radijska postaja Studio D in radio Karlovac sta v petek v campu v Vinici pripravila skupno turistično prireditev Miss Kolpe - Kupe, ki si jo je ogledalo skoraj 2000 obiskovalcev z obeh strani te mejne reke. To je po petih letih spet srečanje prebivalcev z obeh strani. Med obiskovalci je bila kot predsednica strokovne komisije tudi slovenska atletinja Alenka Bikar. V prijetnem vzdušju ob igranju ansambla Plava noč iz Karlovca, narodno-zabavnega ansambla Vasovalci iz Adlešičev ter karlovskega pevca Alena Slavice se je predstavilo deset lepotic. Desetčlanska strokovna komisija ni imela lahkega dela. Nova miss Kolpe 1997 je postala 17-letna Brigita Bubalo iz Zagreba, prva spremljevalka 17-letna Anita Šobar iz Črnomlja, druga spremljevalka pa 18-letna Vesna Martinović iz Zagreba. Organizatorji so sklenili, da bodo taka in podobna srečanja postala tradicionalna. Prireditev pa bo vsako leto v drugi državi. (Jože Stegne, foto: Gorše)

Kdor seje veter, žanje vihar

"Papež je rekel, da nas 'ma rad, a nam je poslal tega zadrtega klerikalca Rođeta!" Te nedvomno surove besede na slovenskem nacionalnem radiu v petek zjutraj gotovo ne bi bile izrečene, če ne bi bilo povoda zanje. Akcija rodi reakcijo. Kdor seje veter, žanje vihar.

Dr. Franc Rode, novi slovenski metropolit, je vsestransko, razgledana, močna in avtoritativna ter spoštovanja vredna osebnost, za katerega pa bi žal težko rekli, da je človek dialoga, strpnosti in sprave, ki jo tako potrebujemo, a smo najbrž vse dlje od nje. V svojih javnih nastopih, predvsem pa enostranskih političnih ocenah, ki jih vpleta vanje, ljudi vznemirja - in to ne samo nevenjujoče. Vznemirja jih ne le z vsebino povedanega, z napovedjo programa drugačne, nekonciliske in bojujoče se Cerkve, temveč celo z obliko dikcije. Govori jasno in brezprizivno, z neobičajno samozavestjo, neomajnostjo in samogotovostjo, brez trohice intelektualnega dvoma in kot izključen posestnik resnice, kar meji že na napih. Mi uboge reve, verne in neverne, pa smo o stvarih sveta tako polni negotovosti in dvomov!

Dr. Rode vznemirja in celo iritira slovensko javnost z neznosno lahkostjo, s katero ocenjuje stanje slovenske demokracije in njenih demokratičnih ustanov, predvsem njene ustave, o kateri je tako čustveno spregovoril v svojem programskem govoru na Brezjah (več o tem na 14. strani). Slovensko ustavo so sprejeli z veliko večino na svobodnih demokratičnih volitvah izvoljeni poslanci (večino je imel Demos) in je ni moč tako napadati, zlasti ne s strani cerkvenega dostojanstvenika, ki na svoj položaj ni bil izvoljen ne po večinskem in ne po proporcionalnem sistemu, niti ne po kombinaciji obeh.

MARIJAN LEGAN

Živimo slabše kot lani?

Tisti, ki so ob osamosvojitvi mislili, da bo za umiritev ravni življenjskega standarda potrebnih le pet let, so se ušeli. Še vedno je država v tranziciji, svoj davek bo zahtevalo tudi prilagajanje Evropski zvezi. Nič dobrega se ne piše kmetijstvu, pa tudi razmere v našem gospodarstvu so, če odmislimo nekaj svetlih izjem, slabe. Brezposelnost je visoka, vzbujajoče pa je dejstvo, da je ta vse večja med mladimi, ki po končani šoli ostanejo pred zaprtimi vrati delodajalcev, ki običajno zahtevajo delovne izkušnje. Pomemben pečat življenjskemu standardu Slovencev dajejo tudi slovenski politiki, ki se namesto s stabiliziranjem družbenega življenja raje ukvarjajo z medstrankarskimi razprtijami. In tako lahko navadni državljani težko verjamemo trditvam in obljubam o enomestni letni inflaciji, saj se lahko o višjih cenah prepričujemo iz dneva v dan. Celotno življenjske potrebnosti so vse dražje, tako da precejšen delež državljanov vse težje povezuje konec meseca z začetkom novega in ne razmišlja o tem, da bi kaj denarja namenili za kak priboljšek. V nedavni anketi enega od slovenskih dnevnikov je le desetina vprašanih ocenila, da letos živi bolje kot leto prej, dobra polovica bistvenih razlik v svojem življenjskem standardu ni opazila, kar tretjina pa jih živi slabše. In kako živimo pri nas?

ZEMIR BEGIČ, direktor Pivovarne Gusar iz Semiča: "Sam dobro živim in sem kar zadovoljen. Zanimivo se mi zdi opazovati ljudi, po njihovem standardu se giblje obisk tudi pri nas - na primer ko je plača, je gostilna polna, ostale dneve v mesecu manj. Menim, da ljudje pri nas kar solidno živijo, vsak si kaj pridela doma."

NUSKA ABRAM, kmetica z Dobrave pri Kostanjevici: "Standard se v primerjavi z lanskim letom ni spremenil, je pa precej odvisen od posameznikovega lastnega dela. Očitno pa še ni dovolj hudo, saj se tega nekateri še vedno ne zavedajo, celo država jim je naklonjena. Na življenje nas kmetov močno vplivajo tudi cene in trg: repromaterial je vse dražji, cene pridelkov pa so nižje."

IVANKA ČERNJAK iz Špeharjev pri Vinici, članica TD Sinji Vrh: "Od osamosvojitve Slovenije se je življenjski standard pri nas znižal. Čeprav je v ustavi zapisano, da smo socialna država, mnogi ljudje živijo siromašneje kot so, vse več pa je tudi brezobzirnosti. Menim, da na dolgi rok taka država ne bo uspevala."

JOŽA ILC, snažilka v Velikih Laščah: "Vsako leto je slabše. Plače so majhne, delati pa je treba vedno več. Za našo 4-člansko družino bo treba za zimo kupiti tovarnjak drv in še kurilno olje. Ne držijo trditve, da so cene porastle za 9 odstotkov, saj se je občutno bolj podražil kruh, olje je poskočilo v kratkem iz 185 na 210 tolarjev za liter in podobno."

MILKA MAROLT, prodajalka v trgovini v Vidmu-Dobrepolje: "Po moji oceni živimo letos približno tako dobro, kot smo živeli lani. Za šolo bomo imeli letos nekoliko več izdatkov, saj smo imeli lani enega šolarja, letos pa bosta dva. Vse, kar je bistveno za življenje, se je manj ali bolj podražilo. Mi imamo sicer kmetijo, a je kljub temu treba še marsikaj kupiti."

MILAN KREACIČ, komercialni tehnik iz Velikih Malenc: "Stanje se v zadnjem letu ni kaj dosti spremenilo na slabše, na boljše pa tudi ne. Vse skupaj se še vedno vrti v nekem začaranem krogu. Mladi še vedno ne vidijo prave perspektive. Ne vem, če je temu kriva vladna politika ali kaj. Ko bi ne bilo sive ekonomije, bi bil standard dosti nižji, tako pa se nekako le živi."

JANEZ ŠMIT, voznik z Žigrskega Vrha pri Sevnici: "Tudi tisti, ki delamo, živimo verjetno za spoznanje slabše kot lani. Standard je pač padel, ker je draginja vse večja. In če se že mi, ki smo še zaposleni, tako pogovarjamo, kaj porečejo šele oni, ki nimajo več zaposlitve in so tako rekoč na cesti, a ne po svoji krivdi in zaman iščejo novo delovno mesto?"

FRANC ROZMAN, upokojenec iz Cirknika pri Mirni: "Zase ne bi mogel reči, da kaj občutim na svoji koži, da bi se letos slabše živelo kot lani v tem času, ko pa se pogovarjam z ljudmi, jih kar precej potoži, da jim gre slabše. Lahko bi jim pritrdil, da smo prej živeli boljše, čeprav moram znova poudariti, da niti slučajno nisem socialno ogrožen, ker pač prejmi ne dohiteva inflacije!"

JELKA SENIČAR iz Praproč pri Straži: "Mislim, da letos živimo težje kot lani. Možno je v službi pri Pionirju, kjer je delo iz dneva v dan bolj negotovo, jaz pa sem že pet let doma na kmetiji, kjer pa je zaslužek še bolj negotov. Poleg nizkih cen, tistega kar prodamo, je kmet prepričan še na milost in nemilost v trenutku, ki je kakršno je, vendar življenjski stroški zaradi tega niso manjši."

Novoteks se je...

(Nadaljevanje s 1. strani)

odst. zaposlenih in proizvodnje. "Naše podjetje je leta 1991 vstopilo v novo življenje popolnoma zadolženo, brez jugoslovanskega trga, ki je včasih pomenil 60 odst. vsega trga, bili smo tik pred stečajem," pripoveduje direktorica mag. Milena Kramar Žnidar. Da bi se obubožano podjetje izognilo stečaju in likvidaciji, so začeli postopek prisilne poravnave z upniki, v katerem so del terjatev spremenili v delež upnikov v podjetju, del pa v dolgoročne kredite. Od 1.300 v letu 1990 se je število zaposlenih zmanjšalo na sedanjih 500.

Pred nedavnim so se borili za golo preživetje, danes pa že bolj smelo gledajo v prihodnost. 500 zaposlenih, od katerih je 60 odst. žensk, proizvede 2 milijona metrov tkanin, 80 odst. proizvodnje izvozijo, večino v Ameriko, letni promet pa znaša 25 milijonov mark. "Naše podjetje ima določene prednosti pred ostro konkurenco, žal pa te hitro izginjajo zaradi naraščanja stroškov dela in kapitala. Postati pa hočemo sodobno uspešno podjetje za proizvodnjo volnenih tkanin višjega kakovostnega razreda, prilagojeno za proizvodnjo manjših serij," pravi Kramar Žnidar.

Da bo Novoteks Tkanina lahko dosegla svoje strateške cilje, je nujna tehnološka posodobitev, odprodaja nepotrebne premoženja, zmanjševanje stroškov, razvijanje novih proizvodov itd. "V naslednjem obdobju predvidevamo za 4 milijone mark novih investicij, s prodajo poslovno nepotrebne premoženja pa naj bi iztržili okoli 3 milijone mark," napoveduje direktorica. Radi bi tudi zmanjšali tržni delež Amerike, kamor naj bi potem izvažali okoli 60 odst. proizvodnje namesto sedanjih skoraj 80 odst., povečali pa naj bi prodajo na evropske trge in v države bivše Jugoslavije, s tem pa tudi dohodkovnost izvoza. "V dveh do petih letih moramo izdelovati 70 odst. proizvodov višjega kakovostnega razreda," je še dodala Milena Kramar Žnidar.

A. BARTEJL

NAŠI NAROČNIKI NA VRŠIČU - V soboto smo na tradicionalni izlet Dolenjskega lista in turistične agencije Mana peljali 50 naročnikov. Prvi postanek je bil na Vrščiču, odkoder smo peš krenili do Poštarskega doma, se nato spustili do Trente in si ogledali muzej Triglavskega narodnega parka ter pot nadaljevali po dolini Soče. Izlet je vodil Tomaž Dobovšek, za prijetno vzdušje so poskrbeli izletniki sami. Naslednji izlet bo konec septembra. (Foto: Majda Luzar)

ŽUPNIK PAVLAKOVIČ PELJE PAHORJA - V soboto se je v Dolu zbralo veliko ljudi na celodnevem družabnem srečanju Prireditve v dolini Kolpe. Prireditve je potrdila usmeritev občine pri posodobitvi cestne infrastrukture ob meji med Dolom in Farno, urejanju telefonskega in elektro-omrežja ter vodovodnih instalacij. Župan Janko Veber je dejal, da jih letos čaka še veliko dela pri urejanju kanalizacije. Člani planinskega društva so na večerni pohod popeljali 70 udeležencev, 40 kolesarjev pa je prevozilo progno med Farno in Dolom. Ob njihovem prihodu so zaigrali člani tamburaške skupine iz Sodevcev, gasilska godba iz Predgrada pa je poskrbela za dobro počutje vseh obiskovalcev. Po odprtju obnovljene ograje na mostu čez potok v Dolu je zbral nagovoril poslanec državne zbornice in predsednik ZLDS Borut Pahor ter poudaril, da moramo Slovenci ohraniti slovensko podeželje. Zbrane so zabavali še humorist Vinko Fugina Šlajmer, pevke Nageljna in kočevska skupina Selekcija. Priljubljen starotški župnik Jože Pavlakovič je s svojim čolnom po Kolpi najprej popeljal Boruta Pahorja (na sliki) in nato še muzikante iz Sodevcev. (Foto: M. Glavonjič)

Letošnje jernejevo še bolj bogato

Prireditve v počastitev občinskega praznika so trajale štiri dni - Podelili so prva šentjernejska občinska priznanja - Častni občan občine je postal Miloš Kovačič

ŠENTJERNEJ - Šentjernejčani so letos že tretjič zapovrstjo praznovali svoj občinski praznik na jernejevo. Tudi tokrat so pripravili več prireditvev, ki so se začele že v četrtek in se zaključile z družabnim srečanjem pri cerkvi v nedeljo dopoldan. Na osrednji prireditvi minulo soboto, ki se je odvijala na prireditvenem prostoru pred občinsko stavbo, so člani šentjernejskega turističnega društva pripravili bogat program. Letos prvič so podelili tudi občinska priznanja.

Že peto jernejevo po vrsti se je začelo minuli četrtek zvečer z orgelskim koncertom v farni cerkvi, v petek so potekala športna tekmovanja; teniški turnir za pokal

začelo tudi regijsko tekmovanje oračev, kjer so se pomerili orači iz trebanjske, novomeške, šentjernejske in škocjanske občine.

Po slavnosti seji se je ob 17. uri začela povorka šentjernejskih društev, potem pa je turistično društvo pripravilo na prireditvenem prostoru predstavitev kovastva, lončarstva, žganjekuhe, krovstva in kmečkih opravil pod naslovom Od zrna do kruha ter degustacijo šentjernejskih vin. Množico ljudi, samo v soboto je bilo na prireditvi okrog 3.000 obiskovalcev, je v nagovoru pozdravil šentjernejski podžupan Jože Krašna, prebrali pa so tudi govor župana

Franca Hudoklina, ki je bil v soboto skupaj z ekipo šentjernejskih športnikov na finalnih Igrah brez meja na Portugalskem. Župan se je iz Lizbone javil na prireditve preko šentjernejskega radia Kiki-riki, ki je deloval za Jernejevo. Ekipa se je s Portugalske, kjer je zasedla predzadnje - 7. mesto, vrnila v nedeljo.

J. DORNJŽ

NA PRIREDITVI SO ŽENSKO ZAMESILE KVAŠENO TESTO - Šentjernejsko turistično društvo je za Jernejevo v soboto pripravilo prikaz kmečkih opravil pod naslovom Od zrna do kruha, sredi prireditvenega prostora so gospodinje zamesile kvašeno testo v mentergi, ki jo je včasih imela vsaka kmečka hiša za peko kruha. Prikazali so tudi mlačev z mlatilnico, ki jo je poganjil dizel motor, in je bila včasih zelo cenjena. (Foto: J. D.)

ATLAS REKE KOLPE

KOČEVJE - Pred kratkim je izšel tudi Atlas reke Kolpe, ki ga je izdelal Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo FGG. Izdajo je financiralo ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj in občine, skoz katere teče Kolpa. Gre za celovit prikaz opisnega, slikovnega in kartografskega dela. Namenjen je vsem izletnikom, ljubiteljem voda in gora ter popotnikom z raziskovalno žilico. Atlas je na prireditvi v Dolu predstavila Katja Oven, strokovna sodelavka inštituta FGG.

PODELILI SO OBČINSKA PRIZNANJA - Na letošnjem jernejevem so v Šentjerneju podelili prva občinska priznanja. Poleg tega pa so podelili še priznanje župana, ki ga je prejel njihov dekan Anton Trpin za deset let uspešnega in zavzetega dela v njihovi fari.

Ljubljansko pismo

Po novem do dela in kruha - po pogodbi

Nova zakonodaja

LJUBLJANA - V vladi in njenih ministrstvih pripravljajo zakonodajo, ki naj bi preprečila, da bi brezposelnost postala način življenja desetstičev slovenskih državljanov. Edino pravo zdravilo za zmanjševanje brezposelnosti je gospodarska rast, dolgoročno pa metode, ki temeljijo na usposabljanju in izobraževanju ljudi. Za ureditev delovnih razmerij ima vlada še eno "železo v ognju": novi zakon o delovnih razmerjih, ki ga pripravlja že nekaj let. O predlogu tega zakona je ekonomsko socialni svet bežno že razpravljal, poglobljeno pa bo v drugi polovici septembra. In kaj o njem ta svet loči?

Novemu zakonu (njegovim avtorjem) očita, da preveč omejuje delovno razmerje za določen čas, ki bodisi v skupnem seštevku bodisi v enkratnem trajanju ne sme presegati treh let. Prav tako ne predvideva več postopka varstva pravic oziroma pritožbenih postopkov pri delodajalcu. Zaščita delavca bo torej po novem manjša. Novi

zakon obravnava delovno razmerje kot pogodbo, zato je tudi odpoved razmerja v bistvu prekinitve pogodbe med dvema strankama.

Zakonu očitajo tudi to, da ne loči vloge sindikata (sindikalne zaupnika) in delavskega soupravljanja. Mešanje ni dopustno, saj je svet delavcev organ delavskega soupravljanja, v postopku varovanja obsega pravic delavca pa bi morali biti dejavni le sindikati ali kvečjemu sindikalni zaupniki.

In kdaj lahko pričakujemo novi zakon o delovnih razmerjih? Letos še ne, saj ga morata pred poslanci potrditi še vlada in ekonomsko socialni svet. Zaradi novega zakona o delovnih razmerjih bo potrebno spremeniti tudi nekatere druge predpise, med drugim zakone o kolektivnih pogodbah, zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, minimalni plači, družinskih prejemkih, stavki in tudi zakon o zaposlovanju invalidnih oseb.

In kaj se bo iz vsega skupaj izcimilo? Dobrega manj kot bi želeli (ne)zaposleni. Sindikalni prvaki Boris Mazalin, Dušan Semolič, France Tomšič, Dušan Rebolj, Rastko Plohl in Gregor Miklič so se zato zavzeli, naj bi zakon omogočal tudi postopke pomirjanja, arbitražo in zunaj-sodno obravnavo - da bi v primerih presežkov, prisilne poravnave in stečaja čim manj zadev moralo obravnati socialno sodišče, kjer se je že doslej nakopilo ogromno takšnih zadev. **VINKO BLATNIK**

Dolenjske pekarnice so tudi izvoznik

Odpirajo svojo pekarno v hrvaškem Žakanju ob Kolpi - 20 ton kruha in drugih izdelkov na dan - Izguba pri osnovnih vrstah kruha - Strokovnjaki, razvoj, kontrola

NOVO MESTO - Jutri, v petek, 29. avgusta, bodo Dolenjske pekarnice v Žakanju, kraju ob Kolpi na Hrvaškem, odprle svojo pekarno. "To je letošnja največja nalozba Dolenjskih pekarn, veljala pa je milijon in pol mark," je povedal direktor Dolenjskih pekarn Lojz Muhič.

V tej pekarni na Hrvaškem bodo spekli okoli 1.500 kg kruha na dan. V pekarni bo zaposlenih 6 ljudi, domačinov, ki so do sedaj delali v njihovi pekarni v Črnomlju. "S tem pa naša firma postaja tudi izvoznik, saj bo ob žakanjski

direktor Pekarn.Pri osnovnih vrstah kruha, ki predstavljajo polovico njihove proizvodnje in pri katerih ima roko nad cenami država, imajo po izdelavnih normativih izgubo, ki pa jo težka lovijo in zmanjšujejo z večjo produktivnostjo. "Tak ostanek socializma nam močno zmanjšuje dohodek," nam direktor. Rešujejo jih njihove specialne vrste kruha, pe-

Dolenjske pekarnice prodajajo svoje izdelke na Dolenjskem, v Posavju, Beli krajini, nekaj tudi v Ljubljani, po novem pa še v obkolpskem delu Hrvaške. "Morda se sliši malo domišljavo, a za nas prave konkurence ne bo toliko časa, dokler ne bo pekarnice odprle kakšen kvalificiran pek, ne pa da kruh pečejo ključavničarji, izolaterji, kovinarji, gostinci. Mi imamo svoj razvoj, 6 dipl. inženirjev živilske tehnologije, 2 kemika z višjo izobrazbo, 16 živilskih tehnikov, 2 dipl. ekonomista, svoj laboratorij, v katerem kontroliramo vse surovine, ki pridejo v firmo, in vse izdelke, ki jih proizvajamo, poleg tega pa še novomeški Zavod za zdravstveno varstvo dvakrat na leto opravi super kontrolo."

A. BARTELJ

• Notranji delničarji so 48-odst. lastniki, še 12 odst. pa naj bi odkupili v naslednjih letih, za konec septembra je napovedana prva skupščina delničarjev, ki naj bi potrdila predlog za delitev dividend v višini 500 tolarjev na delnico. Vseh notranjih delničarjev je 176, zanimivo je, da so prav vsi njihovi upokojenci vložili certifikat v firmo, nekateri pa so kupili delnice še z gotovino.

pekarni tudi trgovina in preko nje bomo prodajali naše kekse, slaščice in testenine, ki jih proizvajamo v Novem mestu," je povedal Muhič. "S kruhom iz tamkajšnje pekarnice in izvozom iz Novoga mesta bomo zalagali obkolpske občine Žakanje, Netretič, Ribnik in delno Ozaljš, s trajnimi izdelki, kot so kekci in testenine, pa bomo šli tudi na karlovški trg. Tako se pravzaprav kljub novi državni meji vračamo na nekdanje naš trg, ki sedaj ni najbolj preskrbljen."

V Dolenjskih pekarnah je zaposlenih 145 ljudi, ki vsak dan spečejo okoli 18 ton izdelkov, od tega kakih 12 ton kruha in pekovskega peciva, ostalo pa so slaščice, kekci in testenine. S pekarno v Žakanju se bo dnevna proizvodnja povečala na blizu 20 ton. "V našem asortimanu je okoli 80 vrst kruha, vsak dan pa pečemo okoli 40 vrst, poleg tega pa še kakih 50 vrst pekovskega peciva." Pred časom so si zastavili nalogo, da bodo vsak mesec uvedli en nov izdelek. "To je bil takrat zelo ambiciozna, skoraj neuresničljiva zahteva, v resnici pa smo uvedli tudi po 5 novih izdelkov na mesec," je povedal Muhič, ki je 8 let

Lojz Muhič

kovsko pecivo, kekci, slaščice, testenine, kjer se cene prosto oblikujejo.

• Pameten mož pije toliko, kolikor prenese njegova žena. (Jurij)

Dober začetek krožka Krka

V strojnem krožku opravili že nad 800 strojnih ur

ŠENTJERNEJ - Strojni krožek Krka, ki deluje na območju občine Šentjernej in Škocjan ter na delu novomeške občine, je bil ustanovljen letos aprila. Predsednik je postal Marjan Gorenc iz Zbur, njegov koordinator pa Jože Rangus z Drame pri Šentjerneju. "Strojni krožek je oblika med-sosedske pomoči, združuje kmetov in njihovih potreb. Tisti, ki imajo stroje, ponudijo delo z njimi, ostali, ki jih nimajo, pa lahko dobijo storitev po dostopnih cenah," pravi Rangus. Letos so opravili že blizu 800 ur, najprej so sejal koruzo, potem so balirali deteljo in travo za silažo, nekaj je

krožke, ki so objavljene v Kmečkem glasu," je razložil Rangus. V Strojnem krožku Krka je včlanjenih nekaj manj kot 100 članov, vendar število še vedno narašča. Njihovi člani imajo 5 odst. popust pri opravljeni storitvi. Poleg pomoči s stroji pa v krožku tudi svetujejo kmetom pri nabavi strojev, v načrtu pa imajo tudi pripravo predstavitev novih strojev na šentjernejškem živinskem sejmu in podobnih prireditvah.

V okviru krožka se je prejšnjo soboto 12 njihovih članov udeležilo tudi regijskega tekmovanja oračev na posestvu v Draškovcu. V zimskem času pa bodo organizirali aktualna strokovna predavanja.

J. D.

Jože Rangus

bi bilo tudi oranja in branjanja, potem žetve s kombajni, v krožku imajo okrog 9 kombajnov, od tega tudi kombajn z avtomatskim nagibom. Veliko del na polju pa bodo opravili še v jeseni. "Cene storitev določimo na osnovi kataloga cen kmetijskih storitev za strojne

SEJEM VSE ZA ŠOLO

NOVO MESTO - Občinska zveza prijateljev mladine Novo mesto pripravlja od četrta do 4. septembra, sejem Vse za šolo in boljši sejem rabljenih šolskih učbenikov, ki bo na Glavnem trgu. Organizator želi staršem omogočiti, da po konkurenčnih cenah kupijo vse potrebno, učenci, dijaki in študentje pa bodo lahko brezplačno zasedli stojnice in prodajali oz. menjali učbenike.

Nova pešpot po prelestni Dolenjski

Nujno odstraniti še odlagališče odpadkov

Pod nadzorom Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto ter Zavoda za gozdove Slovenije so člani Društva inženirjev in tehnikov gozdarstva Novo mesto izvedli delovno akcijo urejanja pešpoti po naravnem spomeniku Luknja pri Prečni. Naravni spomenik Luknja je bil razglašen z odlokom občine Novo mesto. Njegova posebnost so izvir reke Temenice, ruševine gradu in kraška jama z arheološkim najdiščem. Poleg tega najdemo v njem tudi kraško brezno Vel. Stražica, ribogojnico, hidroelektrarno, staro vodno žago venecijanko itd. Luknja je bila od nekdanj priljubljena izletniška točka Novomeščanov. Sedaj so poti urejene in markirane. Skupna dolžina znaša 6,3 km. Znak je belo-modri in simbolizira jamo z vodo. Na petih vstopih in v križiščih stojijo kazipoti, ki usmerjajo obiskovalce. Na nevarnejših mestih je poskrbljeno za ograje in stopnice. Zaradi varnosti je ograjeno tudi kraško brezno.

V prihodnje bi bilo nujno sanirati odlagališče odpadkov v opuščnem kamnolomu in prepričati krajanje, da smeti v naravo ne sodijo! Uradna otvoritev pešpoti bo v mesecu septembru.

K. ERJAVEC

SEMAFOR - Semaforski drog na šmihelskem mostu pri lekarni je nekdo, ki je moral biti močan kot bik, pameten pa ravno tako, dobro ukrivil. A luči na njem še vedno delujejo in zaradi tega prometna varnost ni nič ogrožena. Semafor v ločenskem križišču pa stoji čisto pokonci, a kaj, ko se zelena luč za pešce z rdečo izmenjuje tako hitro kot lučke na božičnem drevesčku. Najhitrejši pešci pridejo ob zeleni luči najdlje do sredine prehoda. Naprej pa hodiš na lastno odgovornost.

PLAČILO - Pri spomladanskem čiščenju in pospravljanju so prizadevni domačini iz Cerovega Loga okoli Prežeka iz grmovja in grap izvlekli razno navlako, od starih štedilnikov, pralnih strojev do zavrnjenih avtomobilov. Vse to so z muko spravili na kup pred grad, da bo komunalcem bolj pri roki, ko bodo ob napovedanem dnevu odvažali kosovne odpadke. Nadebudna novinarka, ki je prosto popoldne izkoristila za izlet v naravo, pa je zgrožena posilkala ta kup s trudom nabrane navlake in ne da bi koga kaj vprašala, domačine v podpisu pod sliko okrcala kot ljudi brez poslušala in občutka za zgodovinski spomenik in naravo. Plačilo pa tako!

ZNAMENITOST - Na jernjevo, šentjernejški občinski praznik, so povabili tudi godbo iz Polčan. Gostje so se na osrednji prireditvi zahvalili predsedniku šentjernejškega turističnega društva Janezu Selaku za prijazno povabilo in lep sprejem in mu izročili darilo, znamenitost njihovega kraja. Ko je Selak pogledal, kaj je dobil, je veselo komentiral: "Saj imajo tako znamenitost kot mi!" Dobil je namreč steklenico vina.

KRAVE - Za jernjevo je v šentjernej deloval Radio Kikiriki in v treh dneh dobil toliko poslušalcev, kolikor jih kakšen drug nima v celem mesecu. Navdušenje nad lastnim radiom je bilo tako veliko, da se je eden od poslušalcev pridušal, da odkar deluje Radio Kikiriki, njegove krave dajejo več mleka. Če bi ta radio poslušali v Ljubljanskih mlekarah, bi se odkupna cena mleka še znižala...

Ena gospa je rekla, da novomeški motoristični dirkači zato nosijo volnene kape, ker je poskus dokazal, da so bolj varne kot čelade. S cerkvenega zvonika so vrgli čelado in volneno kapo. Medtem ko je čelada utrpela hude poškodbe, kapi ni bilo nič...

Suhokranjski drobiž

HRUŠKE ZA DELAVCE - V zadnjem drobižu smo omenili nekatere direktorje, ki so nekako pripomogli tudi k razvoju kraja. Vsekakor je bilo od leta 1974 na Dvoru veliko menjav direktorjev, med katerimi velja omeniti tudi Slavka Medleta. Prav v tistem času, ko je voda zalila tovarno, je leta 1974 priskočil na pomoč Novoles in pričel s takojšnjo sanacijo. Slavko Medle je bil takrat direktor Tovarne stilnega pohištva, ki je prevzel prvi zapuščeno tedanje mizarske delavnice, katera je bila v dokaj žalostnem stanju, poplavljena in brez pravega vodstvenega kadra. Seveda je v teh prostorih delalo vsa leta tudi veliko domačinov. Marsikatera zgodba in spomini jih vežejo prav na to stavbo. Te dni se je, kakor vsa leta nazaj, spomnila na svoje sodelavce tudi upokojena delavka Ivanka Hrovat z Rebri pri Žužemberku. Čeprav nima veliko, se vedno spomni in prinese večasih orehe, letos pa, ko je letina hrušk, tudi hruške.

ŠPORTNA DVORANA IN OLIMPIJSKI BAZENI - Po besedah poznavalcev bi bila nova, komaj dvajset let stara hala pri Novolesu primerna za športno dvorano ali vsaj za telovadnico osnovnošolcev, medtem ko bi bili zapuščeni in prazni bazeni ribogojnice primerni za olimpijski bazen. Obvestiti bo potrebno še ministra za šport in Dvor bo dobil poleg kulturnega centra tudi športni center Suhe krajine.

NAJ KELNAR - Na tekmovalju Naj kelnar in Naj kelnarica v št. Juriju pri Grosupljem se je na odlično drugo mesto v moški konkurenci in v skupni uvrstitvi na 5. mesto uvrstil Franci Pasar iz Žužemberka. Franci je sicer po poklicu strojni tehnik, vendar mu prenašanje kozarcev ne dela težav...

S. M.

Otroški dodatek tako kot lani

Obetajo pa se spremembe

NOVO MESTO - Odkar je prišlo do razširitve pravice do otroškega dodatka, se je število otrok oz. družin, ki so do dodatka upravičene, precej povečalo. Še leta 1993, pred razširitvijo cenzusa, je v Sloveniji prejelo otroški dodatek manj kot 150.000 otrok, lani maja pa se je to število povečalo kar na 400.000. Na novomeškem centru za socialno delo, ki deluje na območju novomeške upravne enote, pravijo, da bistvenih sprememb v primerjavi z lanskim letom ni, lani julija je otroški dodatek prejelo 8.018 družin, letos pa nekoliko več; 8.410.

V novomeški občini prejema otroški dodatek 7.174 družin oz. 12.895 otrok, v šentjernejški občini 899 družin (1.625 otrok) in v škocjanski 333 družin (690 otrok). Najvišji otroški dodatek trenutno znaša dobrih 7.700 tolarjev na otroka, ki je vezan na zajamčeno plačo, le-ta pa je že od aprila nespremenjena. Takšen znesek pa prejema družine, kjer bruto mesečni dohodek na družinskega člana v lanskem letu ni presegal 32.281 tolarjev. Sem sodi najbolj ogrožena kategorija ljudi, ki so brez dohodkov za preživetje, so izgubili zaposlitev, imajo nizke pokojnine ali pa živijo na kmetiji. Prav ta in še naslednja skupina družin, ki so imele bruto mesečni dohodek na družinskega člana lani od 32 pa do 38 tisočakov, sta zelo veliki. Ponavadi so to tudi družine, ki imajo tri in več otrok. Zelo velika pa je tudi zadnja skupina, ki je še upravičena do otroškega dodatka, to so družine, ki so v lanskem letu imele bruto mesečni dohodek na družinskega člana med 71.019 in 142.038 tolarji. Otroci iz teh družin prejema po 2.462 tolarjev. Prav za to kategorijo pa se pripravljajo spremembe, in sicer naj bi razpon v dohodku znižali, na ta račun pa naj bi povišali otroški dodatek družinam, z najnižjimi dohodki.

J. D.

NOGOMETNI TURNIR

MIRNA PEČ - Športno društvo Mirna Peč prireja v soboto, 30. avgusta, ob 9. uri turnir v malem nogometu. Prijave zbirajo na tel. št. 068/78-027. Prijavnina znaša deset tisoč tolarjev, v to ceno pa je vključena tudi malica za sedem igralcev. Nagradni sklad je tisoč DEM.

TEČAJ ZA ROKOMETNE SODNIKE

NOVO MESTO - Zbor rokometnih sodnikov Novo mesto bo septembra pripravil seminar za nove rokometne sodnike, časomerice in zapisnikarje. Pisne prijave zbirajo na naslovu Zbor rokometnih sodnikov, p.p. 138, Novo mesto.

Krka in Kolpa sta še za kopanje

Če bi se strogo držali odredbe, bi se kopali v Kolpi le od Prelesja do Gribelj, v Krki pa samo na izviru - Zdravstvena ocena bolj realna - Voda se ne slabša, ne boljša

NOVO MESTO - Zadnja leta novomeški Zavod za zdravstveno varstvo opravlja bakteriološke in kemijske analize vzorcev vod, vzetih na krajih in ob času, ki je najbolj primeren za kopanje. Tako so letos vzorce jemali v najbolj vročih avgustovskih dneh, ko se je kopalo največ ljudi. Najpomembnejši so rezultati analiz vzorcev, vzetih v Krki in Kolpi.

V Krki so vzeli 16 vzorcev. Po odredbi o kakovosti površinskih voda, ki pozna 4 kakovostne razrede, od tega sta za kopanje primerna le 1. in 2. razred, bi bila Krka primerna za kopanje le na izviru in pogojno v Soteski. Po bakteriološki analizi bi bila primerna za kopanje zaradi preveč bakterij, kar pa, pravi direktor Zavoda dr. Harlander, ni glede na kraški značaj reke nič nenavadnega. Po kemijski analizi pa je od 16 vzorcev Krka primerna za kopanje na 5-ih mestih, in sicer na izviru, v Zagradcu, Žužemberku, pri Podbočju in v Krški vasi, 11 vzorcev pa je bilo neprimernih, in to 6 zato, ker je bilo v vodi preveč kisika, kar kaže na veliko razmnožitev alg, 5 vzorcev pa zato, ker je bilo v vodi preveč nitritov, kar kaže na fekalno onesnaževanje.

V Kolpi so vzeli vzorce na 7 mestih od Prelesja do Želebeja. Po bakteriološki analizi je Kolpa primerna za kopanje na 4-ih krajih, po kemijski pa celo na 5-ih; tam, kjer ni primerna, pa ni zaradi prevlekega števila bakterij, bakterij fekalnega izvora oziroma zaradi preveč kisika.

"Preveč kisika in vsebnost nitritov so tako rekoč edini razlogi, zaradi katerih po odredbi določene kopališča na Krki oziroma Kolpi naj ne bi bila primerna za kopanje," pravi direktor Zavoda za zdravstveno varstvo dr. Dušan Harlander. "V odvzetih vzorcih s to analizo nismo našli nobenih nevarnih snovi ali znakov, ki bi kazali na njihovo prisotnost." Povedati je treba, da je odredba v bistvu pravna ocena, zdravstvena ocena, ki je bolj realna in temelji

na vsakdanji praksi in dosedanjih izkušnjah, pa govori, da v praksi zaradi kopanja v Krki in Kolpi ni zdravstvenih posledic. Skratka - kopanje v teh rekah ni nevarno za zdravje kopalcev. "Previdnost velja predvsem zaradi namnožitve alg, kar bi lahko občutljivejšim kopalcem povzročilo kožne težave, na primer srbenje, izpuščaje ipd.," pravi dr. Harlander.

Krka v glavnem spada v 2. kakovostni razred, v 3. razred pade pri Mačkovcu, do Otočca pa se sama očisti in je spet v 2. razredu;

• "Stanje v obeh rekah je, kar se primernosti za kopanje tiče, tako kot zadnja leta, slabša se na srečo ne, izboljšuje pa žal tudi ne," pravi dr. Harlander.

le v času, ko je nizek vodostaj in so višje temperature, je Krka v 2. do 3. kakovostnem razredu. Kolpa pa je v primerjavi s Krko veliko čistejša in nasploh primernejša in prijetnejša za kopanje.

A. B.

Osnova za razvoj turizma so ceste

Letna skupščina TD Sinji Vrh - 180 članov ima že kaj pokazati - Za krajinski park Kolpa, toda brez večjih omejitev - Predsednik Dolenjske turistične zveze A. Serini poln pohvalnih besed

SINJI VRH - Delovni člani TD Sinji Vrh, katerega predsednik Ivan Černjak je letos za prizadevno delo prejel pomembno republiško priznanje, so v nedeljo, 24. avgusta, na Kalu v naravnem parku na Sinjem Vrhu sklicali četrto redno letno skupščino. Dnevni red je bil podoben običajnim pregledom aktivnosti društva ter načrtom. Nad delom društva je bil navdušen predsednik Dolenjske turistične zveze Alojz Serini, ki je povedal, da je opaziti velik napredek, poudaril pa je pomen razvoja turizma po vaseh, za kar so osnova dobre ceste.

Tudi to je bila ena izmed pomembnejših tem pogovora, saj je ostalo še 8,5 kilometra neasfaltiranih cest. Cesta Planina-Sinji Vrh bo prišla na vrsto še letos, cesta Sinji Vrh-Špeharji pa prihodnje leto. Poleg cest je osnova turizma tudi voda. Kar 195 milijonov tolarjev je treba, da bo vsaka hiša imela pitno vodo. Idejni načrt je narejen in prihodnje leto bo KS Vinica samo za gradnjo vodovoda namenila približno 20 milijonov tolarjev. Krajani so ve-

seli pred tedni odprte nove trgovinice Vrhovka domačinke Katarine Klevišar, ki je odprta vsak dan in gotovo pomeni dobro ponudbo tudi za turiste, potreba pa je tudi po gostinskem lokalu.

Člani TD Sinji Vrh so eni prvih, ki so uskladjali statut z novo sprejetim Zakonom o društvi s spremembo v 40. členu. Poleg poročil tajnika in blagajnika društva je imel besedo predsednik Ivan Černjak, ki je poln načrtov. Letos je društvo kot eno prvih tovrstnih

v Beli krajini prišlo do novega računalnika in Interneta, kupiti želijo še tiskalnik in faks. V prihodnje želijo sodelovati z nevladnimi organizacijami, s tujino, poglavitna skrb pa jim je varstvo okolja in naravne ter kulturne dediščine. Na Kalu so uredili pozabljeno in zapuščeno kapelico ter poskrbeli za restavriranje Marijinega kipa v njej - delo upokojenega ravnatelja viniške osnovne šole Antona Trohe.

Člani TD Sinji Vrh so se strinjali s sprejetim osnutkom krajinskega parka Kolpa, "vendar če bomo začetili, da bo omejeval in ne razvijal, kar je v turizmu potrebno, če ne bo življenjski, bomo drugačnega mnenja," je dejal Černjak. Krajinski park Kolpa bo tema posebnega zborna krajanov KS Vinica septembra.

L. M.

KITARSKI KONCERT ANDREJA GRAFENAUERJA

ČRNOMELJ - ZKO Črnomelj vabi v petek, 29. avgusta, ob 20.30 v župnijsko cerkev na zadnjo letošnjo prireditev v okviru Poletje v Črnomlju. S kitariskim koncertom se bo predstavil priznani glasbenik Andrej Grafenauer, ki nastopa solistično ali v manjših komornih skupinah v Sloveniji in tujini ter poučuje kitaro na Akademiji za glasbo in na Srednji glasbeni šoli v Ljubljani. Za koncert v Črnomlju je pripravil dela avtorjev: Villa-Lobos, Turina, Paganini, Vinas in Tarrega.

RODOLJUBAC V ČRNOMLJU

ČRNOMELJ - V soboto, 30. avgusta, ob 22. uri obiskovalce Mladinskega kulturnega kluba začel zabavati rokenrol cirkus, skrit pod imenom Rodoljubac.

POPRAVEK

Opravičujemo se za napako v prejšnji številki časopisa - na praznik Marijinega vnebovzeta blagoslovitev novega križa ni bila na Crešnjevcu, ampak na Štrekljencu. Uredništvo DL

Metliški tamburaši kot pika na i

V soboto zaključna prireditev na gradu

ZAGNANOSTI NI MANJ-KALO - Po tekmovalnem delu na njivi (na sliki) je bilo še družabno srečanje. (Foto: L. M.)

Najboljše Semičanke

Pri spravilu koruze na Otovcu tekmovalo 6 ekip

OTOVEC - Po nedavni žetvi rži v Gribljah sta Društvo kmečkih žena Črnomelj in Kmetijska svetovalna služba Črnomelj 24. avgusta na Otovcu organizirali tekmovalno spravo pri spravilu koruze. Kot je dejala Mojca Črnič s Kmetijske svetovalne službe Črnomelj, namen ni toliko tekmovalni, kot je družabni.

Na prireditvi, ki jo je vodil Sašo Hribar - seveda humorno, kot zna le on - je bil poleg predsednice DKZ Črnomelj Marjance Grahek, ki je na kratko predstavila društvo, njegov pomen in delovanje, govornik tudi črnomaljski župan Andrej Fabjan, ki je poudaril, da v spodbujajo tovrstne aktivnosti društev. Da se je družabno življenje na kmetih zopet začelo prebujati, je bil vesel gost Franci But, državni sekretar za kmetijstvo.

Tekmovalo je šest 9-članskih ekip: DKZ Adlešičev, Dragatuša, Semiča, Črnomlja, Gribelj in DKZ in deklet z Zilj. V krhanju, ličkanju, žetvi koruze, pletenju storžev in kito in spravilo koruznice so se po mnenju komisije z vodjo Andrejem Severjem najboljše odrezale semiške kmetice, druge so bile kmetice iz Črnomlja in tretje z Gribelj.

L. M.

PRIJETEN KULTURNI PROGRAM - Sobotno prireditev in družabno srečanje, na katerem je bil glavni govornik direktor Iskre Janez Štefanič (na desni), so s kulturnim programom popestrile pevke semiškega ženskega pevskega zbora, ki ga vodi Agata Judnič Ahdalli, ter ansambel domače osnovne šole s plesno skupino Šukice. Obiskovalce je nato zabaval ansambel trio Breza. (Foto: L. M.)

Iskra kot steber socialne varnosti

Dan semiške Iskre ob 46. letu uspešnega delovanja - Preko 1300 zaposlenih

SEMIČ - "Iskra kondenzatorji, d.d., je danes tovarna, ki v svetovnem merilu tako po količini kakor tudi po kakovosti predstavlja prvorazrednega proizvajalca kondenzatorjev za najrazličnejša področja uporabe. Naši proizvodi se prodajajo v 40 državah največjim in najzahtevnejšim proizvajalcem električnih in elektronskih naprav. To pa zagotavlja delo in socialno varnost preko 1300 zaposlenim," je v govoru na prireditvi ob dnevu Iskre, ki so pripravili ob njenem 46. rojstnem dnevu, v soboto, 23. avgusta, med drugim dejal njen direktor Janez Štefanič.

Tudi letos imajo dobre poslovne rezultate. Obvladovanje sistema kakovosti ISO 9001, pridobljeni atesti, partnerstvo z največjimi proizvajalci zahtevnih proizvodov elektrone, računalništva, gospodinjskih aparatov in električnih orodij, letna prodaja nad 200 milijonov enot najrazličnejših kondenzatorjev, preko 60 milijonov nemških mark prodaje - od tega 90 odstotkov za izvoz, in 1300

počitniški dom v Črmošnjicah in kopalnice Primostek.

Prireditve ob dnevu semiške Iskre, ki so jo prvič pripravili pri tamkajšnjem gasilskem domu, so se poleg delavcev, upokojencev in štipendistov podjetja udeležili razni gostje: predstavnik Holdinga, predstavništva v tujini itd. Predstavnik nadzornega sveta Iskre Franc Panjan je dejal, da rezultati kažejo pravilno strategijo poslovanja, besedo pa je imel tudi predsednik DU Semič in nekdanji Iskraš Alojz Vidmar. "V društvu je dve tretjini upokojencev iz Iskre in ponosni smo, da smo z vestnim delom tudi mi sooblikovali to podjetje."

L. M.

V BELI KRAJINI JE VSE POGOSTEJE slišati za takimiimovane "gorenjske piknike". To je piknik, na katerega te povabi prijatelj in ti naroči, da prineseš s seboj meso, kruh, čebulo in pijačo, gostitelj pa poskrbi za družbo, ki jo navadno sestavljajo njegovi bratje, strici, tete, sestre in drugo sorodstvo. "Gorenjski piknik" je novejši pojav, ki se mu čudijo predvsem starejši, navajeni vleči za rokav v zidanico povsem naključne sprehajalce. Psihologi so prepričani, da botrujejo "gorenjskim piknikom" tržno gospodarstvo, brezposelnost, predvsem pa posnemanje navad ljudi s senčne strani Gorjancev.

NOGOMETAŠI KOLPA - METNEGA KLUBA NOLPA iz Podzemlja se ne morejo hvaliti s kakšnim posebnim smislom za lepoto. Igrišče so ogradili z žično ograjo, na katero so obesili platno, da bi tako preprečili gledanje tekem z brega ob cesti. Zaveda spominja na kakšno neurejeno romsko naselje, namenjena pa je gledalcem, ki bi se zabavali, ne da bi plačali vstopnino.

SEZONA KOPANJA V KOLPI SE počasi izteka, kar pomeni, da si bo marsikdo oddahnil. Predvsem tisti, ki imajo ob reki hiše ali vikende. Poletje je čas sprostitve, ki je toliko prijetnejša, če je ob vodi, a kaj, ko razposajenci ne poznajo osnovnih pravil obnašanja. Ob dobrotah z žara in iz pletenk se živalsko dereje do poznih nočnih ur v prepričanju, da so zanimivi in da imajo vsi, ki so jih prisiljeni poslušati, naslednji dan čas smrčati do dvanajstih in dalje. Pod milim nebom pa ni nikjer nikogar, ki bi razgrajče utišal, denimo s povabilom k sodniku za prekrške.

Črnomaljski drobir

"ZMAGAL" ČRNOMELJ - Za koncert vokalno-instrumentalnega kvarteta v okviru prireditve Poletje v Črnomlju bi lahko rekli, da je sinteza Metlike in Črnomlja. Od štirih mladih glasbenikov namreč dva prihajata iz metliške in dva iz črnomaljske občine. Ne glede na to, da se prav dobro razumejo in je bil tudi njihov nastop zelo pohvalen, pa Črnomaljski trdijo, da so tokrat "zmagali" oni, saj je skupina nastopila v atriju črnomaljskega gradu in ne v Metliki.

NAJZANIMIVEJŠA ZADNJA TOČKA DNEVNEGA REDA - Na redni letni skupščini TD Sinji Vrh so člani razpravljali o mnogočem, saj je dnevni red vseboval kar 15 točk. Vsi pa so se strinjali, da je najzanimivejša prav zadnja, ko se je pokadilo. Pod številko 15 je namreč pisalo "bio kal piknik" in res je zadnja točka trajala najdlje, bila najprijetnejša ter tudi najbolj obiskana.

DRUŠTVO ČRNOMALJSKIH PRAŠNIKOV - Sašo Hribar, ki je v nedeljo v vasi Otovcu vodil program ob tekmovalni spravi koruze, in to menda celo zastoj, kajti ena Belokranjka je njegova izbranka, je pohvalil DKZ Črnomelj, podobno združbo pa je predlagal tudi moškimi. Imenovali naj bi se Društvo črnomaljskih prašnikov.

KATERE SO BILE NAJBOLJ ZADOVOLJNE? - Še vedno smo na Otovcu. Sašo Hribar je pred tekmovaljem vseh šest ekip predstavil na svoj način: kmečke žene iz Adlešič je označil za najlepše, iz Dragatuša za najpametnejše, iz Gribelj za tiste z najlepšim oprsjem (brez silikona), kmetice iz Semiča pravijo: "Me smo ženske kot Slovenija", iz Zilj se hvalijo s tem, da ni moškega, ki bi ob njih zdržal več kot deset minut in tiste iz Črnomlja lahko vsaka v petih sekundah položi na tla boksařja Mika Tysona in pri tem ne grize ušes. Kateri neki so bile najbolj zadovoljne?

Semiške tropine

OBČINA SPET POPOLNA - Prejšnji teden se je z dopusta - zaslužnega seveda - vrnil semiški župan Bukovec, poln novih moči in načrtov. Zavzel se je za razvoj gozdarstva in gozdarsko-svetovalna služba je te dni dobila svojo pisarno, skupaj z ostalima belokranjskima županoma je bil podpisal dogovor o razvoju vodovoda. Upajmo, da bo ta "trojni pakt" vsaj tako trden kot tisti iz druge svetovne vojne in da bo pomoč tudi s strani države.

KMETICE V (NA) KORUZI - Ko so v nedeljo belokranjske ženske prišle s spravilom koruze, so Belokranjci, ki so jih pri tem vneto opazovali, dejali, da ga že tako ali tako veliko lomijo na koruzi. Podobnih misli pa je bil tudi voditelj Sašo Hribar, ki je dejal, da se v koruzi dogajajo čudne stvari in da ni vrag, da v Beli krajini čez devet mesecev ne bo kaj novega.

Prvič, a gotovo ne zadnjič

Vokalno-instrumentalni kvartet štirih mladih Belokranjcev navdušil na tretji poletni prireditvi

ČRNOMELJ - Vedno so dobrodošla prijetna presenečenja in za takšno so v četrtek, 21. avgusta, v atriju črnomaljskega gradu zvečer poskrbeli mladi belokranjski glasbeniki. Združili so se kot vokalno-instrumentalni kvartet, zaenkrat še brez imena, ter v četrtek na presenečenje mnogih nastopili skupaj prvič, toda upati je, da ne zadnjič. Številne obiskovalce so poleg dobrega in pestrega programa - izbrali so priljubljene popevke iz šestdesetih in sedemdesetih let, jazz standarde, zabavne skladbe, prirejene za štiri vokale, slovenske ljudske pesmi, zlasti belokranjske - navdušili s svojo profesionalnostjo, mladostno zagnanostjo, ljubeznijo do glasbe in gotovo še veliko obetajo.

Kako tudi ne, saj imajo vsi nižjo glasbeno šolo in se še sedaj glasbeno izobražujejo. Tone Grahek iz Črnomlja (bas, kitara, vokal), ki je vodja skupine, je študent glasbene pedagogike na Pedagoški fakulteti v Ljubljani; Judita Ilenič s Kva-

sice pri Dragatušu (vokal) študira isto smer na isti fakulteti; Kristina Oberžan (saksofon, vokal) je dijakinja Srednje glasbene šole v Ljubljani in Peter Jakša (jazz kitara, vokal) guli šolske klopi v Srednji glasbeni šoli v Ljubljani in je študent Filozofske fakultete v Ljubljani. Na koncertu je za glasbeno spremljavo na klavirju skrbela Mateja Jakša.

Vsi člani kvarteta so poleg študija že več let aktivni pri belokranjski folklori - Peter in Kristina plešeta v metliški, Tone in Judita pa v črnomaljski folklori skupini in tako so že večkrat sodelovali na različnih prireditvah. Na četrtekovem koncertu v okviru prireditve Poletje v Črnomlju, ki ga pripravlja ZKO Črnomelj, so nastopili prvič, navdušenje poslušalcev pa jim je spodbuda za nastopanje v takšni zasedbi še naprej. "Prišli bomo, če nas bodo povabili," je dejal Tone Grahek in spet sprejemal čestitke.

L. MURN

VOKALNO-INSTRUMENTALNI KVARTET - Predsednica ZKO Črnomelj Ksenija Khalil je z veseljem pozdravila člane vokalno-instrumentalne skupine iz Bele krajine (na sliki). Vsako leto namreč enega od gostujočih na Poletju v Črnomlju predstavlja domača skupina. (Foto: L. M.)

Še eno napol izgubljeno leto

Letos ni bilo denarja za ocenjevanje krajev - Nesprejeti PUP zavira razvoj turizma

KOSTEL - Turistična sezona se za leto hitro zaključuje. Za razgovor o turističnih zgodah in nezgodah v Kolpski dolini in na zahodni Dolenjski sem zaprosil predsednika Turistično športnega društva Kostel dr. Stanka Nikoliča, ki je tudi predsednik Obkolpske turistične zveze, lani pa je vodil tudi ocenjevanje najbolj urejenih turističnih krajev na zahodni Dolenjski.

"V okviru vseslovenske turistične akcije, iščemo najbolj urejen turistični kraj v Sloveniji letos na območju zahodne Dolenjske takega ocenjevanja ni bilo in ga ne bo, ker občine, posebno kočevska, ki naj bi bila nosilka tega ocenjevanja, niso pokazale zanimanja zanjo. To je velika škoda, ker je prav na tem območju potrebno narediti še veliko za čisto in prijazno okolje in s tem tudi za turizem. Glavni tajnik Turistične zveze Slovenije Alojz Šoster je zato dejal, da pričakuje v prihodnje več pripravljenosti za take akcije.

Za pravkar izšli Atlas Kolpe in Čabranke je dalo gotovo največ gradiva prav naše Turistično športno društvo. Vendar v njem sploh ni omenjeno, so pa omenjena druga turistična društva, med njimi celo taka, ki sploh ne delujejo več. A v njem vseeno le do-

stojno predstavljeno naše območje in to tudi po zaslugi fotografij Janeza Konečnika iz Kočevja.

Prostorsko ureditveni pogoji (PUP) za Obkolpe še niso sprejeti. Brez njega pa ni možno tudi turistično urejanje Kolpske doline. Občina Kočevje bi morala s

so bile pred mejnim prehodom Petrina dolge kolone vozil, usmerjene proti morju. To pa je oviralo normalen promet vozil po slovenski obali Kolpe. Zato smo že predlagali, da bi za Petrino uredili obvoznico po nekdanjih gozdnih cestah in kolovozih, saj bi se domačini le tako izognili zastojem na magistralni cesti med Faro in Petrino." je povedal dr. Stanko Nikolič.

J. PRIMC

STROKOVNE ŠTUDIJE NE UPOŠTEVAJO

KOČEVJE - Po naročilu bivše občinske kmetijske zemljiške skupnosti je zavod za ekonomiko kmetijstva Kmetijskega inštituta Slovenije izdelal študijo o stanju in možnostih razvoja zasebnega kmetijstva za območje tedanje kočevske občine. Letos od tega mineva že dvajset let. Ob tem lahko ugotovimo, da so v občini na podlagi te študije odločno premalo naredili. Niso upoštevali opozorila, da na Kočevskem ne gre za ohranjanje agrarne strukture, ampak predvsem za vzpostavljanje nove. Kako pereče je vprašanje glede delovanja zasebnega kmetijstva, nakazujejo tudi pisma bralcev v Dolenjskem listu, ki so bila objavljena v zadnjih mesecih.

V. D.

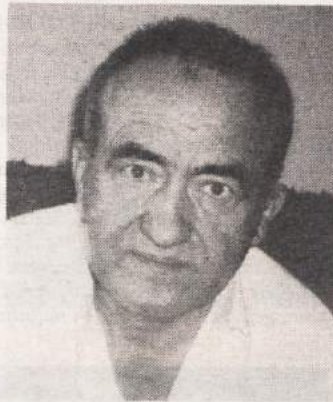
IZBOLJŠAVA ZEMLJIŠČ

DOBREPOLJE, STRUGE - Kmetijska svetovalna služba se bo prijavila na razpis za izboljšavo kmetijskih zemljišč. Gre za 104 ha zemljišč na območju Strug oz. vasi Četež, Tisovec, Podtabor, Rapljevo, Lipa in Tržič. Na tem območju bodo odstranjevali s površnih kamenje, grmovje, robove in drugo, nato pa zasejali travo. Zaposlili bodo za dobrih 18 milijonov tolarjev pomoči, lastniki zemljišč pa bodo prispevali (predvsem v delu) nadaljnjih dobrih 6 milijonov tolarjev.

M. G.

TRIJE ŽUPANI NA RAFTU

OSILNICA - Pred kratkim, 16. avgusta, so se v Osilnici neuradno srečali štirje župani. Pri županu najmanjše slovenske občine Osilnica, Antonu Kovaču, so se oglasili župan (gradonačelnik) sosednje občine Čabar Drago Vrus, župan Reke Slavko Linič in župan Buzeta. Trije hrvaški župani so nato krenili z raftom po reki Kolpi.

dr. Stanko Nikolič

sprejemanjem PUP-a pohiteti, saj sicer lahko ugasne delovanje Obkolpske turistične zveze, ki se želi vključiti v Turistično zvezo Dolenjske, ovira pa je, ker tam PUP imajo, pri nas pa ne.

Te dni bodo planinci markirali kostelsko grajsko pot in jo tudi natančno izmerili. Dolga bo okoli 17 km, start in cilj pa bosta na Žagi, kjer bo stala tudi maketa te poti, ki je že naročena. Pri nekem ljubljanskem oblikovalcu pa smo naročili tudi izdelavo novih kostelskih spominkov. Izdali pa smo propagandni list, na katerem so na kratko opisane kostelske turistične in druge zanimivosti.

Predvsem ob petkih in sobotah

Prepočasi do asfalta

Asfaltiranje in posodabljanje cest bo vedno dražje in zahtevnejše

VELIKE LAŠČE - V občini Velike Lašče te dni posodablajo, širijo in asfaltirajo nekatere cestne odseke. Tako potekajo zaključna dela na odseku od meje z občino Cerknica preko Lužarjev in do cerkve sv. Ožbolta, v dolžini 1,3 km. Asfalt so pred kratkim položili na okoli 400 m dolgem cestnem odseku skozi vas Selo v Rutah. Asfaltirali so tudi cestni odsek ceste od Velikega Osolnika do vasi Laze, ki je dolg 930 m.

"V občini imamo okoli 170 km krajevnih in občinskih cest, od katerih približno polovica še ni asfaltiranih," pravi župan Milan Tekavec in dodaja, "Letos nas je veljal kilometer asfalta 12 do 15 milijonov tolarjev. Asfaltiranje je plačala občina. Zdaj prihajajo na vrsto za posodabljanje zahtevnejši odseki, zato so nove ponudbe za kilometer posodobitve in asfaltiranja dražje za nad sto odstotkov, saj znašajo od 33 do 35 milijonov tolarjev za km."

Letos se je občina Velike Lašče udeležila republiškega natečaja za posodabljanje cest iz sredstev za demografsko ogrožena območja. Zaprošili so za pomoč pri posodabljanju ceste Rob-Kurešek, saj območje Roba zaradi slabe ceste nima več avtobusne zveze s svetom. Kljub temu so jih iz pristojnih republiških organov obvestili, da denarja za to cesto letos ne bo, ker so razpoložljivi denar že porabili. "Tak odnos države do nas in podražitev del pa položaj v občini še poslabšuje," poudarja župan Tekavec.

J. P.

GOSPA SE PRITOŽUJE

DOBREPOLJE - V občini Dobropolje zaključuje popis vikendov, ki jih bodo obdavčili. Do začetka popisa je bilo evidentiranih le 52 vikendov, zdaj pa ocenjujejo, da jih bodo do zaključka popisa našli kar trikrat toliko. Letni davek bo znašal za vikend povprečne velikosti okoli 15.000 do 20.000 tolarjev, za večje pa okoli 30.000 tolarjev. Po predpisih bi bilo možno obdavčiti tudi stanovanjske hiše velikosti od 150 kvadratnih metrov naprej, vendar o tem še ne razmišljajo. Zaradi obdavčitve vikendov pa je tudi že nekaj huđe krvi. Tako se je neka gospa že pritožila, da je tak davek pravo odušenje, saj ga ne bo mogla plačati. Vzdrževati mora namreč hišo v mestu, vikend na morju in vikend v Dobropolju, za katerega naj bi plačevala zdaj še davek. Kar je preveč, je pač preveč!

P-c

PETER KLEPEC NA NOVEM POLOŽAJU - Pred kratkim smo poročali, da je Peter Klepec razorožen, saj nima več v rokah drevesa, kot da se predaja sovražnikom. Danes pa lahko zapišemo, da je Peter Klepec te dni zavzel nov položaj na hribčku pri sveti Ani in da ima spet v rokah svoje staro in v mnogih bojih s sovražniki preizkušeno orožje: izruvano drevo. (Foto: J. Primc)

UREJENO PLAKATIRANJE - Po Kočevju so že pred leti uredili tudi s predpisi plakativne tako, da so plakati lahko izobešeni le na določenih plakativnih mestih. Izobešanje plakatov drugod je prepovedano, plakate je treba takoj, ko niso več aktualni, pobirati itd. Danes pa plakati vise povsod, le na za to urejenih mestih jih je bolj malo, starih plakatov pa ne pobira nihče. Da o slovensčini na plakatih niti ne govorimo...

POLOMLJENE STOPNICE - Stopnice iz raznih smeri na kočevsko tržnico so tako poškodovane, da so nevarne za pešce. Za njihovo popravilo se ne zmeni niti tisti, ki pobira najemnino za tržnico.

RINŽA SORAZMERNO ČISTA - Kočevska Rinža, ki običajno vsako poletje cveti in smrdi, je letos čista, če odštejemo, da po njej plavajo poginuli golobi, polvinil, papir in drugo. Zasluge za čisto Rinžo pa nimajo krajevne ali občinske službe, ampak pogosto dežje.

PRILJETA JE JATA - Te dni v Kočevju prodaja podjetje Jata piščance, pečene na ražnju. Povpraševanje po njih je kar precejšnje, čeprav so kar pogosto nekoliko preveč zažgani. Cena je sprejemljiva, 650 tolarjev za piščanca.

ZNIZUJEJO STROŠKE - V kočevski Nami je vedno manj prodajalcev, kupcev pa je skoraj enako. Pravijo, da tako znižujejo stroške in se približujejo Evropi. Na trditve, da kupci pravijo, da je v Nami vse dražje, pa direktor odgovarja, da so po njihovih raziskavah cene v povprečju drugih prodajalnih, prednost Name pa je, da dobiš tako rekoč vse na enem mestu, da ti kupljeno dostavijo na dom, da prodajajo na več čekov oz. obrokov, da celo regresirajo obrestno mero za posojila in še kaj bi se našlo in če vse to upoštevaš, je Nama poceni trgovina.

Trim steza sameva

Pogrešajo usklajeno delovanje med športom, turizmom in gostinstvom

KOČEVJE - Pred dvema letoma so ministrstvo za šolstvo in šport, športna zveza in kočevska občina zgradili stezo za trim v "podaljšku" Podgorske ulice v Kočevju. Steza dolžine 2.100 metrov je primerna za vse športnike in rekreativce, a je redkokdaj zasedena. Naprave ob stezi samevajo, nekatere izmed njih so tudi poškodovane. Občina nima denarja za nakup novega orodja. Pa tudi če bi ga imela, bi ga bilo nesmotrno vlagati. V bližini sta nogometni in atletski stadion, igrišče za tenis, odbojko, košarko in rokomet, balinišče, telovadnica in še kaj. Tudi to ne privablja športnikov v Kočevje. Morda tudi zaradi tega, ker v mestu ni povezanosti športa, turizma in gostinstva, brez česar ni uspeha. Pred leti so se v Kočevju poleti pripravljali športniki iz drugih krajev. Ko so v mestu obnovili hotel, je prihod napovedala celo državna ženska košarkarska reprezentanca in nekateri klubi. Pa se je zataknilo pri ceni penziona, menda za nekaj mark. Od takrat na priprave v Kočevje športne ekipe več ne prihajajo.

M. GLAVONJIČ

Krpanova kobila:

"V občini Velike Lašče je največ razvez zakonov samo zato, ker smo sodobna družba in se zgleđujemo po Evropi in ne po Dobropoljih, kjer je razvez skoraj najmanj."

Dobropoljski krompirčki

SREČANJE PLANINCEV - Peto srečanje planincev bo na Kamen vrhu v Dobropolju 31. avgusta. Organizirata ga Planinsko društvo Dobropolje.

PRIJAVA NA RAZPIS - Občina Dobropolje bo te dni prijavila na državni razpis za pomoč demografsko ogroženim območjem štiri projekte: dve cesti, kanalizacija in vodovod. Na letošnji razpis ministrstva za okolje in prostor so prijavili gradnjo kanalizacije in bili zavrnjeni.

SLAK JE ZAIGRAL - Že tretje leto zapored je ansambel Lojzeta Slaka poletni gostoval na Ponikvah v občini Dobropolje in sicer v gostilni Adam. Letošnjega Slakovega nastopa se je udeležilo okoli 1000 ljudi in zabava je trajala kar do tretje ure zjutraj. Prihodnje leto bodo Slaka spet povabili, pravijo pri Adamu.

BLOŠKI KMEČKI PRAZNIK USPEL

NOVA VAS - Že 19. bloški kmečki praznik, ki nima več strankarskega obeležja, je to nedeljo v izredno lepem vremenu v celoti uspel. Na prireditvi se je zbralo kakšnih 2500 ljudi, ki so spremljali več kot dveurni program. Med gosti je bilo tudi nekaj sosednjih županov in poslanec Stanislav Benčič. Tem so namenili posebno tekmovalno disciplino in sicer dolbenje lukejz z dletom v tram. Zmagal je velikolaški župan. Vredno si je bilo ogledati tradicionalno paradno konj in raznih kmečkih vozov, ki so šli že davno v pozabo, tekmovalje koscev, grabljic, zdevanje ostrinc in spretnostne vožnje s traktorji s pripreženimi nakladalkami. V kategoriji kmečkih konj je zmagal domačin Roman Palčič, med galoperji Boris Gerbec iz Loza, v kategoriji tekmovalnih konj pa Dare Ponikvar, prav tako domačin.

A. K.

KONČNO RED PRI PLAKATIRANJU?

KOČEVJE - V zadnjih letih je bilo na račun plakativanja in obveščanja veliko pripomb in predlogov. To vprašanje so občinski svetniki rešili pred nedavnim, ko so sprejeli občinski predpis o plakativanju in obveščanju, s tem pa tudi razveljavili 20 let star predpis. Plakativanje je odslej dejavnost javnega pomena v kočevski občini in se bo lahko izvajalo z dovoljenjem upravnega organa. Vsi tisti, ki že imajo nameščena plakativa in oglasna mesta, bodo morali zaprositi za izdajo ustreznega dovoljenja. Uredili bodo tudi katastrofne reklamnih mest. Za ureditev plakativanja in oglaševanja na območju občine se je posebej zavzemala stranka Zelenci Slovenije.

V. D.

DOLENJSKI LIST

HARMONIKARJI NA TURJAKU

TURJAK - V soboto, 30. avgusta, bo na turjaškem gradu že peto po vrsti srečanje harmonikarjev, ki ga organizira domači KUD Marij Kogoj. Na srečanju se bo oprostil od harmonike starosta turjaškega KUD-a in harmonikarjev Alojz Centa, ki je že leta 1956 pomagal dramski skupini KUD s harmoniko. Na prireditvi Pokaži, kaj znaš leta 1962 je zmagal. Udeležil se je tudi vseh dosedanjih srečanj harmonikarjev na Turjaku. Je pa tudi član moškega pevskega oktetta KUD Marij Kogoj Turjak. Po nastopu harmonikarjev pa bo na gradu Turjak še družabno srečanje, ki ga organizirajo turjaška društva KUD Marij Kogoj, Turistično društvo, Športno mladinsko društvo in Prostovoljno gasilsko društvo. Za ples bo na srečanju igral domači ansambel Odmev.

J. P.

MILAN ČIROVIČ V MIKLOVI HIŠI - Bogato jesensko razstavno dejavnost v galeriji Miklove hiše je ob koncu tedna odprl domači slikar Milan Čirovič-Čira. Kot portretist je že v študentskih letih zaslovel pri svojem profesorju, ko mu je pokazal Portret matere. Vsa preteklost in prihodnost se zrcalita na njenem kot staro usnje zgubanem obrazu in v sivih očeh. Čira je bil udeleženec prvega srečanja likovnikov v Ribnici leta 1983, ob 900-letnici Ribnice pa je pripravil razstavo Številnih portretov ljudi iz domačega okolja. Na tokratni razstavi predstavlja tudi kalvarijo Balkanske vojne. Slikarja je predstavil prof. Janez Debeljak, v kulturnem programu so nastopile: Ksenija Abramovič, Lucija Čirovič in Zdenka Bartol. (Foto: M. Glavonjič)

Dve izmeni le še to šolsko leto

Prizidek k osnovni šoli Videm bo dokončan čez leto dni - Kmalu temeljni kamen

DOBREPOLJE - Sredi julija so pri šoli na Vidmu odprli največje letošnje gradbišče v občini Dobropolje. Gre za prizidek k osnovni šoli, v katerem bodo prostori za vrtec in še sedem učilnic za razredno stopnjo. Doslej so pripravili izkop in uredili zemljišče za gradnjo temeljev.

V septembru - predvidoma dvanajstega - bo svečana otvoritev gradnje prizidka in položitev temeljnega kamna. Prizidek bo veljal okoli 200 milijonov tolarjev, od katerih bo polovico prispevala občina, pol pa republika. V občini plačujejo za to gradnjo samoprispevek. Prizidek bo predvidoma dokončan in vseljen do septembra prihodnjega leta, kar pomeni, da se bodo takrat v občini

Dobropolje tudi izognili dvoizmenskemu pouku.

Na področju šolstva pa je v občini še več novosti. Tako bo šola na Vidmu dobila tudi novo opremo za zobno ambulantno, kar bo omogočilo zdravljenje zob z manj bolečinami. Upajo tudi, da bo šolski zobozdravnik delal v novem šolskem letu trikrat na teden, medtem ko je doslej enkrat.

Med počitnicami so na šoli v

Strugah prekrili streho. Opravili so tudi temeljito čiščenje šole, ki so jo tudi prepletkali, nove table pa so obesili v treh učilnicah. Zdaj je treba postaviti le še ograjo ob šolskem igrišču. Na tej podružnični šoli bodo letos uvedli tudi pouk angleščine, ki bo zamenjala nemščino. To novost so uvedli na željo staršev, začeli pa bodo z njo v petem razredu.

Na podružnični šoli na Ponikvah pa so urejali igrišče, kanalizacijo in parkirišča. Obnovili bodo še vhod v šolsko zgradbo.

M. STEKLASA

Najbolj zaslužna nista šla v bazen

Julija letos je minilo 60 let kopališča v Višnji Gori - V takratni kraljevini so časniki poročali kot o biseru, ki mu ni para - Dopustniki celo iz Vojvodine

VIŠNJA GORA - Ko je nek zagrebški časopis objavil članek, da so v majhnem dolenskem mestecu Višnja Gora odprli sodobno in lepo kopališče, kakršnega ne premore niti njihov Zagreb, so številni Zagrebčani pomislili, da gre za neslano šalo. Ker so se o tem odkritju v vročem poletju razpisali tudi drugi časniki v takratni kraljevini Jugoslaviji, so se nekateri vendarle odločili, da se na svoje oči prepričajo, če gre morda za kaj več kot za novinarsko raco v času "kislih kumaric". Bilo je namreč julija 1937. In ko so na zemljevidu končno le našli to "selo" blizu Ljubljane, so se podali na pot.

Zato ne preseneča, da je bilo že kmalu po odprtju kopališča pred 60 leti v Višnji Gori in na Polzovem, kjer so še dve leti pred otvoritvijo kopališča zgradili smučarski dom, nenavadno veliko premožnih gostov prav iz Hrvaške in Vojvodine. Višnjani so turistom skoraj vsako poletje in zimo ponudili kakšno novo tujsko sobo,

vsoto pa je, žal, nasilno prekinila 2. svetovna vojna. Bivši predsednik KS Višnja Gora Pavel Groznik je iz kronik in pričevanj starejših Višnjancev izbrskal zanimiv podatke, da sta bila v kopališki upravi najbolj dejavna in zaslužna mestna odbornika Alojzij Turk in Franc Groznik, ki pa se v 33 metrov dolgem bazenu s petimi

tekmovalnimi programi nista nikdar kopala! Ni znano, da bi si kdaj namočila noge vsaj v manjšem otroškem bazenu, ki ga je tudi sprojeval in gradil inž. Maček.

Največ denarja za kopališče je dala banska uprava (ban dr. Marko Natlačen), veliko pa so prispevali tudi domačini in takratna Mestna občina Višnja Gora, ne ravno poredko pa so iz svojih žepov prispevali za vzdrževanje in obratovanje kopališča sami člani kopališke uprave. V zdajšnji ivanški občini je to edino kopališče, ki ga je višnjansko turistično društvo oddalo v dolgoletni najem zasebnikom, ki ga skušata vzdrževati po najboljših močeh. Toda letošnje muhasto, deževno "jubilejno poletje" ni ravno takšno, da bi se od vstopnine nabralo kaj več denarja za morebitna večja dela na kopališču.

P. P.

KLIC V SILI

- Ali ste v stiski, težavah? Želite zaupni in prijateljski pogovor, strokovno pomoč? Pot za to na Dolenskem oz. v Posavju je klic na številko 068/322-124, int. 229 (v torek in petek med 13. in 16. uro), 21-284 ter 068/20-370 (med 19. in 21. uro).
- NOVO MESTO - Otroci in mladostniki, če ste zaradi neurejenih družinskih odnosov, težav v šoli, sporov z vrstniki ali česa drugega v stiski in potrebujete nasvet oz. pomoč, pokličite - prisluhli vam bodo in vam skušali pomagati strokovnjaki Posvetovalnice za učence in starše iz Novega mesta, in sicer na številki 068/341-304 od ponedeljka do petka (med 14. do 15. uro).
- TREBNJE - Na vprašanja otrok in odraslih odgovarjajo strokovnjaki vsak ponedeljek med 7. in 8. ter med 15. in 17. uro. Številka je 068/44-293.
- ČRNOMELJ - Otroci in odrasli, ki ste v stiski, lahko pokličete vsak drugi in četrti tork v mesecu med 19. in 20. uro na številko 068/53-213 ali se oglašite osebno v pisarni v Ulici Mirana Jarca 8.
- SEVNICA - Otroci in odrasli, ki imate težave ali ste v stiski, lahko pokličete na številko 068/41-536 vsako sredo med 15. in 16. uro.
- LJUBLJANA - Telefon za otroke in mladostnike je vsak dan od 12. do 20. ure (tudi ob sobotah in nedeljah) na številki 061/323-353. Za vas se bodo potrudili študentje medicine, psihologije, pedagogike in socialnega dela.

raslih odgovarjajo strokovnjaki vsak ponedeljek med 7. in 8. ter med 15. in 17. uro. Številka je 068/44-293.

- ČRNOMELJ - Otroci in odrasli, ki ste v stiski, lahko pokličete vsak drugi in četrti tork v mesecu med 19. in 20. uro na številko 068/53-213 ali se oglašite osebno v pisarni v Ulici Mirana Jarca 8.
- SEVNICA - Otroci in odrasli, ki imate težave ali ste v stiski, lahko pokličete na številko 068/41-536 vsako sredo med 15. in 16. uro.
- LJUBLJANA - Telefon za otroke in mladostnike je vsak dan od 12. do 20. ure (tudi ob sobotah in nedeljah) na številki 061/323-353. Za vas se bodo potrudili študentje medicine, psihologije, pedagogike in socialnega dela.

2. POHOD PO BARAGOVJI POTI

TREBNJE - Slovenska ljudska stranka, podružnica Trebnje, vabi ljubitelje pohodov na 2. pohod po Baragovi poti, ki bo v nedeljo, 31. avgusta. Pohod se bo pričel ob 8. uri pred trebnjskim motelom. V primeru dežja bo pohod naslednjo nedeljo, 7. septembra, ob isti uri.

Brez prenove gre le za preživetje

V Gostinskem podjetju Sevnica so v zadnjih 5 letih v obnovo svojih lokalov vložili vsako leto od 250.000 do 300.000 mark - Letos pa za Barbaro v Krmelju in HTC 650.000 mark

SEVNICA - Po 1. skupščini Gostinskega podjetja, delniške družbe Sevnica (GPS), v septembru bo 121 delničarjev GPS verjetno lahko ocenilo, da se tudi letos nadaljuje razmeroma uspešno poslovanje tega podjetja in da vodstvo te družbe skrbi, tudi z manjšimi naložbami v prenovo lokalov, za kakovostnejše gostinske storitve. Kot nam je povedal direktor GPS, Kristijan Janc, ml., je le-to zadnjih 5 let vsako leto investiralo med 250.000 in 300.000 mark. Za letošnji naložbi (okrog 560.000 mark) v obnovo gostišča Barbara v Krmelju in lokala za hitro prehrano v HTC Sevnica pa so si prvič sposodili nekaj denarja pri banki.

Krmeljsko Barbaro so odprli leta 1983, ko je krmeljska Metalna z okrog 380 zaposlenimi (danes reže njegov naslednik Inkos kruh približno 200 ljudem manj!) še "cvetela" in so krmeljski kovinarji oz. njihovi poslovni partnerji, pa tudi tisti, ki so prihajali v obrat sevniske Lisce, iskali ne le kaj za pod zob, ampak so občasno potrebovali tudi kakšno prenočišče. V gostišču Barbara so tako sevnški gostinci uredili tudi 5 dvoposteljnih sob. Kot pravi direktor GPS prof. Janc, takrat v Krmelju niti ni bilo prave konkurence, zdaj pa je ta pravzaprav dobrodošla, saj jih je prisilila, da so poohiteli s prenovo lokalov. Te so se lotili temeljito, saj so ostale le še stene iste, sicer pa je notranjščina lokala Barbara povsem spremenjena in prenovljena. Zmanjšali so točilni pult v bistroju, kjer bo dovoljeno kajenje, po novem (ne)kadilskem zakonu pa so preuredili oz. ločili jedilnico. "Vsak, ki hoče v gostinstvu vsaj zadržati svoje goste, ve, da mora lokal osvežiti in vsakih 10 do 12 let, sicer je obsojen na nazadovanje in mu gre zgolj za preživetje," meni Janc.

Kristijan Janc, direktor GPS

Zaenkrat so končali z obnovo klasičnih lokalov (začenši s hotelom). Tudi pri sicer bogatem programu brezalkoholnih pijač si v Dani ne morejo privoščiti spanja na lovorikah, saj se njihova prodaja vztrajno zmanjšuje. K sreči se sorazmerno enako s padcem prodaje gaziranih vzpenja prodaja negaziranih brezalkoholnih pijač, predvsem na račun "modnih" ledenih čajev (v Dani so napravili pravo potezo, da so po okusu limone letos razvili in prišli na trg še s priljubljenim breskovim ledenim čajem). Še vedno upajo, da se bo letošnja prodaja sokov povečala za okrog 40 odstotkov, čeprav so že lani napravili velik skok (za 25 odstotkov), in kljub temu, da so nekoliko pozneje, kot so načrtovali, prišli na tržišče s sokovi v sodobni kombi blok embalaži (z nove linije), ki jih je stala 3 milijone nemških mark.

25. LOVREKOV IN 8. ŠUMEJEV MEMORIAL

SEVNICA - V soboto se bo v dvorani tukajšnje OŠ Sava Kladnika dopoldne začel 6. Šumejev memorial za kadete do letnika 1981. Igrali bodo Celje Pivovarna Laško, Gorenje Velenje, Rudar Trbovlje in domačini. RK Sevnica pa bo isti dan zvečer pripravil še že 25. Lovrekov memorial. Nastopili bodo Brodomerur Split, AFP Dobova, Gorenje Velenje in Sevnčani. Lanskoletni zmagovalci Prevent je zadržan na pripravah.

lom Ajdovcem, pred katerim zdaj ni (več) treba zardevati Sevnčanom, če vanj pripeljejo tudi bolj zahtevne goste) in so se lotili tudi urejanja lokala za hitro prehrano v HTC (hotelsko-trgovsko centru).

"Upam, da bo ta naš novi lokal s svojo sodobno izbiro in postrežbo vsaj na ravni podobnega, kot ga ima v Zalcu Štorman, zame najboljši gostincev v Sloveniji," je povedal direktor Janc.

P. PERC

Američani Danini najboljši plačniki

Mirnska tovarna alkoholnih in brezalkoholnih pijač dosega višje cene v ZDA kot doma - Zmanjšuje se prodaja gaziranih pijač, povečuje pa prodaja sokov in čajev

MIRNA - Ob uvedbi akcije oziroma trošarine, se je prodaja tako rekoč čez noč bistveno dražjih alkoholnih pijač drastično zmanjšala. Če se uredbe veselijo posamezniki in skupnosti, ki se borijo proti alkoholizmu, tega ne bi mogli reči za proizvajalce, ki imajo pač pred očmi predvsem dobiček. Ti so se morali prilagoditi povpraševanju in poiskati nove tržne niše. Na tej poti se je dobro znašla mirnska Dana.

Tudi pri sicer bogatem programu brezalkoholnih pijač si v Dani ne morejo privoščiti spanja na lovorikah, saj se njihova prodaja vztrajno zmanjšuje. K sreči se sorazmerno enako s padcem prodaje gaziranih vzpenja prodaja negaziranih brezalkoholnih pijač, predvsem na račun "modnih" ledenih čajev (v Dani so napravili pravo potezo, da so po okusu limone letos razvili in prišli na trg še s priljubljenim breskovim ledenim čajem). Še vedno upajo, da se bo letošnja prodaja sokov povečala za okrog 40 odstotkov, čeprav so že lani napravili velik skok (za 25 odstotkov), in kljub temu, da so nekoliko pozneje, kot so načrtovali, prišli na tržišče s sokovi v sodobni kombi blok embalaži (z nove linije), ki jih je stala 3 milijone nemških mark.

Sokove so začeli polniti tudi v dvadecilitrski servirne stekleničke, predvsem zaradi zahtev in predpisov naših južnih sosedov. Hrvati so uvoznike udarili po žepu še z dodatnim davkom za

CIRNIK JE POVEZAN TUDI Z ASFALTOM - Takole so pretekli petek vaščani Cirnika pri Mimi nazdravili med seboj in s trebnjskim županom Lojzeto Metelkom (v ozadju s članico gradbenega odbora za modernizacijo ceste Migolica-Cirnik Mari Logar) na srečanju ob uspešnem zaključku posodobitve tega 1400 metrov dolgega odseka lokalne ceste. Predsednik gradbenega odbora Ludvik Pravne se je zahvalil vsem za sodelovanje in opravičil tistim, ki so se jim morebiti zamerili. Zahvalil se je tistim, ki so akcijo leta 1990 pričeli, staremu in novemu vodstvu KS Mirna, Štefanu Velečiču in županu Metelku. Logarja je povedala, da je bilo v preteklosti veliko preprirov zaradi zastoja pri gradnji te ceste, prebrala pa je tudi pozdravno pismo predsednika sveta KS Pavla Jarca, odsotnega zaradi dopusta, ki je poudaril, da je predvsem uspeli krajevni samoprispevek pripomoget, da so lahko z deli nadaljevali. (Foto: P. P.)

PLAMEN IZ TORONTA OGREL TUDI SEVNIŠKA SRCA - Dekliški pevski zbor Plamen dvanajstih deklet slovenskega porekla je na letošnji turneji po Sloveniji tudi na svojem koncertu v nabišo polni Lutrovske kleti pod sevnjskim gradom prepričljivo dokazal, zakaj o tem mladem zboru, katerega začetki segajo v poletje 1991, ko so štiri dekleta pod vodstvom nadarjene in energične voditeljice Marije Ahačič Pollak začele peti prve pesmi iz svojega kanadskega slovenskega izročila, pravijo, da je postal ambasador Slovenije. Plamen iz Kanade je s svojim koncertnim sporedom v štirih jezikih (med temi je bil celo swahili!) in smislom za show doživel velike ovacije. Za čudovit večer sta se zboru in zborovodkinji z grafikami Sevnice, z majoliko s sevnjskim grbom in cvetjem zahvalila predsednik in tajnik ZKO Sevnica Jože Novak in Albert Felicijan, umetnik Rudi Stopar pa je v vznesenem nagovoru povedal, da je med bivanjem v Kanadi dobil vtis, da so tam "večji" Slovenci kot v matici... (Foto: P. Perc)

Krjavljeve iskricice

ODŠKODNINA? - Ivanški občinski svetnik Jože Mihelčič (SDS) iz Višnje Gore je še kar naprej sveto prepričan, da je imel prave informatorje, ki so ga seznanili, naj bi grosupeljska odvetniška pisarna Čeferin iztožila še dodatnih 6 milijonov od Javnega komunalnega podjetja (JKP) Grosuplje na račun komunalne deponije Stehan. Direktor JKP Grosuplje Janez Škarlovnik in grosupeljski župan Rudolf Rome sta že na seji ivanškega občinskega sveta, ko so razpravljali o pripravah na komunalno deponijo v Spaji dolini, kategorično zankala to Mihelčičevo trditve.

PARCELA - Romi so kupili parcelo ob cesti v Zagradcu Mnoge, prav tako tudi ivanškega občinskega svetnika iz teh krajev Igorja Jernejčiča, pa skrbi, kaj neki imajo ti nepredvidljivi nomadi za bregom. Vaščani se bojijo kakšne nove kolonije à la Kuželjevec...

Trebanjske iveri

RADIO - V zadnjem tednu so tenkočutni poslušalci nacionalnega radia prepoznali v oddaji "v živo" dva trebanjska občana, čeprav sta se moderatorjema predstavila le z imenom. Bojan (Brezovar) iz mirnske Dane je kar iz avtomobila z mobilni telefon posegel v spored Vala 202 in izrazil bojazen, da bodo slovenska podjetja v Srbiji, kot vse kaže po najnovejši srbski "mučkalici", dokončno ostala brez svojega premoženja. Nace (Škoda) pa je v nočnem programu radia Slovenija, s ponedeljka na torek, ko so poslušalci obujali spomine na svoja šolska leta, povedal, da še danes ne razume, zakaj so jih v šoli, še v obdobju kraljevine Jugoslavije, pri verouku s palico prepričevali o obstoju Boga in da se mu je takšno "prepričevanje" priskutilo za vse življenje.

LIMIT - Direktor trebanjske M-Kmetijske zadruge Ludvik Jerman je vesel, ker se je tudi na sobotnem srečanju zadržnikov na Debencu zbralo več kot 500 članov zadruge in njihovih družinskih članov. Kljub temu, da so nekoliko omejili brezplačno nalivanje, so nekateri spet dokazali, da jim noben limit ne more do živga.

Sevnjski paberki

POLJUBI IN ZAVIST - Sevnjski umetnik Rudi Stopar se je med nedavnim 3-mesečnim potepanjem (z ženo) po Kanadi seznanil in spoprijateljil s številnimi slovenskimi izseljenci. To se je pokazalo tudi ob izjemno uspešnem koncertu Dekliškega pevskega zbora Plamen iz Toronta v Sevnici, ko je Stoparja povabila, naj spregovori, zborovodkinja Marija Ahačič Pollak in ga obdarila, poljubila pa so ga tudi vsa brhka dekleta iz zbora. Stopar je komentiral, kolikokrat je bil deležen poljubov teh deklet, da so poljubljanje v Kanadi spremljali tudi medklici "ua" in da se je že zbal, da je tudi onkranj luže že prodrla slovenska - zavist!

KLOPOTEC IN KOMPRESOR - Direktor sevnjskega SGP Posavje Karel Makari je namestil na svojem vikendu, pri zidnici na Križah klopotec, kakršnega ni daleč naokoli. Na Dolensko ga je pripeljal iz njemu rodnega Prekmurja. Pravijo, da je ropot tega klopoteca pravcata blagovna melodija v primerjavi s hrupom, ki so ga nedavno kakšnih 14 dni povzročali v sevnjskem HTC delavci Makarijevega podjetja, ko so s kompresorji vrtali in rušili armiranobetonske zidove za nov lokal Gostinskega podjetja Sevnica. Nadzorni te naložbe inž. Jani Zemljak si je hotel pri nekem gradbenem podjetju sposoditi poseben stroj za zaganje betona, s katerim bi šlo vse mnogo hitreje in predvsem z mnogo manj truseča, ki je paral živce tudi zaposlenim v lokalih HTC. Toda najemnina take žage je bila za vodstvo SGP Posavje očitno previsoka, mnogo težje prebavljiv zalogaj, kot pa je za zamera pri sosedih, da o nemogočih razmerah za delo, neznošem truseču in prahu, niti ne govorimo...

CELJSKI PEVCI NA SEVNIŠKEM GRADU

SEVNICA - Tukajšnja zveza kulturnih organizacij vabi na koncert mešanega pevskega zbora Celjskega pevskega društva, ki bo v okviru sevnjskega grajskega poletja v soboto, 30. avgusta, ob 20. uri na sevnjskem gradu. Zbor, ki ga vodi prof. Edvard Goršič, selektor na občinskih in posavskih pevskih revijah, se bo predstavil z zelo pestrim programom.

RAZSTAVA I. SLIKARSKÉ KOLONIJE NA GRADU MALA LOKA

MALA LOKA - Danes, v četrtek, 28. avgusta, bo ob 17. uri na gradu Mala loka otvoritev zaključne razstave 1. slikarske kolonije skupine študentov 1. letnika Visoke strokovne šole za risanje in slikanje. Razstavo bodo odprli dr. Mirko Juteršek, Milan Zinarič ter predsednica nastajajočega društva ARTI Meta Trampuš. V glasbenem delu bodo sodelovale Jana Anoraschke (violina), Mateja Starič (kitara, vokal) in Mojca Starič (vokal).

Jože Pravne: "Septembra bomo z močnejšo medijsko akcijo predstavili naše programe!"

Za jubilej gostitelji gluhih

Ob mednarodnem dnevu gluhih bo v Krškem osrednji kulturni in družabni dogodek slovenske gluhe in naglušne populacije - Še vedno nerešena prostorska problematika

KRŠKO - Društvo gluhih in naglušnih Posavja, ki združuje 459 članov iz krške, brežiške in sevniške občine ter tudi od drugod, je med manjšimi sicer skupaj 11 slovenskimi društvi, letos pa praznuje 35 let delovanja. Prav zato bo to v sodelovanju z zvezo gluhih in naglušnih Slovenije v Krškem 27. septembra ob dnevu gluhih pripravilo osrednjo slovensko prireditev, na kateri pričakujejo 500 do 800 ljudi, tudi iz tujine.

Gostitelji zato pripravljajo peter kulturni in zabavni program, organizirali bodo ogled kulturno-zgodovinskih znamenitosti regije, ob tej priložnosti bodo na ogled tudi slušni pripomočki za gluhe in naglušne. Srečanje bodo popostirili s športnimi prireditvami; s kolesarsko transverzalo gluhih in slišičih kolesarjev, ki bo obkrožila vse tri posavske občine, ter s košarkarsko tekmo med gluho reprezentanco Slovenije in krškim klubom.

Sicer pa se v Društvu gluhih in naglušnih Posavja še vedno ubadajo s prostorskimi težavami. Sprva so imeli sicer prostore v starem kulturnem domu na Vidmu, trenutno so v stanovanjskem bloku,

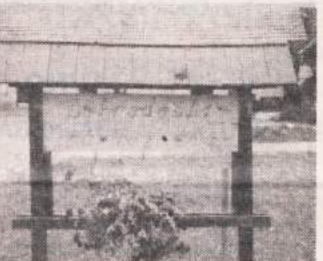
him, kar jim bo omogočilo lažje vključevanje v družbo in odprlo dodatne možnosti za zaposlitev.

Vlasta Moškon

kot pravi sekretarka društva surdopedagoginja logopedinja Vlasta Moškon, pa upajo, da bodo imeli kmalu svoje prostore.

• Še vedno je pereč problem pomanjkanje tolmačev, zato bodo v društvu letos pripravili 40-urni izobraževalni tečaj za kretalni govor, kamor bodo povabili tudi slišiče, finančno pa jih bo podprli posavski Lions klub, s katerim društvo gluhih že zdaj dobro sodeluje. Pred kratkim so jim Lionsi s pomočjo dobrodelnega plesa podarili računalniško opremo, za kar se jim člani društva iskreno zahvaljujejo, v društvu pa se že pripravljajo na uvajalni tečaj računalništva, ki bo prilagojen glu-

DOBRODOŠLI NA BOJSNEM - Le malokateri kraj se lahko pohvali s tako toplim in lepo vabljivim sprejemom, kot ga pripravljajo na Bojsnem pri Globokem, ki šteje 230 prebivalcev. Kozolčke so uredili ob otvritvi ceste pred kratkim in označujejo tudi začetek kraja. Za rože pa skrbijo najbližji krajanji. Vsekakor je to lahko zgled drugim krajem. (Foto: A. J.)

Hrvatje (še vedno) dobri kupci

Najpomembnejše so cene, potem šele razdalja

BREŽICE - Zaradi visokih cen na Hrvaškem, ki ste jih lahko občutili na hrvaški obali, in visokih davkov, ki jih morajo plačevati Hrvatje, se raje odločijo za nakup v sosednjih državah. Na Madžarskem dobijo najcenejšo hrano, v Avstriji tehnične stvari, v Italijo pa radi skočijo po oblaci. Pri nas se najpogosteje ustavi v obmejnih večjih krajih. Tako je tudi v Brežicah, kjer smo povprašali, kaj in koliko kupujejo Hrvatje.

MARICA KROŠELJ, namestnica poslovalce v blagovnici: "Polovico naših obiskovalcev je iz Hrvaške, predvsem iz Zagreba. Največ prodamo porcelana in gospodinjskih aparatov, ki so pri nas cenejši. Če nakupijo za več kot 12.500 tolarjev, dobijo povrnjen še davek. Med dopusti je bilo precej gneče, še večjo pa pričakujemo v jeseni."

ALBINA BORANIČ, vodja

Marica Krošelj Albina Boranič

izmene v blagovnici: "Obisk sedev je malo upadel, vendar je to tudi zaradi večjega števila novih nastalih trgovin. Največ jih pride po nakupih v soboto dopoldne in ob praznikih. Imamo okoli tretjino hrvaških kupcev in bi se poznalo, če jih ne bi bilo."

JOŽE MARTEK, prodajalec na bencinskem servisu: "Ob nakupih se mimogrede ustavijo še tu, saj imamo v naši državi cenejši bencin. Predvsem konec tedna jih je veliko, kar polovico vsega obiska predstavljajo ravno oni."

Jože Martek Andrija Petrušič

ANDRIJA PETRUŠIČ iz Durbavice: "Predvsem smo prišli pogledat, kakšne so cene. Seveda imate veliko stvari cenejših kot pri nas, gremo pa tudi na Madžarsko in v Italijo, kjer so določene stvari še cenejše od vaših. Danes smo kupili le čevlje in kristal, običajno pa sem priderpo po avtomobilske dele."

A. JERNEJČIČ

Že lani so namreč pri Zvezi gluhih in naglušnih kandidirali za sredstva, letos so jim na podlagi investicijskega načrta za nakup prostorov nekaj denarja že dodelili iz loterijskih in investicijskih sredstev, drugo leto pa bo posavsko društvo na prednostni listi. Prostori imajo namreč za društvo velik pomen za razne aktivnosti. Najbolj je aktivna športna sekcija, sicer pa med drugim pripravljajo redna izobraževanja, pogovore o življenju in delu, organizirajo servis slušnih aparatov in prodajo pripomočkov, lani pa je zažvela sekcija staršev.

T. GAZVODA

Tudi sežig čarovnic

V Krškem se bo mogoče podati na pot zdravja

KRŠKO - V Krškem ob Rostoharjevi ulici, kjer je večje blokovsko naselje, kmalu pa bo poln tudi novi dom upokojencev, ni pravih sprehajalnih stez, zato je Martin Unetič prišel na idejo, da bi uredili tako imenovano pot zdravja. Slavnostno jo bodo predali namenu v petek, 5. septembra, ob 17. uri pri Kostaku, kjer je tudi začetek poti. V ta namen bodo odkrili tudi spominski kamen

Martin Unetič, vodja odbora Poti zdravja

v spomin na sežiganje čarovnic, saj so prav na travniku ob potoku Žlapovec v 17. in v začetku 18. stoletja obsojene čaravnice sežigali na grmadi. Prikaz sežiga bo na ogled tudi v petek na otvoritvi, ko bodo organizatorji poskrbeli tudi za zabavni program.

Pot zdravja je dolga 3.389 metrov in ni zahtevna, saj ima le 70 metrov višinske razlike, pelje pa ob potoku Žlapovec, ob Levičarjevem studentcu in studencu Turnu. Na poti so postavljene klopice, možno si bo ogledati Levičarjevo domačijo, nekoliko stran s poti pa se bo možno podati tudi do Vinske kleti.

T. G.

MESTU V SRAMOTO - Valvasorjev spomenik pred hišo, v kateri je umrl.

Nekoč dom, danes "smetišče"

Za obnovo Valvasorjeve hiše (še) ni denarja

KRŠKO - Znamenito hišo Janeza Vajkarda Valvasorja danes žkrasijo pločevinke in smeti. Za obnovo so pripravljene že vsi gradbeni načrti, vendar denarja še ni.

Le malokateri kraj se lahko pohvali s tako velikim zgodovinskim imenom kot Krško. Valvasor, ta učenec jezuitov, znanstveni popotnik, zbiralec knjig in slik, pisatelj in bakrorezec, človek, ki je ljubil krajnsko zemljo in njene prebivalce, je ostal zanimiv še v današnjem času. In ravno stroški, ki jih je porabil za njegovo famozno Slavo vojvodine Kranjske, so ga pripeljali v Krško.

Danes prebivalec Krškega Valvasorjeva hiša tik ob Savi ni v ponos, saj jo krasijo prazne platenke, pločevinke in odvržene smeti, največ je papirja. Ob 300-letnici njegove smrti pred štirimi leti so načrtovali

obnovo Valvasorjeve hiše ter Jarnovičeve in Kaplanove hiše, ki se stikata z Valvasorjevo. Ljubljanski regionalni zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine je pripravil konservatorski program, nato so bili urejeni celotni gradbeni načrti. Tako da je objekt, ki je v lasti občine Krško, pripravljen za obnovo.

Kot je dejal župan krške občine Danilo Siter, se je vse ustavilo pri denarju, ki ga ni. Že leta 1993 je projekt stal 200 milijonov tolarjev, tako da občina sama ne bi imela dovolj sredstev, poleg ministrstva za kulturo pa dodatnih investitorjev niso našli. Neuradno se sliši, da potekajo dogovori z nekaterimi zasebniki in ustanovami, da bi našli denar za obnovo nesrečnega objekta.

A. JERNEJČIČ

BROD ČEZ SAVO ŠE VOZI - Pred dobrim mesecem so vaščani Mosteca celo posodobili pristop do plovila, vprašanje pa je, kako bo v prihodnje. (Foto: E. S.)

Brod na Mostecu ne sme obstati

Vaščani Mosteca bi lahko zaradi bližine Čateških toplic bolje živeli - Kmetje so oddajali turistične sobe že pred petdesetimi leti, danes pa ne več

MOSTEC - Radovednejši obiskovalci Čateških toplic kaj hitro zvedo za brod na Savi in si ga gredo vsaj ogledat, če se z njim že ne popeljejo na drugi breg. Tisti stalnejši gostje Term pa vedo, da se z njim lahko peljejo tudi po polnoči.

Brod na Savi že 112 let prevažata potnike iz Mosteca v Čateške toplice in nazaj. Nekoč je bil namenjen le prebivalcem Mosteca, ki so imeli na desnem bregu Save svoje njive, travnike in pašnike, na obronkih Gorjancev pa vinograde. Na takratnem brodu sta se

mnogokrat peljala dva lojtrska voza polna sena hkrati, sedanji brod, že četrti po vrsti, pa je nekoliko manjši in je namenjen le prevozu pešcev ter kolesarjev.

Danes ljudje na brod niso tako navezani kot nekoč. Nekateri celo zatrjujejo, da ni več potreben, zato nastane vsako pomlad problem, kdaj začeti z voznjami, kdo bo voznik in pooblastno. Z brodom sicer upravlja vaški brodovski odbor, tudi posamezna nesoglasja med vaščani hromijo njegovo delo do te mere, da je letošnjo pomlad njegov predsednik Ivan Curhalek celo napovedal odstop, marsikdo v vasi pa je bil prepričan, da bo brod to poletje ostal na suhem. K sreči se to (še) ni zgodilo.

Med tistimi, ki trdijo, da brod ni več potreben, je mnogo takšnih, ki pravijo, da sedaj, ko se kmetje na svoje njive onkraj Save vozijo s traktorji, brod potrebujejo le vaški gostinci. Res je, da veliko obiskovalcev Mosteca slej ko prej obsedi v eni od treh vaških gostiln

in da lastnikom teh ne bi smelo biti vseeno, kaj bo z brodom, res pa je tudi, da razvoj turizma v bližnjih Čateških toplicah lahko hkrati predstavlja tudi velik izziv za prebivalce Mosteca, ki bi lahko gostom marsikaj ponudili.

Že pred drugo svetovno vojno je marsikatera kmetija iztržila kak dinar z oddajo sob gostom term in zakaj ne bi tega počeli še danes? Lepo urejena bivališča in kmečka dvorišča bi marsikoga pritegnila, da bi raje prespal v kakšni kmečki

• Obuditi bo potrebno tudi uspavano vaško turistično društvo, ki je še pred štirimi leti prav zaslovelo s svojimi Ohcetmi na brodu, ki jih še danes napovedujejo nekateri turistični prospekti, čeprav na Savi že tri leta niso nikogar poročili. Zato bi veljalo pozabiti posamezne spore in zamere, ki so sedaj glavno zaviralo razvoja vasi, tesnejša povezava s sosednjimi Termami Čatež pa bi morala biti tudi izziv za slednje.

hiši ali celo v prirejenem seniku in se nato z brodom odpeljal na kopanje.

E. SEČEN

Z novo investicijo še več pijač

Vino Brežice je z novo investicijo najbolje opremljena polnilnica brezalkoholnih pijač v tem delu Evrope - 3 tisoč (pollitrskih oziroma litrskih) kartonov soka na uro

BREŽICE - V Vinu Brežice so od pred kratkim bogatejši za novo polnilnico za pure pack litrsko embalažo z navojnimi pokrovi. To je le del sicer skupne 12 milijonov mark vredne investicije v novo upravno stavbo, nove polnilnice, laboratorij in izboljšave v že obstoječe polnilnice. Naložba bo končana še letos, z novo polnilnico pa je to brežiško podjetje postalo najbolje opremljena polnilnica brezalkoholnih pijač ne le v Sloveniji, pač pa v tem delu Evrope.

S tem predstavlja vino količinsko le še petino vseh pijač, ki prihajajo iz Vina Brežice, odstotek vina pa se bo očitno še zmanjšal, saj načrtujejo, da se bo nova pale-

navojčki nudijo dobro zapiranje, odpiranje in tesnjenje tudi že odprte embalaže, ohlajena pijača dlje zadrži temperaturo kot v drugi embalaži, sončni žarki pa na pijačo ne vplivajo.

Tako so v takšni embalaži na voljo štiri okusi "vitafit" sokov, ki je lastna blagovna znamka Vina, fil ledeni čaj breskev, buda ledeni čaj, ki je pripravljen na osnovi pravega čaja, v Vinu pa veliko stavijo tudi na nove "drink vit" sokove. Sodelovanje s podjetjem Pago iz Avstrije so namreč razširili. Do sedaj so bili ekskluzivni distributer Pago sokov za Slovenijo, po licenci podjetja Pago pa so začeli polniti sokove "vitafit" za Avstrijo in Slovenijo. Ti sokovi delujejo osvežljivo, hkrati pa dajejo telesu tudi potrebne vitamine in minerale.

T. G.

MATJAŽ PEGAM, direktor prodaje v Vinu Brežice ob paleti sokov. Pred dnevi so svoje sokove "vitafit" in "drink vit" na trgu ponudili tudi v novi priročnejši embalaži - "pure pack" z navojem. (Foto: T. G.)

Občine ne zamima, kaj je z obratom, ki lahko ugasne

Kapa narejena v 17 minutah

STARA VAS PRI BIZELJSKEM - Nekoč so v stavbi poučevali, sedaj pa ima tam prostor že 24 let tovarna klobukov Šešir iz Škofje Loke, ki ima v Stari vasi delovno enoto. 18 zaposlenih domačink

Ivanka Stermecki

dela konfekcijska pokrivala. Tako za kapo potrebujejo 17 do 22 minut, za klobuk pa kakšno minuto več. "Na dan naredimo okoli 500 klobukov, izdelki se izvažajo v ZDA in zahodno Evropo," je dejala vodja oddelka Ivanka Stermecki, ki je tu zaposlena od samega začetka. Zaposleni šolski objekt je opazil direktor tovarne Miro Pintarič, stavbo so obnovili in danes koristno uporabljajo njene prostore. Zanimivo pri tem pa je, kot je dejal, da brežiške občine sploh ne zamima, kaj se dogaja z obratom, ki lahko ugasne.

A. JERNEJČIČ

V Vinu Brežice so ponovno upravičeno ponosni tudi na svoja vina, saj so na ocenjevanju v Gornji Radgoni, ki velja za najpomembnejše slovensko ocenjevanje vin, kjer je bilo letos rekordnih 917 vzorcev vin, dosegli izjemne rezultate, ki kažejo na nadaljevanje kvalitetnega vzpona hiše. Prejeli so namreč štiri velike zlate medalje: za chardonnay 95, chardonnay izbor 95, laški rizling jagodni izbor 95 in chardonnay suhi jagodni izbor 95. Zlate medalje so dobili za laški rizling 95, sauvignon 95, modro frankinjo 95, modro frankinjo ledeno vino 93 in phortos 88. Srebrno medaljo sta dobila bizeljskan bel 96 in sauvignon 96, priznanje pa lanski cviček. V Vinu poudarjajo, da so vsa nagrajena vina tudi naprodaj.

ta pijača, ki so jih prav v teh dneh ponudili trgu, kupcem priljubila, ne le zaradi okusa, pač pa tudi zaradi kartonske embalaže, saj

SLABO ZAKRPAJ ASFALT

LOŠKI POTOK - V vseh vaseh v KS Loški Potok je bilo preteklo leto kilometre izkopov za telefon in kabelsko televizijo in je bil tako asfalt, zlasti v naseljih močno načet. Nekaj tega so zakrpali že preteklo leto, vendar menijo pri KS in vaški odbori, da so bila dela izredno slabo narejena in bo kot kaže, sledila reklamacija izvajalca. Letos ta dela nadaljujejo, vendar z drugo ekipo.

• Najneumnejši je človek, ki je moder v lastnih očeh. (Svetopisemska modrost)

• Predlagam, da vsem živim politikom postavimo spomenike, s pogojem, da se umaknejo. (Petan)

Avstrija, Italija in Danska še kako trepetajo za zemljo

Prodaja nepremičnin tujcem

LJUBLJANA - "Večina evropskih držav skrbno varuje svojo zemljo," je na nedavnem predavanju, ki ga je organiziral državni svet, poudaril dr. Waldemar Hummer, predstojnik inštituta za mednarodno pravo in mednarodne odnose na univerzi v Innsbrucku. Kot primer najmočnejše zaščite je navedel Tirolsko, ki ima izjemno omejevalno zakonodajo. V enem izmed zakonskih členov piše, da noben Avstrijec, niti Tirolec, kaj šele tujec, na Tirolskem ne more kupiti počitniškega stanovanja, če ga ne uporablja vse leto. Ker počitniškega stanovanja ali hišice ni moč uporabljati vsak dan skozi vse leto, to pomeni, da običajen smrtnik, ki ima krov nad glavo, dodatnega

počitniškega prenočišča ne more imeti.

Širši javnosti je bolj znan danski model zaščite državnega ozemlja. V tej državi imajo posebno zakonodajo, ki določa, da smejo počitniške hiše in stanovanja graditi le na določenih območjih. V vsakem posamičnem primeru dansko ministrstvo za pravosodje odloča, ali sme nekdo na takem območju kupiti nepremičnino ali ne. Med drugim mora tudi dokazati, da je že vsaj pet let živel na Danskem. Zanimiva je tudi italijanska zakonodaja, ki med drugim določa, da ima na območju Južne Tirolske, kjer živi nemška narodna manjšina, nakupno prednost nemško govoreči južni Tirolec, kar pomeni, da so Italijani v svoji državi diskriminirani. To je v nasprotju z zakonodajo Evropske zveze. Evropsko sodišče, ki bo dokončno razsojevalo v vseh teh naštetih primerih pretirane zaščite državne zemlje, bo razsojalo v prid vsoboščin ljudji, kar pomeni, da boj za zemljo ne čeka samo Slovenije...

- n

BORZNI KOMENTAR

Na borzi nič pretresljivega

Majhen promet obeta nadaljnje padanje tečajev - Dolenjska banka okoli 16.000, Krka med 25.000 in 26.000 tolarjev

V zadnjem tednu se na borzi ni zgodilo nič presenetljivega. Relativno skromni prometi ob padajočih tečajih niso najbolj razveseljivi pokazatelji za bodočo prodajalce, kajti to običajno pomeni nadaljnje padanje tečajev. Prav tako kupcem delnic niso najbolj naklonjeni časi, saj imajo nekatere delnice izjemno visoke cene.

Največ se še vedno trži z delnicami Leka, za katere lahko iztržite preko 36.000 tolarjev. Druge najbolj tržne delnice v A kotaciji so delnice Petrola, katerih cena je nekaj časa nihan okoli 25.000 tolarjev. V zadnjem času se vse več trži tudi z delnicami Istrabenzna po ceni 3.300 ter Luke Koper okoli 2.150 tolarjev. Naslednjo prometnost lahko pripisemo delnicam Kolinske, katerih cena je kar stabilna in sicer 2.400 tolarjev. Prav tako imajo že nekaj časa delnice Radenske ceno okoli 1.900 in Term Čatež med 12.500 in 13.000 tolarji.

Vsak dan beležimo večje ali manjše promete tudi z bančnimi delnicami, katerih cene so dokaj stabilne. Tako lahko že nekaj časa prodate delnico Probanke za okoli 22.000, SKB za okoli 2.600 ter redne delnice Dolenjske banke okoli 16.000 tolarjev, medtem ko se s prednostnimi delnicami trguje le redko okoli 14.500 tolarjev.

V B kotaciji moramo omeniti trgovanje z delnicami Dadasa in

Primofina. Dadasove delnice so bile zadržane že v ponedeljek, Primofina pa v torek, oboje zaradi več kot 30 odst. rasti tečaja od zadnje objave. Po neuradnih podatkih naj bi Dadas rešil problem okoli nakupa Petrolovih delnic v vrednosti 10 milijonov nemških mark.

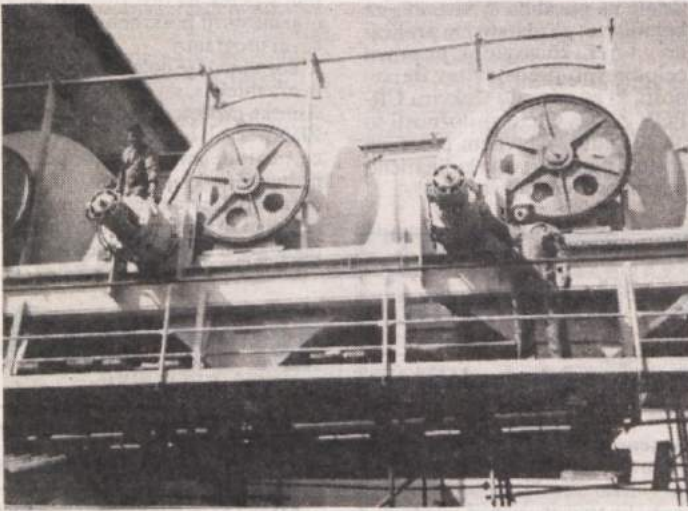
Na OTC so še vedno najbolj tržne delnice Krke ter Mercatorja. Cena delnic Krke se je ustalila in se giblje med 25.000 in 26.000 tolarji, medtem ko so Mercatorjeve nekoliko pod 5.900 tolarji.

Z vsem ostalimi delnicami in obveznicami se je trgovalo le v vzorčnih količinah. Obveznice imajo še vedno visoke tečaje, zato so njihovi donosi okoli 4 do 5 odst. nad nemško marko, kar je malo glede na delnice, oziroma več kot prinašajo bančne vloge. Ob vztrajni rasti tečaja marke ni pričakovati nižjih tečajev.

Več ali manj so vsi imetniki delnic lahko zadovoljni, saj sedanjí tečaj prinašajo kar solidne donose predvsem tistim, ki so delnice kupovali pri najnižjih cenah. V kolikor ste med tistimi, ki ste delnice kupili po nekoliko višjih cenah, pa boste ugotavljali donose v daljšem časovnem obdobju.

LJUDMILA BAJEC
Dolenjska borznoposredniška družba, d.o.o.

Glavni trg 10, Novo mesto
Tel. 068/323-553, 323-554, fax 323-552

PRIPRAVE NA TRGATEV - Naše vinske kleti se pripravljajo na letošnjo trgatve. Za sprejem grozjdja in za predelavo imajo v kletih veliko naprav, ki morajo biti čiste in tehnično brezhibne. Na sliki so rotacijski vinifikatorji za maceracijo rdečega grozjdja v kleti Kmečke zadruge Krško v Leskovcu. Obnovili in preplekali so jih, prav tako pa so se vzdrževalci lotili tudi vseh drugih naprav v predelovalnici in kletih. (Foto: M. Vesel)

EVENTUS, d.o.o.

Bršljin 35, 8000 Novo mesto

VELEPRODAJA IN MALOPRODAJA ELEKTROMATERIALA

objavlja prosto delovno mesto

VODJE TRGOVINE IN SKLADIŠČA Z ELEKTROMATERIALOM

Pogoji:

- dobro poznavanje elektromateriala,
- končana IV. ali V. stopnja izobrazbe elektro smeri,
- 2 leti delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih,
- usposobljenost za delo z računalnikom,
- znanje nemškega jezika,
- vozniški izpit,
- preizkus strokovne usposobljenosti za poslovanje ali trgovskega poslovanja

Izbranemu kandidatu ponujamo zanimivo in dinamično delo, zanesljivo plačo ter redno delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom in s 3-mesečnim poskusnim delom.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim opisom dosedanjih delovnih izkušenj pričakujemo v 8 dneh po objavi na naslov:

EVENTUS, d.o.o., Bršljin 35, 8000 Novo mesto

RIC Razvojno izobraževalni center Novo mesto p.o.

sprejema prijave za vpis v izobraževalne programe za leto 1997/98

OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE IN MLADOSTNIKE

6., 7. in 8. razred, brezplačno

POKLICNE IN STROKOVNE SREDNJE ŠOLE

- **GOSPODINJSKA POMOČNICA** (II. stopnja izobrazbe)
- **TRGOVEC** (IV. stopnja izobrazbe)
- **POSLOVNI TAJNIK** (IV. stopnja izobrazbe)
- **GOSPODINJA - OSKRBNICA** (IV. stopnja izobrazbe)
- **TRGOVINSKI POSLOVODJA** (nadaljevalni program, V. stopnja izobrazbe)
- **EKONOMSKO-KOMERCIALNI TEHNIK** (diferencialni program, V. stopnja izobrazbe)
- **UPRAVNI TEHNIK** (V. stopnja izobrazbe)
- **POSLOVNI TEHNIK** (3+2 program, V. stopnja izobrazbe)
- **TEHNIK GOSPODINSKIH STORITEV** (3+2 program, V. stopnja izobrazbe)

PROGRAMI PREKVALIFIKACIJ

- prekvalifikacija za poklic **PRODAJALEC**
- prekvalifikacija za poklic **TRGOVINSKI POSLOVODJA**
- prekvalifikacija za poklic **EKONOMSKI TEHNIK**

PROGRAMI USPOSABLJANJA po končani V. stopnji

- program usposabljanja za poklic **RAČUNOVODJA**
- program usposabljanja za poklic **KOMERCIALIST**

IZREDNI ŠTUDIJ

- **EKONOMSKO POSLOVNA FAKULTETA Maribor**
 - visokošolski strokovni program "Poslovna ekonomija"
- **VISOKA UPRAVNA ŠOLA Ljubljana**
 - visokošolski strokovni program "Javna uprava"
- **FAKULTETA ZA ORGANIZACIJSKE VEDE Kranj**
 - visokošolski strokovni program "Organizacija in management"

Prijave in informacije

RIC Novo mesto, Novi trg 5
telefon: (068) 326-319, 326-341

Občane Občine Šentjernej in vse zainteresirane vabimo na

JAVNO OBRAVNAVO

OSNUTKA ZAZIDALNEGA NAČRTA BETA ŠENTJERNEJ

(območje ob bivši Iskri Šentjernej, namenjeno proizvodnji betalaktamskih antibiotikov ter možnost povečanja kapacitet obstoječim farmacevtskim oblikam za proizvodnjo novejših in tehnološko zahtevnejših zdravilnih oblik Tovarne zdravil Krka iz Novega mesta ter ostalih proizvodno-servisnih programov),

ki bo v

torek, 2. septembra 1997, ob 20. uri

v prostorih Občine Šentjernej, Trubarjeva c. 5 (sejna soba).

Vabljeni!

Občina Šentjernej

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 30. avgusta, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- **Novo mesto:** od 7. do 19. ure: Market Smrečnikova
- od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos
- od 7. do 20. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
- od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku
- od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma
- od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Mirana Jarca
- od 7.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. do 19. ure: market Maja, Bučna vas
- od 7. do 20. ure: trgovina Žeppek, Ragovska
- od 7. do 14.30: market Maja, Bučna vas
- od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 14. ure: market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 17. ure: trgovina Brdar, Smolenja vas
- od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
- od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
- od 8. do 17. ure: trgovina Pero, Črmošnjice pri Stopičah
- od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče
- od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter
- od 7. do 20. ure: trgovina Marks, Vavta vas
- od 6.30 do 17. ure: market Malka, Mestne njeve
- od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
- **Uršna sela:** od 8. do 16. ure: Urška
- **Šentjernej:** od 7. do 17. ure: Market
- od 7. do 18. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjerneju
- **Metlika:** od 7. do 21. ure: trgovina Prima

V nedeljo, 31. avgusta, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- **Novo mesto:** od 8. do 11. ure: Prodajalna Samopostrežba, Samopostrežba Mačkovec, Market Ljubljanska, Market Ragovska, Market Drska, Market Kristanova, Market Drska, Samopostrežba Šmihel, Market Seidlova

- od 7. do 13. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
- od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku
- od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma
- od 8. do 13. ure: trgovina Sabina, Mirana Jarca
- od 8.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. do 19.30: mlečni diskont Vito, Šmihel
- od 8. do 19. ure: trgovina Žeppek, Ragovska
- od 8. do 11. ure: market Maja, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 11. ure: market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 12. ure: trgovina Brdar, Smolenja vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
- od 8. do 11. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Pero, Črmošnjice pri Stopičah
- od 8. do 14. ure: trgovina Sabina, Stopiče
- od 8. do 12. ure: market Perko, Šentpeter
- od 8. do 17. ure: trgovina Marks, Vavta vas
- od 7. do 12. ure: market Malka, Mestne njeve
- od 7. do 12. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
- **Uršna sela:** od 8. do 12. ure: Urška
- **Straža:** od 8. do 11. ure: Market Straža
- **Šentjernej:** od 8. do 11. ure: Market
- od 8. do 12. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjerneju
- **Žužemberk:** od 8. do 11.30: Market
- **Škocjan:** od 7.30 do 10. ure: Pri mostu
- **Trebnje:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba Blagovnica
- **Mirna:** od 7.30 do 11. ure: Grič
- **Mokronog:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba
- **Črnomelj:** od 8. do 11. ure: Pod lipo, Market Čardak
- **Semič:** od 7.30 do 10. ure: Market
- **Metlika:** od 7. do 21. ure: Prima

Vsaka svinja ima svojo kartico

Prvi vzrejni center plemenskih svinj na novomeškem imajo Hrovatovi v Gorenji Brezovici - Vsaka svinjka dobi svoj rodovnik - Pri 85 do 110 kg jih prodajo prašičerejcem

GORENJA BREZOVICA - Pri Hrovatovih v Gorenji Brezovici pri Šentjernejcu so se včasih ukvarjali z govedorejo, ker pa od tega ni bilo pravega dohodka, je Pavel skupaj z očetom pred petimi leti začel z vzrejo odojkov. Danes imajo Hrovatovi registriran vzrejni center za vzrejo plemenskih svinj, ki je tudi edini center na širšem novomeškem območju.

Pavel je končal srednjo ekonomsko šolo, se zaposlil v novomeški Iskri, ko pa se je leta 1988 starejši brat odšel, se je odločil, da bo pustil službo in doma poprijel za delo na kmetiji. Vse bolj je razmišljal o prašičereji in leta 1992 so kupili prvih 20 svinj za

vzrejo odojkov. Danes imajo v hlevu okrog 30 plemenskih svinj za vzrejo mladice - svinjk, ki jih kupujejo prašičerejci za vzrejo odojkov.

Vzreja plemenskih svinj je od vzreje odojkov veliko bolj zahtevna, saj morajo Hrovatovi za vsa-

ko svinjo posebej voditi kartico, na kateri so vsi podatki o reprodukcijskem dogajanju, od prapusta, prasitve do odstavitve mladicev. "Te podatke potem vsak mesec pošiljamo v Ljubljano na biotehniško fakulteto, kjer imajo podatke tudi o njenih starših," pove Pavel. Pavlu pomaga pri delu, predvsem pri vodenju evidenc, žena Mojca, ki je kmetijska inženirka in dela na novomeški enoti Kmetijskega zavoda Ljubljana na šentjernejškem območju, trenutno pa je doma na porodniški.

Hrovatovi kupujejo čistopasemske svinje švedski landrace (linija 11) in merjasca large white (linija 22) v Prekmurju. S križanjem dobijo linijo 12, to so primerne svinje za vzrejo odojkov. "Ko svinje povržejo pujske, dobi vsak mladiček ušesno številko, sestavljeno iz rodovniške številke matere in zaporedne številke pujske in s tem svoj rodovnik," razloži Mojca. Do 5. tedna starosti so vsi mladici pri materi, kjer sesajo, od drugega tedna naprej pa jim začnejo dodajati krmila. Potem mladice ločijo od prašičkov, ki jih prodajo za odojke, seveda jih pred

ŽE 20. REGIJSKO TEKMOVANJE ORAČEV NA DRAŠKOVCU - Kmetijska tehnična komisija pri novomeški Zvezi organizacij za tehniško kulturo je jubilejno 20. tekmovanje oračev iz trebanjske, novomeške, šentjernejške in škocjanske občine organizirala minulo soboto na posestvu na Draškovicu. Tekmovanja se je udeležilo 42 oračev, vendar tokrat med njimi ni bilo nobene ženske. Najmlajši med orači je bil Trebanjec Marjan Mam. Pri oranju sta se najbolje odrezala Janez Miklič z Gorenjih Kamenc in Alojz Kužnik s Podlisa pri Dobriču, ki se bosta 12. in 13. septembra udeležila državnega tekmovanja v oranju na Lokvah pri Črnomlju. Tretji pa je bil Mikličev sin Jani, ki je za las zgrešil drugo mesto. Na fotografiji podelitev pokala zmagovalcu Janezu Mikliču na osrednji prireditvi za šentjernejški občinski praznik. (Foto: J. Dornič)

ZMAGOSLAVJE TEHNIKE Traktor v enem dnevu preoral 24,56 ha polj

Svetovni rekord: 127,8 ha

Takega tekmovanja, bolj rečeno postavljanja rekorda, Slovenija še ni videla. V organizaciji Kmečkega glasa in Kmetijskega poskusnega centra Jable so v začetku avgusta na Mengeškem polju preizkušali, kaj zmoreta narediti dober traktor in traktorist (menjavala sta se dva) v enem dnevu, to je v 24 urah.

Za postavljanje slovenskega rekorda so uporabili traktor John Deer 6800 s 120 konjskimi močmi, tribrazdni obračalni plug Kvernerland ter Petrolovo gorivo in mazivo. Globina oranja je znašala 17,9 cm, širina 135 cm, hit-

rost 7,9 km na uro, urna poraba goriva pa 19,5 l. V 24 urah nepretrganega oranja je traktor prevozil 181,7 km in premešal 43.715 kubičnih metrov zemlje. In kar je glavni namen preizkusa: v enem dnevu in noči je preoral 24,56 ha njiv, kar je mnogo več, kot ima obdelovalne zemlje velika večina slovenskih kmetij. To je tudi nov dokaz, kako tehnika prehitava našo lastninsko zemljiško sestavo, našo neverjetno razdrobljenost, ko povprečna njiva meri pičlih 13 arov.

Ze slovenski rekord je vsega spoštovanja vreden, toda kaj porečete o svetovnem, ki so ga postavili pred dvema letoma v Nemčiji? Tam je traktor Case IH Magnum z devetbrazdnim obračalnim plugom in hitrostjo oranja 11 km na uro ter globino 25 cm v enem samem dnevu in noči preoral neverjetnih 127,8 ha polj. (Tehnika in narava)

- n

MLADICA Z RODOVNIKOM - Pavel Hrovat drži v roki eno izmed mladice, ki jih bodo kasneje prodali prašičerejcem za rejo odojkov. (Foto: J. D.)

tem še kastrirajo. Specialistka za prašičerejo iz Kmetijskega zavoda pa med mladice pri 80 kilogramih teže odbere primerne plemenske svinjke, ki jih potem 85 do 110 kilogramov teže prodajo prašičerejcem. Ostalo gre v zakol.

Od prapusta pa do prodaje mladih svinjk preteče skoraj leto, medtem ko plemenske svinje pripuščajo povprečno dvakrat na leto. "Največja izločitev svinj je po prvi prasitvi, sicer pa ima lahko svinja do 8 prasitev v treh do štiri letih," pove Pavel.

Hrovatovi vsako leto dokupujejo mladice, Pavle pa ima v načrtu zgraditi še nov hlev za 50 plemenskih svinj, ki bo tako kot do sedaj na nastil, saj ima le-ta prednost pred hlevom na slakovanje.

J. DORNIČ

MALVAZIJA VINO MESECA

LJUBLJANA - Za vino septembra je posebna komisija vinskih degustatorjev izbrala malvazijo pozne trgatve, letnik 1996, iz kleti Vinakoper. To vino ima najugodnejše razmerje med kakovostjo in ceno, kar je odločilno merilo za izbor vina meseca.

DAN POSAVSKE KONJEREJE

KRŠKO - Posavske konjerejsko društvo in Kmetijska svetovalna služba Krško organizirata v nedeljo, 7. septembra, na sejmšču in hipodromu na Bregah pri Krškem dan posavske konjereje. Živali bodo na prizorišče prihajale med pol deveto in deseto uro, od 10. do 12. ure bo predstavitev reje hladnokrvnih konj, ob 13. uri bo svečana slovesnost ob razvitju društvenega praporja, ob 14. uri bo povorka, pol ure kasneje pa kmečka dirka dvovprep. Od 15. ure bo družabno srečanje z ansambлом Majolka.

NI GA ČEZ DOBER NASVET Bolhač se vrača

Naravni insekticid

Tovarniško izdelani pesticidi (insekticidi, fungicidi, akaricidi, herbicidi, rodenticidi, limacidi, namotocidi in drugi "cidi" - ubijalci) predstavljajo večjo ali manjšo nevarnost za okolje. Zakaj ne bi, kjer je le mogoče, namesto njih uporabljali naravne insekticidne snovi, kakršne je nekoč že uporabljal pripravek iz bolhača (Pyrethrum cinerariaefolium), rastline, ki dobro uspeva v Dalmaciji in ki predstavlja surovino za naravne (bio) insekticide. Iz bolhača pridobljena učinkovina zatira veliko vrst mrčesa, njegova prednost pa je v tem, da ni nevaren za živali in ljudi in da se na svetlobi in zraku kot vsaka organska snov kmalu razgradi in zato ne obremenjuje okolja. Žuželke se nanj ne navadijo in ne razvijejo odpornosti, prav to pa velja za mnoge umetne kemikalije, ki sečasoma lahko postanejo povsem neučinkovite. Skratka: če bomo na ponudnem izdelku videli oznako "Pyrethrum", mu pri nakupu dajmo prednost, saj s tem varujemo sebe.

- n

• Kdor piše po zidu, bo že videl! (Grafit)

Inž. M. L.

PRVA NAGRADA ANDREJU JANCU

Slovenci se štejejo med najbolj množične gojitelje čebel na svetu. Da bi spodbudili urejanje čebelnjakov, ki podobno kot kozolci tudi veljajo za naš narodni simbol, je tovarna Belinka spodbudila tekmovanje v izdelovanju maket in poslikavi panjskih končnic. Kot povzemamo iz avgustovske številke revije Moj mali svet, je ocenjevalna komisija dodelila prvo mesto Andreju Jancu z motivom čebelnjaka iz Šentjerneja, ki ga je izdelal pod mentorstvom Majde Kanop iz Srednje lesarske šole v Ljubljani.

USTANOVILI INŠTITUT ZA VINSKI MARKETING

PTUJ - Slovenska vinska akademija Veritas, ki so jo leta 1994 osnovale večje slovenske vinske kleti, je ustanovila inštitut za vinski marketing. "Inštitut bo skrbel predvsem za to, da bodo domači porabniki, pa tudi turisti, kar najbolj seznanjeni s slovensko vinsko ponudbo. Kolikor bolj bomo pri tem uspešni, toliko manj skrbi bodo imeli vinogradniki in vinarji v razmerah, ki jih bo narekovalo gospodarstvo Evropske zveze," je ob začetku dela inštituta dejal direktor Slovenske vinske akademije Branko Vodušek.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Na ponedeljkovi tržnici so branjevke bile bogato založene s pridelki, ki so jih ponujale: paradiznik po 120 tolarjev kilogram, papriko od 150 do 200, bučke po 80, strožji fižol po 200 do 250, kumare po 80 do 100, kumarice za vlaganje po 200, rdečo peso po 200, po prav toliko pa tudi korenje in kolerabo ter črno redkev, radič je bil po 150 do 200, endivja po 150 do 200, zelje po 100, česen po 400, čebulo po 200, krompir po 60 do 70, fižol v zrnju po 500, hruške po 150 do 200, jabolka po 80 do 150, lonček malin po 150 in lonček borovnic po 500. Kilogram orehov je stal 1200 tolarjev, kozarec medu od 700 do 800, jajčka po 25 in kilogram lisičk po 600 tolarjev.

kmetijski nasveti

Zaščitni premaz varuje silos

Pred vrati je september, mesec siliranja koruze in drugih krmnih rastlin, zato je zdaj zadnji čas za pripravo silosov, za čiščenje in nanos primerne premaza, ki podaljšuje življenjsko dobo betona, kovine, poliestra ali lesa, torej snovi, iz katere je silos narejen.

Odveč je ponavljati nasvete, ki so dobremu gospodarju samoumevni. Po izpraznitvi je potrebno najprej odstraniti vse ostanke silaže, zlasti pokvarjene, in očistiti stene silosa. Predvsem do plesni je treba biti neprizanesljiv in jo odstraniti zlepa ali zgrda. Ob krtači se obnese tudi močan curek vode. Slediti mora vsaj nekaj ur suhega vremena, da se dno in stene silosa dobro presušijo, šele nato je na vrsti premaz.

Stroka pozna dve vrsti silosnih premazov, kratkotrajne in trajnejše. Med prvimi je najcenejši in najlažje dostopen apneni belež, ki stene silosa sicer dobro razkuži, žal pa jih ne zaščiti pred razjedanjem kislin, ki nastajajo pri siliranju. Za to so potrebne odpornejše snovi, od krajsi čas delujočih bitumenskih premazov do trajnejših premazov, med katerimi poznamo zlasti antikorozivni hidrotex, ki ga izdeluje Kema Puconci, in epolor, izdelek tovarne Color iz Medvoda.

Pred nakupom trajnega premaza se velja vprašati predvsem, kolikšna je njegova odpornost proti delovanju kislin, vlagi, temperaturi in mehničnim poškodbam. Seveda je odločilna tudi premazova neoporečnost glede zdravja živali.

Antikorozivni hidrotex je premaz, ki ne prepušča vode in je dober predvsem za opečene in betonske stene silosa. Omogoča dihanje gradbenega materiala in počasno prodiranje vodne pare, odporen pa je tudi proti soli in nafti. Podobne lastnosti ima tudi epolor, celo nekaj boljše, saj pri njem zadošča tanjši nanos na stene in dno silosa.

Ureja: dr. Julij Nemanic

Trgatev je praznik in delovni dan

Močan kvasni nastavek zelo kmalu sproži alkoholno vrenje v prezačenem in oksidiranem belem moštu, ki ni bil nič zveplan. Da pa bi postopek oksidacije mošta srečno izpeljali, nam ne sme zavreti mošt, ko je še na rjavi usedlini. Cilj in sposobnost oksidativne tehnologije je oksidirati v moštu snovi, ki škodijo dobremu okusu vina, zato je nujno tako oksidirane snovi odstraniti z vso ostalo umazanijo iz posode, v kateri bo vrelo. Katere usedline pa oksidirajo in katere so tiste, ki se jih želimo čim prej rešiti iz mošta? To so fenolne snovi (taninske), ki naredijo belo vino raskavo, okus pa spominja na trpkost in grobost.

Vedno smo opozarjali na nevarnost grobe pridelave grozdja. Zato so se razvile tudi zračno tlačne preše, v katerih opna tako mehko pritiska na tropine. Zato stroka že desetletja opozarja na nevarnost pecljalnikov in drozgalnikov, ki imajo preveč obratov v minuti in oster mehanizem, ki se "izživlja" nad grozdem. Za kakovost vina so še vedno pomembni kakovostni pecljalniki, ki najprej grozde razpecljajo, peclje izvržejo in šele nato jagode enako stisnejo. Ni boljših stiskalnic kot so zračno-tlačne. Z oksidativnim postopkom so odpravljali iz mošta presežek fenolnih snovi v kletih, ki so imeli kontinuirane stiskalnice. Zato je bilo včasih težko razumeti, da je bilo vino kljub grobostim v predelavi grozdja lepega mehkega okusa.

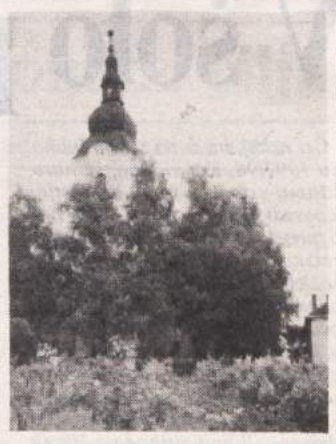
Z oksidativnim postopkom se s taninskimi snovmi sesede tudi velik del beljakovin. Pomembno je, da to vedo tisti vinogradniki, ki belo vino stekleničijo. Beljakovine običajno odstranjujejo s čistili (bentoniti). Ko smo uvajali razsluzevanje belih moštov v našo prakso, se je mnogokrat zgodilo, da je mošt v posodi zavrel. Do tega pride, če se trgatev odvija počasi, s premajhnim številom ljudi, če je grozde prevroče itd. Izkušnje z razsluzenjem so dobrodošle tudi za srečno izvedbo razsluzenja brez zvepla, razsluzenja s kisikom. Priporočam ta postopek v manjših količinah. Vinogradniki, ki imajo že izkušnje z razsluzevanjem, posebno pa tisti, ki so si vinski klet avtomatsko klimatizirali, bodo z nižjo temperaturo uspešno zadržali vrenje in rjavi mošt umirili, da se bodo sesedli grobi in tudi fini delci kaleža.

Na Kmetijskem inštitutu Slovenije teče tudi postopek z oksidacijo belega mošta. Raziskavo smo začeli z letnikom 1996. Zelo lepo se je obneslo s sorto laški rizling iz Metlike in šipon iz Ormoža. Rebuta iz Vipave ni uspela, vino kaže preostro - hlapljivo aromo, ki ni cik v obliki hlapnih kislin, je pa vonj ciku podobno. O rezultatih bom še pisal.

V Nemčiji so najbolj navdušili vinogradnike za oksidativni postopek. Trdili so, da je belo vino mehkejšega okusa in da je vonj sortno bolj izražen. V Sloveniji smo gledali nejeverno na trditve kolegov iz Nemčije, toda lastne raziskave so pokazale, da se na ta način pridelava vino sortnega, nevsiljivega, prijaznega vonja, mehkega okusa, to vino pa je tudi zelo odporno proti oksidaciji. (Nadaljevanje sledi) dr. JULIJ NEMANIC

EN HRIBČEK BOM KUPIL

Tak je naslov pesmi, za katero je Anton Martin Slomšek dobil navdih ravno na Bizeljskem, kjer je služboval nekaj let. Njemu v spomin so pod cerkvijo sv. Lovrenca pred dvema letoma zasadili Slomškovo vinograd. Pobudnik ideje je bil domačin Ivan Kelhar, za vinograd pa skrbita vinogradnika Bojan Brkovič in Marjan Kelhar, ki imata zemljo v najemu. Na ta način želijo obuditi spomin na Slomška in dvigniti ugled Bizeljskega. Prvo trgatev pa lahko pričakujemo že naslednje leto. (Foto: A. J.)

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Nogavice, ta naša druga koža

Nogavice so kot druga koža, ki varujejo noge pred mrazom, lajšajo nevšečnosti zaradi krčnih žil in polepšajo videz nog. V rabi so predvsem ženske hlačne nogavice, ki so narejene iz neskončnih kot las tankih vlaken. Prednost najlona so poleg trpežnosti še tankost, prožnost, preprosta nega, hitro sušenje in antialergičnost. Na embalaži je najlon označen kot poliamid. Prednost nogavic je elastičnost, ki je možna zaradi sintetičnih prožnih vlaken, imenovanih elasten. Med elastična vlakna pa sodi tudi lycra (lajkra), ki pri uporabi ne izgubi prožnosti in mehke ter je zelo vzdržljiva. Pri izdelavi nogavic se lycra vedno dodaja še druga vlakna, kot so najlon, bombaž, svila, viskoza itd.

Od mešanice vlaken je tudi odvisen lesk nogavic in prosojnost. Finoča vlaken je na embalaži označena s kratico "den" ali "dtx", kar pomeni teža in moč obdelane niti, torej sta to dve merški enoti. Če hočemo vedeti ali so v ovojju tanke ali debele nogavice, pogledamo na omejenju oznako. Najtanše in najbolj prosojne nogavice so od 10 do 20 denske. Imajo svilen lesk in so mehke na otip. Če hočemo,

da so hlačne nogavice čim dlje nepoškodovane, vedno pazimo, da jih pravilno oblečemo. Nogavice najprej zvijemo do prstov in jih potem potegnemo do gležnjev. Prsti in peta se morajo dobro prilagati. Poškodovani nohti in hrapava koža poškodujejo vlakna. Potem nogavice potegnemo do kolen, najprej na eni in nato še na drugi nogi. Hlačni del nekoliko raztegnemo z rokami in ga potegnemo do pasu.

Pri nakupu vedno upoštevajte velikost nogavic, ki je označena na embalaži in vašo ustrezno konfekcijsko številko oziroma številko čevljev. Barva in vzorec nogavic lahko na pogled spremeni obliko nog. Nogavice temnih barv, s tankimi črtami ali z drobnim vzorcem po dolžini napravijo noge vitkejše. Barva nogavic mora biti vedno usklajena z barvo čevljev in obleke. Da bo obstojnost nogavic daljša, pri vsakodnevem pranju uporabljamo le pralna sredstva za občutljivo perilo. Nogavic nikoli ne mencamo, ožemamo ali raztegujemo. Obesimo jih na vrvi čez suho brisačo in ne na sonce ali preko radiatorja. Suhe razvrstimo po barvi in debelini ter shranimo tako, da so vedno pri roki.

Brežiška Viva še kako živa

MePZ Viva Brežice bo letos 5. obletnico delovanja septembra obeležil z letnim koncertom, brošuro in izidom zgoščenke - Srebrna plaketa v Mariboru Naša pesem 1997

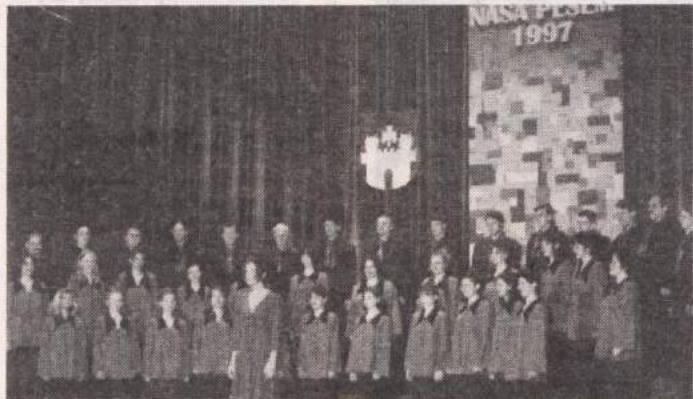
BREŽICE - "Ni vrag, da v Brežicah ne more obstajati zbor mladih pevcev!" je bila začetna misel prof. glasbene pedagogike Simone Rožman, por. Strnad, ob ustanovitvi mešanega pevskega zbora Viva v Brežicah. Imela je prav. Že tako bogati beri pevskih zborov v Posavju se je tako pred petimi leti pridružil še pevski zbor mladih pevcev, ki pod njenim umetniškim vodstvom postaja vse boljši. O tem nedvomno pričča tudi letošnji uspeh na tekmovanju slovenskih pevskih zborov v Mariboru, ko so si prislužili srebrno plaketo.

MePZ Viva je prvi v Posavju, ki se je skupaj z brežiško vokalno skupino Solzice udeležil Naše pesmi 1997 - slednji so domov odšli z bronasto plaketo - in že prvič dosegel tako lep uspeh. Predsednik zbora Janko Volčanšek je povedal, da so se sicer redno udeleževali občinskih revij, na prvem mednarodnem tekmovanju v tujini v Italiji v Rivi del Gardi pa so v kategoriji mešanih pevskih zborov brez obvezne skladbe prejeli srebrno plaketo. Tako so dobili spodbudo in se odločili aprila poskusiti še v Mariboru.

V Vivi, ki je najprej delovala v sklopu KUD Brežice, sedaj pa je samostojno društvo tamkajšnje ZKD, vesenje do petja danes združuje okrog 35 mladih. V glavnem so začeli kot srednješolci, sedaj pa so mnogi že študentje. Pod vodstvom sposobne in zagnane prof. Simone Rožman Str-

nad so na vajah, ki jih imajo kar trikrat na teden v brežiškem dijaškem domu, naštudirali širok in zahteven repertoar, od obdobja renesanse naprej, radi pa pevajo tudi slovenske ljudske, umetne in zabavne pesmi. Vsako leto se poslušalcem poleg nastopov na raznih prireditvah, ki so pogostejše predvsem ob praznikih, predstavijo z letnim koncertom v Viteški dvorani Posavskega muzeja in tudi letos bo tako.

Peto obletnico delovanja zbora bodo tako obeležili z letnim koncertom v soboto, 20. septembra, ob tej priložnosti pa bodo izdali tudi brošuro oz. zgibanko, v kateri bodo poskrbeli za predstavitev zbora, pregled njegovega delovanja in uspehov. Septembra pa bo že mogoče kupiti tudi njihovo prvo zgoščenko, ki so jo posneli v akustični cerkljanski cerkvi.

VIVA NA NAŠI PESMI 1997 - Lepa spodbuda za nadaljnje petje je bila srebrna plaketa na tekmovanju slovenskih pevskih zborov v Mariboru. (na sliki)

Glumac, da te kap

METLIKA - Šele ko si ogleš igro sarajevskega igralca, dramatika in režiserja Zijaha Sokolovića, veš, zakaj so njegove predstave že lep čas vnaprej razprodane. Ena izmed njih je tudi monodrama Glumac... je glumac, s katero se je v soboto, 23. avgusta, predstavil na metliškem gradu. Množica gledalcev je bila navdušena nad predstavo, v kateri je dve uri neprekinjeno igral le en igralca (brez svetlečih kostumov), v kateri ni bilo zaslediti večjih sledi o scenografiji (le

Zijah Sokolović

stol, dva zidaka, vedro), v kateri niso dogajanja popestrili kakšni glasbeni dodatki, skratka le prestava z "glumcem, da te kap". Odlični monologi in dialogi na temo gledališča, kulture, politike, ljubezni, polni zdravega humorja in ne kakšnih neumnih šal. Povedano preprosto in jasno. Ob takšni predstavi pride človeku na misel, da res ni nujno, da je prava umetnost le tista, ki je ni mogoče razumeti.

L. MURN

Za pomoč in podporo pa se zahvaljujejo ZKD Brežice, brežiški glasbeni šoli in občini.

L. MURN

JESENSKE SERENADE 1997

LJUBLJANA, BRESTANICA - Glasbena mladina ljubljanska, Trubarjev antikvariat, KUD Oder treh herojev Pirniče, Glasbena mladina Jesenice, Občina Litija, ZKO Krško in GMS vabijo od septembra naprej na štiri koncerte v okviru Jesenskih serenad 1997. Program je naslednji: Bachova glasba na čembalu (Irena Kolar), Klasiki 20. stoletja z violončelom (Milan Hudnik), Kvartet flavt s francosko glasbo (Flute Art Quartet), Španski večer z glasom in kitaro (Edita Garčević-Koželj - mezzosopran in Žarko Ignjatović - kitarar).

KONCERT KVARTETA ALEPH

NOVO MESTO - ZKO Novo mesto v okviru Novomeških poletnih večerov 1997 vabi v četrtek, 28. avgusta, ob 21. uri v atrij kapiteljske proštije na koncert kvarteta kitar Aleph. Kvartet, ki je bil ustanovljen leta 1993 in je prejel že nešteta priznanja, sestavljajo odlični mladi glasbeniki: Andres Hernandez iz Španije, Rodger Mason iz Francije, Wolfgang Sehringer iz Nemčije in naša someščanka Klara Tomljanovič. V svoj spored uvrščajo skladbe iz vseh glasbenih obdobij, od renesanse preko romantike do najsoodobnejših skladb. V primeru dežja bo koncert pod streho kapiteljske proštije.

KONCERT BAROČNEGA TRIA V KAPITELJSKI CERKVI - Ljubitelji stare glasbe so imeli v petek, 22. avgusta, zvečer v novomeški kapiteljski cerkvi priložnost prisluhniti še enemu koncertu iz projekta Glasbena dediščina Slovenije, glasbi iz t.i. Ptujске zbirke. Študijska knjižnica na Ptuj namreč hrani stare notne zapise komorne glasbe na čembalo in godala iz sredine 18. stoletja. Muzikologi so jo popisali leta 1967, leta 1985 pa so v Sloveniji izšli prvi natisi iz Ptujске zbirke (DZS, Založba Edition Bizjak). Koncert, ki ga je posnela tudi RTVS, so izvedli odlični glasbeniki: Igor Grasselli (violina), koncertni mojster v orkestru Ljubljanske opere; Igor Mitrovič (violončelo), vodja čelistične sekcije v radijskem orkestru RTVS in Milko Bizjak (špinet, čembalo) - slednji je organizator Novomeškega glasbenega festivala 1997 in ustanovitelj ter vodja ansambla Musica Antiqua Slovenica, v katerem nastopajo vsi trije glasbeniki. Namen ansambla je oživljati staro glasbo iz arhivov Slovenije, tako na koncertih kot nosilcih zvoka in slike. (Foto: L. M.)

LIKOVNA DELAVNICA V ŠPELICEVI HIŠI - Deset mladih, v glavnem učencev višjih razredov belokranjskih osnovnih šol, je teden dni letošnjih počitnic preživelo zelo ustvarjalno. Od 18. do 22. avgusta so se namreč udeležili poletne likovne delavnice, ki jo je tako kot lani organizirala ZKO Črnomelj. Mladi likovniki so pod vodstvom akademskega slikarja Roberta Lozarja v Špelicevi hiši v Črnomlju teden dni od 9. do 16. ure spoznavali različne slikarske tehnike ob upodobitvah tihožitij in mestnih vedut, kot so povedali, pa so uživali predvsem v slikanju na prostem. Ob koncu delavnice so v Špelicevi hiši pripravili razstavo del, ki so, tako kot je kazalo ob našem obisku, gotovo vredna ogleda. (Foto: L. Murn)

ZAČETEK NOVEGA ŠOLSKEGA LETA

V šolo po znanje in vrednote

Čez nekaj dni se bo začelo šolsko leto 1997/98. Kot vidimo, se hitro bližamo vstopu v tretje tisočletje. Napovedi mislecev o tem, kako nas bo sprejelo in kako na svojih valovih preizkušalo prvo stoletje novega tisočletja, so optimistična, seveda z dodatki pesimističnih videnj in prerokovanj. Stoletje, ki vidno jemlje slovo, je bilo obdobje mnogih nasprotij, vojnih spopadov in obračunov pa tudi izjemnega napredka. Zlasti od človekove pameti in njegove zavesti je odvisno, ali bo v prihodnjem stoletju človeku človek ali pa človek človeku volk. Vzgoja in izobraževanje lahko bistveno pripomoreta k temu, da bi ljudje, narodi in države vsestransko kultivirali sebe in okolje in vse zaklade tega sveta, predvsem znanje, usmerili v kulturni, gospodarski in socialni razvoj za častno potrjevanje človeštva pod svobodnim soncem. Delorossovo Poročilo Mednarodne komisije o izobraževanju za enaindvajseto stoletje, pripravljeno za UNESCO, z naslovom Učenje: skriti zaklad je, v celoti posvečeno temu, kako premostiti krize duha ter ekonomske in socialne navzkrižja na poti osvobajanja človeka in udejanjanja njegovega dostojanstva. Gre za knjigo (v slovenščino prevedena 1996), ki ne bi smela mimo nikogar, ki je kakorkoli odgovoren za podobo jutrišnjega sveta, človeka v njem in zlasti za vzgojo in izobraževanje.

Nacionalni kurikularni svet ima v svojih izhodiščih za našo šolsko prenovu vse elemente, ki jih kot bistvene poudarja navedeno Poročilo... Osrednje napotilo za prenovu pa predstavlja Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji iz leta 1995. Povedati je treba, da šolske prenovne ali reformne, če gre za globlje sistemske in vsebinske spremembe, niso slovenska iznajdba ali posebnost. Tudi v razvitejših državah se je dogajalo, da posamezni reformni poskusi v preteklosti niso vedno obrodili pričakovanih rezultatov.

Sedanja šolska prenova na Slovenskem pa je kljub kritikam, ki letijo nanjo, kar je zdravo za njeno boljše zasnovano, dobro zastavljena in

podprta s cilji, ki napovedujejo, kaj hočemo z njo v prihodnjih desetletjih presegati in kaj dosegati. Prenovitenih izboljšav bodo deležni vrtci, osnovne in srednje šole, domovi za učence in dijake. V šolskem letu 1998/99 se bodo dijaki in vajenci pivovali le v nove in prenovljene programe. Največ sprememb je predvidenih za področje osnovne šole. Pomembno je že to, da bo trajala devet let, kar je za mnoge šolske sisteme že utečena praksa.

Ministrstvo za šolstvo in šport je pripravilo usmeritve za pripravo načrta za postopno uvajanje 9-letnega programa osnovne šole. Poskusno postopno uvajanje takega programa se bo začelo v šol. letu 1999/2000 (največ 10 % osnovnih šol). Šole bodo pridobile z razpisom, seveda če bodo imele soglasje staršev, usposobljene pedagoške delavce in prostorske pogoje. Obvezno vžolanje v 9-letno šolo pa bo v šolskem letu 2002/2003.

Učni načrti za devetletko so v osnutkih in glavnem izdelani. Pred potrditvijo se bodo z njimi v naslednjih mesecih temeljito ukvarjale še študijske skupine, organizirane za področje osnovne šole, na tekmovanjih iz različnih predmetov v osnovnih in srednjih šolah itd. Vsi ti in drugi pozitivni kazalci so pomemben izziv in spodbuda, da je in bo možno z boljšimi načini poučevanja in učenja dosegati še uspešnejše izobraževalne storitve in učinkovitejšo vzgojno naravnost. To nakazujejo tudi analize, ki jih je izdelal zavod za šolstvo. Najboljša pot do uspehov je tista, ki med šolskim letom ne omogoča nepravilnih vrzeli v znanju. Zamujeno popravljati na hitro pa se največkrat najbolje ne obnese. Nobena šola uspehov ne podarja. Je pa njena (pedagoška) dolžnost, da slehernemu ob njegovi aktivnosti v šoli pomaga pri premagovanju učnih in drugih težav na poti do boljših rezultatov.

Vzroki za težave so lahko raznozrte. Če so take, da jih lahko pomaga odpravljati šolsko okolje, potem naj se to vedno tudi zgodi. V neki

spremljanjem, preučevanjem in svetovanjem. Strokovne in druge pristojne službe za šolska vprašanja obstajajo samo zato, da pomagajo šolam pri njihovem delu in razvoju.

Šolsko področje ne more zaostajati za razvojem. Prav zato prihaja do sprememb v učnih načrtih in programih in skladno s tem je treba posodabljati tudi vzgojno-izobraževalno delo. To pa je možno le z nenehnim strokovnim izpopolnjevanjem vseh, ki prevzemajo vlogo, da se v procesu pedagoškega dela čim bolj tvorno in uspešno za doseganje ciljev uresničujeta in dopolnjujeta bistvena didaktična elementa, tj. poučevanje in učenje.

Učenje naj bo sprotno, brez nepotrebnih oddihov

Iz roda v rod duh išče pot. V šolstvu vedno z novimi koraki, ki niso povsem novi, do svežih ciljev, ki jih narekujejo zahteve časa in pogledi v prihodnost.

Teokoče vzgojno-izobraževalno delo praviloma dosega solidne rezultate. To med drugim dokazujejo uspehi pri maturi, zaključnih izpitih, pri zunanem preverjanju znanja učencev v 8. razredu osnovne šole, na tekmovanjih iz različnih predmetov v osnovnih in srednjih šolah itd. Vsi ti in drugi pozitivni kazalci so pomemben izziv in spodbuda, da je in bo možno z boljšimi načini poučevanja in učenja dosegati še uspešnejše izobraževalne storitve in učinkovitejšo vzgojno naravnost. To nakazujejo tudi analize, ki jih je izdelal zavod za šolstvo. Najboljša pot do uspehov je tista, ki med šolskim letom ne omogoča nepravilnih vrzeli v znanju. Zamujeno popravljati na hitro pa se največkrat najbolje ne obnese. Nobena šola uspehov ne podarja. Je pa njena (pedagoška) dolžnost, da slehernemu ob njegovi aktivnosti v šoli pomaga pri premagovanju učnih in drugih težav na poti do boljših rezultatov.

Vzroki za težave so lahko raznozrte. Če so take, da jih lahko pomaga odpravljati šolsko okolje, potem naj se to vedno tudi zgodi. V neki

pedagoški enciklopediji, stari nekaj let, je zapisano: "Vsakdo je rojen kot poseben individuum, s svojo specifikjo in možnostmi razvoja." Tem resnicam je treba slediti v vzgojno-izobraževalnih procesih na vseh stopnjah šolskega sistema. Narava dela v šolah je taka, da navedene posebnosti pri delu z mladino čim bolj upoštevajo. Vsakdo naj napreduje skladno s svojimi sposobnostmi in potrebami. Specifične pozornosti pa naj bodo, tako kot narekujejo pedagoška načela, deležni prav vsi. To je zahtevno, toda humano pedagoško poslanstvo, lastno stroki in poklicu.

Vrednote so srčika uspešne vzgoje

Šolsko področje ima za svoje pedagoško delo jasno zastavljene cilje. Glavni cilj učečih se pa je doseči poklic in se zaposliti. In najmanj ni prijetno, da se ne tako redko mladi s poklicem ne morejo zaposliti.

Veliko se govori o pomanjkljivi vzgoji v naših šolah. Teško bi našli šolo ali posameznega pedagoškega delavca v njej, ki bi te nujne in obvezne sestavine pouka in drugih organiziranih dejavnosti zanemarjal. Vzgoja v šoli pa je večkrat nemočna, ker mnoge poti vodijo v smeri, ki vzgojnemu prizadevanju obračajo hrbet. Življenje zunaj šole nimalokrat razvednoti delo šol pri vzgojnih prizadevanjih. Kljub temu nobenega trenutka za vzgojo v šoli, družini in širšem okolju ne kaže prepustiti stihiji. Nešteto možnosti za vzgojo je prav gotovo pri predmetu slovenski jezik s književnostjo. Ogromno vrednot, ogromno priložnosti omogoča razprave in pravnja odločanja v duši in za osebo ravnaje ter odzive v sočasnih z ljudmi in okoljem. Domovino pa je treba imeti rad s srcem in dejanji. Vse drugo je neprijetljivo za potrjevanje misli, ki pravi, da zgledi vlečejo. Vrednote iz preteklosti in sedanosti, duhovne in materialne, so nezamenljiv kapital za udejanjanje osebnosti, domovinske in delovne vzgoje.

Največja vrednota pa je v praksi potrjevano znanje. Znanje pa je bogastvo, ponos posamezniku in družbi.

Z novimi napori do svežega znanja in pravnje vzgoje

V šolskem letu 1997/98 bo na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju (skupaj s pripravno na šolo) vključeno v vrtec okoli 50 % populacije, v 50 osnovnih šolah in 21 njihovih podružnicah nad 16.800 učencev in v osnovne šole s prilagojenim programom vsaj 325 učencev. V desetih srednjih šolah z nad 30 programi za mladino se bo šolalo nad 7.000 dijakov in 120 študentov prvega in drugega letnika višje strokovne šole v šolskem centru Novo mesto, v dijaških domovih pa bo bivalo 460 gojencev. Prvi razred osnovne šole bo začelo obiskovati nad 2.300 učencev, v prve letnike srednjih šol pa se je vpisalo okoli 2.400 dijakov, na novo v program frizer v Sevnici in v programa vrtnar - cvetličar in vrtnarski tehnik na kmetijski šoli Grm.

Potrebe po novem in svežem znanju se povečujejo tudi pri odraslih. Tovrstni odzivi so vredni pohvale in spodbud. Odgovornosti za strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje odraslih udejanjajo ljudske univerze v Novem mestu, Črnomlju, Krškem in Trebnjem, poklicne in strokovne šole ter izobraževalni centri v podjetjih.

Z otroki, učenci, dijaki in študenti bo na navedenem območju opravljalo pedagoško delo nad 2.670 vzgojiteljev, pomočnikov vzgojiteljev, učiteljev, predavateljev, svetovalnih, strokovnih in vodstvenih delavcev. Učitelji pripravni bodo pripravniško delo opravljali ob pomoči mentorjev in ravnateljev. Posebnega mentorskega vodenja in spremljanja pa bodo morali biti deležni vsi, ki niso z diplomom in strokovnimi izpiti potrjeni učitelji, bodo pa zaradi kadrovskih stisk to deločasno opravljali.

Odgovorni za kadrovski naraščaj v šolah pravijo, da so vpisi v kadrovske šole zadovoljivi in da zlasti za potrebe prenovljene osnovne šole vzgojiteljev in učiteljev ne bo manjkalo. V naslednjih letih se bo v osnovne šole vpisovalo manj učencev kot do sedaj. Bližati se je treba rešitvam, da bi imele vse šole pri vseh predmetih usposobljene učne moči. Nekaj bi k temu lahko pripomoglo še bolj načrtno štipendiranje,

seveda z zavzetim poklicnim svetovanjem in motiviranjem uspešnih dijakov za pedagoške poklice.

Izjemno pomembno je tvorno sodelovanje vrtcev, šol in domov s starši. Zato, da bi bila mlada generacija uspešna in hkrati varna pred vplivi, ki so nenaklonjeni ciljem vzgoje in izobraževanja. Nihče namreč nima nobenega pooblastila, da z mladim človekom ravna v nasprotju z njegovimi temeljnimi pravicami. S pravicami do šolanja pa so povezane dolžnosti. Ustrezna pedagoška klima naj slehernemu omogoča aktivno vlogo v procesih pridobivanja znanja in zdrav psihičnega razvoja. Zdravje je neponovljiva vrednota, življenje pa najbolj dragocena. Zato naj bodo vse poti v šolo in iz šole varne, za kar so odgovorni odrasli in mladi, ki se gibljejo v neposredni bližini za življenje nevarnih prometnih vozliščih. Vzgoje za varna življenja ne kaže prav nič zanemarjati, ne v šolah, ne v družinah, skratka, nikjer!

Brez naporov ni uspehov

V vrtcih, šolah in domovih ima vsakdo svojo vlogo in odgovornost, ki je pri mladini primerna starostni stopnji, in svoje človeško dostojanstvo. Avtonomnosti in pravic je toliko, kolikor je odgovornosti in samopodreditve na podlagi opredeljenih nalog in ciljev. Mladi imajo pravico do vzgojno-izobraževalnega dela, ki jim omogoča napredek, in hkrati dolžnosti, da so v učnih in delovnih procesih aktivni, delavni. Vedno so pomembni uspehi, saj neuspehi, čeprav samo začasni, niso nikomur simpatični.

Na začetku šolskega leta je čas, ko se je treba odločiti za poti, ki vodijo k potrditvam.

Za uspešno opravljeno delo v šolah v iztekajočem se šolskem letu gre vsem zaslužena zahvala. Še posebej pa je treba izreči zahvalo tistim, ki so si po dolgih letih dela pridobili pravico do oddiha za opravljeno delovno poslanstvo, pripravnikom, začetnikom pa začetni čimveč uspehov pri pedagoškemu delu, ki ni niti malo nezahtevno, je pa potrebno in spoštovano, saj učenci svojih dobrih učiteljev nikoli ne zatajijo.

Uspešno naj bo novo šolsko leto za vse, ki se bodo za to kakorkoli trudili in prizadevali. Naj med šolskim letom ne usahne nobena spodbudna misel in nobena dobra beseda.

JOŽE ŠKUFCA

Lastninstvenje oškodovalo posavsko gospodarstvo

Zaradi "divjega" lastninstvenja posavska podjetja oškodovana za vsaj 420 milijonov tolarjev (brez revalorizacije) - Ovadenih 28 oseb - Tovrstna kazniva dejanja težko odkriti in dokazati, kaznovanje pa je sploh poglavje zase

KRŠKO - Preobrazba slovenskih družbenih podjetij gre h koncu. Posledice tega je mnogo Slovencev občutilo na lastni koži zaradi številnih stečajev in s tem povezanih izgub delovnih mest, manj jasni pa so zneski oškodovanj družbenega premoženja. Kriminalisti UNZ Krško so svoje delo opravili, bodisi je to temeljilo na podlagi preverjanj revizijskih izsledkov ali na podlagi samostojnih preiskav. V petih letih so nepravilnosti ugotovili v 12 podjetjih, podali so 28 ovadb zoper direktorje in odgovorne, vendar obstaja upravičen dvom, da so te ovadbe le del dejanskih goljufij.

Raziskovanje teh zadev je namreč zelo zahtevno in časovno vse bolj odmaknjeno, hkrati pa se postavlja tudi vprašanje dejanskih sankcij, ki bodo doletele tiste, ki so odgovorni med drugim celo za propad podjetij, saj se večina obdolžencev še ni zagovarjala na sodišču. Samo primer v javnosti dobro poznanega Elana, ko ni bil nihče obsojen, kaže na to, da je sodstvo za tovrstna dejanja še ena velika prepreka. Na listi posavskih kriminalistov so se znašle pravzaprav vse večje firme, mnoge med njimi so šle v stečaj.

Za kriminaliste je bilo prelomno leto 1994, ko so začeli dobivati revizijska poročila, vendar so kriminalisti UNZ Krško že pred tem ovadili odgovorne dveh podjetij. Ovadba proti vodilnim **Jutranjke Sevnica**, ki naj bi z ustanovitvijo podjetja Sonček povzročili za 400 tisoč tolarjev škode (pri vseh zneskih ni upoštevana revalorizacija in drugi dejavniki, ki bi povzročeno škodo precej povečali), je bila zavržena. Nepravilnosti so ugotovili tudi v **Avtohiši Brežice**, kjer je bil ovaden vršilec dolžnosti direktorja Rudi Z. zaradi sklenitve škodljive pogodbe, zaradi česar naj bi podjetje oškodovalo za 6 milijonov tolarjev. Podjetju ITG naj bi dajal v najem prostore, hkrati pa na to podjetje prenesel pravico najema drugih prostorov.

Pred revizijo so kriminalisti raziskovali tudi dogajanja v najbolj razvpitem posavskem podjetju **Videm Krško**. Ovadili so le tri vodilne osebe tega podjetja: Franca Č., Branka Ž. in Celestina V., saj naj bi v letu 1992 podjetje oškodovali za dobrih 8 milijonov tolarjev, obdolženi pa so bili zlorabe položaja in pravic odgovorne osebe ter ponarejanja listin, saj so v Milanu s švicarskim državljanom ustanovili by pass podjetje in s fiktivnimi pogodbami denar naka-

zovali v tujino. Preko takšnih novoustanovljenih firm je denar romal tudi iz **Kovinarske Krško**. Družbena lastnina je bila oškodovana za 7,8 milijona tolarjev, na zatožni klopa pa naj bi se znašli Franc Č., Višnja L. R., Stanislav J. Buljan, T. in Jože M.

By-pass **Agrarie** je nosil ime **Agrariacomerce**, preko njega pa naj bi šlo 13,6 milijona tolarjev, za kar so kriminalisti že leta 1995 ovadili pet oseb, tem ovadbam pa so se pred kratkim pridružile še za tri odgovorne (Ivan V., Vojka R. in Ivanka N.), ki naj bi s ponarejanjem bilanc, prikrievanjem izgub in drugimi nepravilnostmi **Agrario oškodovali** kar za 142 milijona tolarjev, kar je imelo za posledico celo stečaj podjetja, o čemer smo podrobneje pisali pred dvema tednoma.

Kriminalisti so se ukvarjali tudi s **SOP-om**. V **SOP Kleparju** naj bi dve vodilni osebi povzročili za 29,5 milijona tolarjev, vendar je

ovadbo tožilec delno zavrgel zaradi zastaranja preгона, v **SOP, p.o.**, pa naj bi Jože J., Breda M. in Dušan P. družbeno premoženje oškodovali za 44 milijonov tolarjev. Drugemu podjetju naj bi namreč omogočili pridobitev protipravne premoženjske koristi s tem, da so plačevali višje obresti za najeta posojila na račun najemnin, del terjatev pa so odkupili preko drugih firm oziroma so jih prodajali drugim za nižje zneske, kot bi z njimi lahko dejansko zaslužili.

Z neupravičenim odpisom terjatev kupcem, s prodajo objekta in zemljišča pod ceno in ponarejanjem ter uničenjem dokumentacije naj bi se ukvarjali tudi v krškem podjetju **SPE**, podjetju za steklarstvo, pleskarstvo, ekologijo, trgovino in storitve, s čimer naj bi družbeno premoženje oškodovali za 40 milijonov tolarjev, kriminalisti pa omenjajo imena **Gvida B., Nade P., Stanislava P. in Antona K.** Podjetje **Ino iz Krške vasi** naj bi bilo zaradi by-pass podjetja oškodovano za 11 milijonov tolar-

jev, ovadba pa je bila vložena zoper **Branka K.**, ki ga bremeni štirih kaznivih dejanj.

Kriminalisti UNZ Krško so tako poleg ostalega gospodarskega kriminala uspeli dokazati nepravilnosti lastninstvenja v 12 podjetjih, dokazana škoda pa naj bi znašala 420 milijonov tolarjev. Ker je bilo večji del nepravilnosti storjenih pred nekaj leti, sta ta znesek in dejanska škoda neprimerno večja. O tisti škodi, ki je niso uspeli dokazati, pa bomo lahko vedno le ugibali.

Na tožilstvo sta romali tudi dve ovadbi zoper vodilni osebi **Term Čatež**, vendar je ovadbi tožilec zavrgel, ker ni bilo ugotovljenih elementov kaznivega dejanja, delno pa je bila zavržena tudi ovadba zoper dva osumljenca v **Taninu Sevnica**. Kriminalisti so preverjali tudi druga revizijska poročila posavskih podjetij (prejeli so jih 40), za katera niso podali ovadb, nekaj nepravilnosti pa so odkrili in odpravila že podjetja sama.

TANJA GAZVODA

NEVARNE VEJE

LOŠKI POTOK - V središču Hriba rasteta dve lipi, ki sta stari že dobrih 90 let. Prav pod njima pa je priljubljeno parkirišče in zbirališče ljudi. Vsem tem pa groze vsaj dve nekaj deset kilogramov težki suhi veji, ki se lahko vsak trenutek odlomita in le srečnemu naključju gre pripisati, da se to ni že zgodilo v letošnjem dokaj nevihtnem poletju. Kdo bo, če se kaj takšnega zgodi za to odgovarjal?

A. K.

KOLO V BELO KRAJINO

NOVO MESTO - Na Dolenjskem in v Beli krajini še vedno poteka akcija **Zivljenje je v tvojih rokah**, ki jo organizirata Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu mestne občine Novo mesto in UNZ Novo mesto v sodelovanju s pokrovitelji, namejnena pa je kolesarjem, mopedistom in motoristom. V sklopu akcije je tudi nagradno žrebanje. Na drugem vmesnem žrebanju je kolo s čeladom odšlo k 14-letnemu **Primožu Volfu** v Sela pri Dragatušu, podeljenih pa je bilo tudi 10 čelad. Sicer akcija še traja, končno žrebanje pa bo oktobra, ko bo poleg številnih nagrad podeljen tudi skuter.

GORELO V REVOZU

NOVO MESTO - Prejšnji teden v sredo popoldne je izbruhnil požar v Revozovi lakirnici, kjer so varili cevi. Požar, ki je po prvih ocenah povzročil za okoli 10 milijonov tolarjev škode, je nastal zaradi neupoštevanja varnostnih ukrepov med varjenjem, zato bodo odgovorne in varilca ovadili.

KAKO DO OSILNICE? - Na fotografiji je prometni znak v Petri, kjer se odcepi cesta za Osilnico. Vendar noben prometni znak ne kaže smeri za Osilnico, ki je turistično vedno bolj zanimiva in jo obiskujejo turisti iz vse Slovenije in tujine. Osilničanje so pred leti sicer postavili svoj turistični prometni znak, ki je kazal pot do Osilnice, a so ga morali na zahtevo Kostelev odstraniti. Prav pa bi bilo, da bi odgovorni za postavljanje prometnih znakov to končno le uredili. Bo morda ta fotografija pomagala do pravega prometnega znaka? (Foto: J. Primc)

BOMBA MU JE ODTRGALA ROKO

METLIKA - V soboto, 23. avgusta, je hrvaški državljan **M. H. iz Brašljevic** v svojem nasadu lešnikov pri **Boldražu** aktiviral ročno bombo, ki jo je našel in hotel uničiti, da ne bi prišla v roke otrokom. Ko pa jo je aktiviral, je takoj eksplodirala, Hrvat pa je do komolca odtrgalo roko.

KDO JE VIDEL KOMBI?

KRŠKO - Prejšnji vikend je nekdo ukradel rumen kombi Renaulta s registriranim številom **KK D2-652**, ki je last 33-letnega **B. I. iz Boštanj**. Avto je na Blanci parkirjal R. S., ki pa je neznanemu storilcu precej olajšal delo, saj je kontaktne ključke pustil v vozilu. Na kombiju je bila bela nalepka z zelenim napisom "nizke gradnje", v kombiju pa je bilo različno orodje. Neznanec je odpeljal še lahki priklopnik z orodjem vred. Lastnika je oškodovalo za okoli 1,15 milijona tolarjev, policisti pa prosijo vse, ki bi vedeli karkoli o odvzemu vozila ali bi ga kje opazili, naj to sporočijo na najbližjo policijsko postajo.

VINJENI VOZNIK POBEGNIL

KRŠKO - 43-letni **Ž. M. iz Sevnice** je v nedeljo, 24. avgusta, zgodaj zjutraj v Krškem povzročil prometno nesrečo z materialno škodo, potem pa pobegnil, a njegov beg ni trajal dolgo. Le nekaj minut kasneje so ga namreč ustavili policisti in ga preizkusili z alkotestom, ki je pokazal kar 2,59 promila alkohola. Vinjeni voznik kljub prepovedi vožnje ni miroval, saj je na moze v modrem naletel še enkrat - tokrat tistega dne zadnjič, saj so ga odpeljali na nekajurni ogled prostorov policije.

AVTOMOBILI VABLJO

KRŠKO, BREŽICE - Tudi avtomobili v našem koncu države so vse pogosteje tarča tatov, očitno pa je, da se ne pridripravi ne ozirajo več na znamke avtomobilov, saj pridejo prav kar vsi po vrsti. Tako je brez metalno zelene katrice (**KK 67 87Z**) v četrtek ostal **Kristl K.**, ki je avto parkirjal na parkirišču gostišča Pri Luki na Smedniku, vrat pa ni zaklenil, zato ga je nekdo odpeljal neznanu kam. Več sreče je imel lastnik golfa **Mario A. iz Brežic**, saj so mu avto neznanu ukradli v četrtek, še istega dne pa so ga policisti izsledili na območju Nove Gorice.

Novomeščana "na delu" v ljubljanski menjalnici

Že znanca policije

LJUBLJANA - Dolenjske in posavske menjalnice so na srečo zaenkrat še varne pred predrznimi roparji, sta se pa naša dva pogumna in denarja željna mladeniča po bogastvo odpravila kar v Ljubljano. In to v upanju, da je naša prestolnica boljša za prikrite kaznivih dejanj, za sabo pa sta imela tudi izkušnega inštruktorja 21-letnega **Borisa K.**, ki je očitno že pravi specialist za rope menjalnic.

Tako sta v četrtek dopoldne dva oborožena in delno zamaskirana moža vstopila v menjalnico **Pieta** na Cankarjevi v Ljubljani in uslužbenki, v katero sta uperila pištolo, ni ostalo drugega, kot da jima izroči za milijon tolarjev deviz in tolarjev, mladeniča pa sta s plenom, misleč, da bosta zmedla policiste, zbežala vsak na svoj konec. Policisti so kaj kmalu ugotovili, da se za dejanjem skriva specialni povratnik, ki je maja pobegnil iz celjskih zaporov, izkazalo pa se je, da je imel **Boris "podizvajalca"**; mlada Novomeščana **Robert Č. in Muhameda P.**, za katera smo na UNZ Novo mesto izvedeli, da sta že znanca policije. Policisti so oba prijeli zvečer v Novem mestu, pri njiju doma pa tudi večji del denarja, saj si ga še niso uspeli razdeliti oziroma ga zapraviti, pri sebi pa sta imela tudi orožje in maskirno kapo.

T. G.

ZA HIDRANTSKO OMREŽJE ZMANJKUJE DENARJA

LOŠKI POTOK - Hidranti so vsaj v začetni fazi požara najbolj učinkoviti in priročni. Žal pa je bilo teh premalo, nekateri pa so že močno poškodovani. Denar za nabavo in vgradnjo novih nadzemskih hidrantov je dala občina. Računajo, da je nujno vgraditi vsaj 80 nastavkov, vsak pa stane približno 100 tisočakov. Prav te dni Hydrovod vgrajuje za letos še zadnje hidrante. Teh pa bo približno tretjina od načrtovanih. Janez Bambič, ki vodi ta dela, pravi, da bodo hidrante vgradili najprej v najbolj strnjene naselje, kjer je ogroženost največja, ostali pa pridejo na vrsto prihodnje leto.

A. K.

• Ne je varnejši od kondoma. (Graft)

• Ljudje vdano, kot ovce pred zakolom, gledajo, kako jim jemljejo čast, pravice, možnost preživetja. (Vlado Rančigaj, ustanovitelj Delavske stranke)

Z avtoštopom do cilja

Dekleta imajo ponavadi več štoparske sreče

Se vam je že kdaj pripetilo, da vam je tik pred nosom odbrzel avtoštop in da bi bilo treba na naslednjega čakati kar debelo uro? In kako ste potem po dolgem oklevanju le zbrali pogum, stopili ob rob ceste in, bolj neredno kot ne, dvignili palec desne roke... Ja, seveda, štoparska forma iz študentskih časov je minila, če pa ste imeli tisti dan malo štoparske sreče in se vas je usmilila kaka šoferska duša, pa ste tako hitro in zastonj prispeli do željenega cilja. Predvsem mladim štopanje ne dela težav. Najpogumnejši se v počitniškem času podajo z avtoštopom kar na pot po širnem svetu.

Rok Likar, gimnazijec iz Straže: "Ob rob ceste stopim, kadar se mi kam mudi in v tistem času ne pelje avtoštop. Na štop se hitreje kam pride, pa še zastonj je. Spoznaš veliko novih ljudi, čeprav največkrat ustavijo le poznani, predvsem mladi. Kadar na štopališču stoji tudi kakšno dekle, se z njeno štoparsko srečo ne morem primerjati, saj jim ponavadi takoj kdo ustavi. Dobro se počutim, če se peljem s kom, s katerim se lahko pogovarjam. Štopanje po Evropi se mi zdi prava avantura."

Andreja Urbančič, dijakinja iz Gabrja pri Soteski: "Največkrat štopam po končanem pouku, ko se mi ne ljubi čakati avtoštop. Starši za štopanje

največkrat nimajo razumevanja, ker se bojijo, da bi se mi kaj zgodilo. Tudi sama se boljše počutim, če štopam s prijateljico. S človekom, ki mi ustavi, poskušam biti prijazna. V enem letu štopanja nisem doživela nobene slabe štoparske izkušnje. V družbi starejše kolegice bi si upala iti z avtoštopom na daljšo pot."

Boris Augustin, samostojni podjetnik iz Metlike: "Zelo rad ustavljam tako mladim kot starejšim avtoštoparjem. Glede na to, da sem tako spoznal svojo ženo, je kar dobro pobrati štoparje. Čas hitreje mine in če imam le čas, jih povabim na pijačo. Ko nekoga poberem, se v meni prebudi nek notranji čut, ki mi pravi: Vozi previdno! Če ustavim kakšni lepi dečki, pa še raje bolj počasi vozim, da sem dlje v njeni družbi."

Marinka Lukan, študentka iz Rumanje vasi: "Med študijem sem se na štopanje tako navadila, da redkokdaj potujem v Ljubljano ali Novo mesto z avtoštopom oz. vlakom. Glede štopanja nimam nobenih predsodkov, nobenega strahu ali česa podobnega. Če imam vsaj malo sreče, mi ni treba dlje čakati. Je pa zanimivo, da se štop prej dobi na daljši razdalji, pri čemer ženske skoraj nikoli ne ustavi. Ker vem, kako mučno je, če dolgo stojiš ob cesti, sama ustavim skoraj vedno."

D. Ž.

Rok Likar Andreja Urbančič Boris Augustin Marinka Lukan

POTA IN STRANPOTA

dežurni poročajo

OB SEDLA - V noči na 17. avgust je na Gumberku nekdo prišel v objekt konjeniškega centra **Struga**, odšel v prostor, kjer imajo zloženo orodje in konjeniški pribor ter ukradel 4 usnjena sedla. S tem je lastnika S. N. z Gumberka in B. B. iz Ljubljane oškodoval za okoli 450 tisoč tolarjev.

V ŽUPNIŠČE PO DENAR - 62-letni J. N. iz Ljubljane je utemeljeno osumljen kaznivega dejanja tatvine, ker je 19. avgusta prišel v pisarno župnišča v Semiču ter ukradel 55 tisočakov. J. N. je povratnik, sa je bil že večkrat obravnavan za podobna kazniva dejanja.

POTNIKA V STROPU - V četrtek, 21. avgusta, popoldne je policist v Dobovj na vlaku v stropu vagona odkril dva državljana Romunije, ki so ju policisti po končanem postopku vrnili na Hrvaško.

OBOROŽENI ČEZ MEJO - Policisti pri mejni kontroli pogosto naletijo na orožje, ki ga potniki "pozabijo" prijaviti. Tudi v četrtek se je to zgodilo, v fiat u pa so štirje Italijani skrivali kar pet lovkish pušk in več kot 2000 nabojev.

Hiša zagorela zaradi dotrajane električne napeljave

2 milijona škode

KRIŽE - V sredo, 20. avgusta, nekaj čez polnoči je zagorela stanovanjska hiša **Terezije B. iz Križ 19** v krajevni skupnosti Pečice v brežiški občini. Ob požaru ni bilo nikogar doma, zagorelo pa je ostriše, strop, del stanovanjskih prostorov in nekaj električnih aparatov. V celoti je zagorela tudi električna napeljava, zaradi česar je prišlo do izpada električne energije v celotnem naselju. Prav tako je zgorel del ostrešja novega poslopja, ki je grajen v podaljšku stanovanjske hiše, ki je velika 15x10 metrov, zgrajena pa je bila po drugi svetovni vojni.

Policisti so pri ogledu kraja požara ugotovili, da je zagorelo zaradi napake na napeljavi električnega toka oziroma zaradi dotrajanoosti električne napeljave, kjer je bilo najdeno tudi žarišče požara. Ogenj je bil lokaliziran nekaj pred drugo uro ponoči, pogašen pa nekaj pred tretjo uro, kar je zasluga prostovoljnih gasilcev iz Spodnje Pohance, Šromelj, Dečnega sela in vaščanov.

T. G.

KRONIKA NESREČ

MOTORISTU SEKALA POT - V petek, 22. avgusta, ob 10.05 je 49-letna **L. F. iz Sevnice** peljala osebnim avto od Vrhovca proti Drnovem. Pri Brestanici je v križišču nameravala zaviti levo proti Brestanici. Vključila je smerokaz in začela počasi zavijati. Takrat je pravilno po svojem pasu od Krškega pripeljal voznik motornega kolesa 18-letni **I. M. iz Krškega**, ki je zaviral, vendar trčenja ni mogel preprečiti. Ob trčenju se je motorist, ki je sicer imel varnostno čelado, hudo poškodoval.

MOPEDA NI MOGEL OBVLADATI - V nedeljo, 24. avgusta, ob 11.20 je 53-letni **D. M. iz Podbočja** vozil kolo z motorjem po lokalni cesti od Šutne proti

Podbočju. Ko je v Podbočju pripeljal do kraja, kjer cesta v blagem slabo preglednem ovinku poteka po klancu navzdol, je zapeljal tik ob desni rob vozišča na pesek. Izgubil je oblast nad mopedom in se pri padcu hudo poškodoval. Bil je brez čelade.

ZBIL KOLESARKO - V nedeljo, 24. avgusta, ob 10.40 je kolesarka **P. J. iz Ivanje** vasi sedela na kolesu ob desnem robu lokalne ceste **Globodol-Mirna Peč**, nato pa je zapeljala preko vozišča na levi prometni pas proti **Mirni Peči**. Takrat je nasproti pripeljal mopedist **P. B. iz Srednjega Globodola** in kolesarko zadell. Po trčenju sta oba padla po vozišču, pri tem pa se je kolesarka hudo poškodovala.

Napako Tomljeta popravil Pavlič

Edino domačo zmago na Gorjancih je dosegel Peter Pavlič v pokalu clio - Tomljetu na štartu ugasnil motor sposojenega audija A4 - Hermann Waldy krepko popravil rekord proge

NOVO MESTO - Zaradi lepega vremena in suhe ceste je bila letošnja proga od Težke vode do Vahte še posebej hitra, kar je doobra izkoristil dosednji rekorder gorjanski strmine Avstrijec Hermann Waldy, ki je oba teka odpeljal hitreje od starega rekorda. Dolenjci smo bili najbolj množično zastopani v pokalu clio, v razredu A se sicer prijavljeni Samo Valant ni pojavil na štartu, medtem ko je Matjaž Tomlje toliko zeleno zmago v razredu superturizem in v absolutnem vrstnem redu turističnih avtomobilov zavrnil, že preden je sploh prav začel.

Po oceni prirediteljev se je v nedeljo popoldne ob cesti med Težko Vodo in Vahto zbralo okoli deset tisoč ljubiteljev avtomobilističnega športa iz cele Slovenije, predvsem pa z Dolenjske, na štartni listi pa je bilo zapisanih 55 dirkačev iz Slovenije, Avstrije in Nemčije.

Za domače gledalce je bil vsakoraj najbolj zanimiv razplet v razredu clio, kjer je nastopilo kar šest Dolenjcev. Domača proga je najbolj ležala Petru Pavliču, sinu nekdanjega šampiona v motociklizmu Alojza Pavliča - sin je zmagal, medtem ko je bil oče, ki je svojo tekmovalno pot začel z avtomobilom prav na prvi gorjanski dirki, tokrat četrti. Od Dolenjcev so se v pokalu clio uvrstili: Branko Uhernik na deveto, Davorin Uhernik na deseto, Matija Blatnik na enajsto in Drago Dolenšek na dvanajsto mesto od skupno 12 tekmovalcev, ki so nastopili v pokalu clio.

Samo Valant s svojo hondo civic

DOMAČA ZMAGA NA GORJANCIH - Peter Pavlič je z edino domačo zmago na Gorjancih še enkrat dokazal, da so ga pokrovitelji tik pred začetkom sezone po krivici pustili na cedilu. Ker ni imel avtomobila, je moral izpustiti prvi dirki, v nadaljevanju pa je vsakič stopil na stopničke za zmagovalce - na gorsko hitrostnih dirkah na Grgarju in Golici je bil drugi, na Učki pa tretji, drugi je bil tudi na cestno hitrostni dirki na Grobniku, z zmago na Gorjancih pa je napovedal svoj napredek proti vrhu razvrstitve v pokalu clio. Peter, ki tekmuje za AMD Novo mesto z vozilom Revozovega koncesionarja iz Kopra t.i. Avto plus, čakajo do konca sezone še dve dirki na Grobniku in gorska preizkušnja na Sljeme. (Foto: I. Vidmar)

ni nastopil, čeprav je imel po nedeljskem jutranjem treningu tretji čas med vozniki skupine A. Z njegovim starim dirkalnikom nissanom sunnym GTI-R je nastopil Novomeščan Andrej Ban, ki je v razredu A zasedel peto mesto med 11 uvrščenimi.

Zadnji domači tekmovalce je bil Matjaž Tomlje iz Dolenjskih Toplic, ki zadnja leta na domačih dirkah ne nastopa, za Gorjance pa si vsakič izposodi dirkalnik in poskuša doseči kar največ. Tokrat je izbral sicer odlično vozilo, s katerim bi med turističnimi avtomobili osvojil prvo mesto, če mu ne bi v prvi dirki na štartu, potem ko je že prevozil štartno črto, ugasnil motor, s čimer je izgubil približno 3 sekunde. Čeprav je v drugi dirki, če ne upoštevamo

Po doseženih časih in povprečnih hitrostih sta bila tokrat razred zase le dva voznika z dirkalnikom reynard formula 3000 Hermann Waldy in Binder Norbert. Waldy se je že na treningu staremu rekordu 2:41,75 približal na natanko dve sekundi, a je izjavil, da je bila to optimalna vožnja in da ne ve, kje bi lahko kaj pridobil. Očitno se je v svojem razmišljanju uštel, saj je v prvi vožnji rekord popravil za debele 4 sekunde (2:37,45), pri čemer je dosegel povprečno hitrost 148,6 km/h, v drugi vožnji pa je bil le za slabo sekundo počasnejši.

formul in prototipov, dosegel najboljši izid, se mu ni uspelo prebiti na vrh razpredelnice, ki ga je z dvema izvrstnima vožnjama in s 34 stotinkami sekunde prednosti zadržal Slavko Dekleva z BMW 318i. Deklevi je le pol sekunde manjkalo, da bi prehitel tudi tretjevrščenega Avstrijca Herberta Strolza, ki je z atraktivno vožnjo z ognjeno rdečim 3200-kubičnim porschejem carrero razreda hobi navdušil številne gledalce ob progi.

Predsednik organizacijskega odbora dirke na Gorjancih Rudi Šali, najzaslužnejši za uspeh prireditve, si je po končani dirki zadovoljno mel roke, saj je minila gladko brez hujših nesreč in večjih prekinitev, še posebej pa je bil zadovoljen z vrstnim redom.

I. VIDMAR

ZA JERNEJEVO 97 - Na štartu teka Jernejevo 97 resda ni bilo najboljših slovenskih dolgočasašev, a se je na Trgu gorjanskega bataljona v Šentjernej vseeno zbralo kar precej gledalcev, ki so glasno pozdravili prav vse tekače, najbolj veseli pa so bili zmagovalci domačih tekmovalcev, med katerimi največ velja zmaga najboljšega dolenjskega triatlonca Šentjernejčana Janeza Avseca med člani, ki so skupaj z mladinci takole krenili na 3.400 m dolgo progo po šentjernejških ulicah.

V Šentjernej zmagal domačin

Triatlonc Janez Avsec je bil najhitrejši po ulicah domačega kraja - Precej medalj tudi za Sevničane

ŠENTJERNEJ - Atletski klub Šentjernej in šentjernejska občina bosta v petek, 22. avgusta, ob občinskem prazniku Jernejevo 97 pripravila tek po ulicah Šentjerneja na progah dolgih od 1.000 (vse kategorije pionirjev) do 3.400 m (mladinci in člani). Tekmovalce so razdelili v 12 kategorij od pionirjev do veteranov, posebnost pa je bil družinski štafetni tek 3 X 300 m, na katerem so posamezno štafeto sestavljali eden od staršev in dva otroka oziroma oba starša in otrok. Na najdaljši proggi je prvi priteknel na cilj šentjernejčan Janez Avsec, ki se te dni pripravlja na nastop na dolgem oziroma ironman triatlonu, najtežji športni preizkušnji nasploh, v Nemčiji. Njegova šentjernejska tekaška zmaga dokazuje, da je, vsaj kar se tiče tekaškega dela, dobro pripravljen, čeprav je 3.400 metrske progo težko primerjati z maratonom, ki je zadnja disciplina ironman triatlona.

Janez Avsec

Izidi teka Jernejevo 97: pionirji do 11. leta - 1. Klemen Bučar (Šentjernej), 2. Marko Vrtič (Sevnica), 3. Jernej Kovačič (Šent.); pionirke do 11. leta - 1. Branka Vrtič (Sev.), 2. Janja Bučar, 3. Ingrid Kalin (obe Šent.); pionirji do 13. leta - 1. Joško Bučar, 2. Matej Kralj, 3. Dejan Kernc (vsi Šent.); pionirke do 13. leta - 1. Alenka Znidaršič (Šent.), 2. Adriana Vrtič (Sev.), 3. Polonca Kerep (Šent.); pionir-

ji do 15. leta - 1. Borut Veber (Sev.), 2. David Pavlič (Šent.), 3. Gregor Vodenik (Sev.); pionirke do 15. leta - 1. Janja Pungercar (Sev.), 2. Jasmina Mlakar (Škocjan); mladinci 1. Marko Gorenc (Šent.), 2. Robin Papež, 3. Marko Keber (oba Sev.); mladinke - 1. Saša Kuhelj, 2. Duška Zoretič (obe Šent.); člani 1. Janez Avsec (Šent.), 2. Dušan Pečnik (Sev.), 3. Dejan Gradišar (Krka Novo mesto); članice - 1. Irena Auersperger (Krka), 2. Darja Kovačič, 3. Andreja Gorjanc (obe Šent.); veterani - 1. Ivan Škedelj - Močivnik (Šent.), 2. Boris Kuzmin (Brežice), 3. Edvard Doljak (Novo mesto); veteranke - 1. Anica Kos, 2. Pavla Škoda (obe Šent.); družinske štafete - 1. Milan, David in Danijel Jakše, 2. Jože, Janja in Joško Bučar, 3. Jože, Aljoša in Marko Šinkovec (vsi Šentjernej).

I. V.

Kolesarji uspešni doma in v tujini

Uroš Murn v elitni konkurenci poklicnih kolesarjev v Italiji zasedel 14. mesto - Gorazd Štangelj v Avstriji nihče ni mogel slediti - Savaprojekt na Gorenjskem in Hrvaškem

NOVO MESTO, KRŠKO - Kljub vročini in počitnicam si kolesarji ne morejo privoščiti počitka, saj je sezona kolesarskih tekmovanj na višku. Uroš Murn se je izkazal na močni tekmi profesionalcev v Italiji, Gorazd Štangelj pa je z zmago v Avstriji še enkrat opozoril na svojo izjemno dobro pripravljenost. Krčani so tekmovali tudi na Gorenjskem in na Hrvaškem.

Moštvo Krke Telekom je prejšnji teden nastopilo na pokalu Agostini v kraju Lissone v Italiji. Ker italijanski selektor že na tej dirki izbira državno reprezentanco za oktobrsko svetovno prvenstvo, je bila konkurenca izjemna, med 180 poklicnimi kolesarji pa so poleg domačinov in Novomeščanov nastopili tudi kolesarji nemških mo-

štov Telekoma, katerega član je tudi zmagovalce francoskega Toura Jan Ulrich, in Nürenbergerja ter dve francoski in švicarski ekipi. Manjkal ni niti Mapei, najboljša poklicna kolesarska moštvo na svetu. Prva polovica dirke je potekala mirno, po polovici pa je pet kolesarjev pobegnilo. Glavnina je najprej ujela trojico z Novomeščanom Urošem Mur-

nom, ki ni mogla zdržati tempa zadnjih zmagovalcev dirk za svetovni pokal Andree Tafija in Davida Rebelina, 10 km pred ciljem pa sta se morala vdati tudi onadva. Zmagovalca je odločil ciljni šprint, v katerem se je v eminentni družbi izkazal Uroš Murn s 14. mestom, drugi član Krke Telekoma Andrea Zatti je 300 m pred ciljem padel, Vladimir Miholjevič pa je zaostal za glavnino, medtem ko so ostali Novomeščani in Martin Hvastija, ki nastopa za moštvo Cantina Tollo, odstopili. Zmagal je član italijanskega moštva Scigno Massimo Apollonio, drugi je bil njegov klubski tovariš Biagio Conte, znanec iz novomeške Velike nagrade Krke, tretji pa član Telekoma Giovanni Lombardi.

Minuli teden so Novomeščani nastopili še v Avstriji na dirki v St. Petru. Čeprav dirka ni štela za točke UCI, je bila konkurenca močna, poleg Krke Telekoma pa so iz Slovenije nastopili še moštvi Radenske Roga in kranjske Save. 20 km pred ciljem težke 149 km dolge krožne dirke je pobegnilo 7 kolesarjev z Novomeščanom Gorazdom Štangeljem na čelu. Štangelj je v zaključku dirke ponovno potrdil izjemno formo, saj mu nihče izmed ubežnikov ni mogel slediti. Še najdlje se ga je držal Kolumbijec Jose Robles, ki je za njim zaostal 15 sekund. Gorazdov uspeh sta s četrtim in šestim mestom dopolnila Sandi Papež in Uroš Murn, medtem ko je bil Ljubljčan Kristjan Mugerli peti.

Člani krškega Savaprojekta so minuli teden kolesarili na Gorenjskem, kjer je na tridnevni etapni mladinski dirki Damjan Prevejšek v drugi etapi osvojil deseto, Primož Četrnič pa enajsto mesto, v tretji etapi pa Dejan Žnidaršič kljub defektu solidno 21. mesto, medtem ko je bil Savaprojekt med 15 ekipami deveti.

V Ivanič Gradu na Hrvaškem je bil med dečki Gregor Kodrič drugi in Mišel Zalokar tretji, med člani pa Marko Baloh drugi, Aleš Poljanšek peti in Andrej Gimpelj deveti.

I. V.

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

V Sevnici Murn in Miholjevič

Kriterij mesta Sevnica dobil Uroš Murn (Krka - Telekom), skok na Lisco pa Vladimir Miholjevič

SEVNICA - Marljivi člani Kolesarskega društva Sevnica, na čelu s predsednikom dr. vet. Zvonetom Košmerlom, so preteklo soboto in nedeljo navdse uspešno izpeljali kar dve kolesarski prireditvi. Na sobotnem 2. kriteriju mesta Sevnica, ki šteje v točkovanju za kriterij slovenskih mest, se je pomerilo kar 61 tekmovalcev. Med 23 mlajšimi mladinci je zmagal Matevž Kastelic (Krka - Telekom) pred klubskim tovarišem Juretom Zrimškom in

Boštjanom Krevsom iz Lenarta. Peti je bil Andrej Prevejšek (Kobor Krško). Pri starejših mladincih je nastopilo le 5 tekmovalcev, ker je bila večina na dirki po Gorenjskem, zmagal pa je Goran Galamič (Cyclo Tour Novo mesto). Pri članih, pod 23 let, v kategoriji elite, je bila v zares elitni konkurenci 33 kolesarjev najboljša trojica: 1. Uroš Murn, 2. Milan Eržen (oba Krka - Telekom), 3. Igor Kranjec (Radenska - Rog)... 8. Andrej Gimpelj (Savaprojekt Krško).

Na nedeljski že 6. rekreativno tekmovalni kolesarski prireditvi Skok na Lisco 97, ki je lani štela tudi za državno gorsko prvenstvo, je med 79 tekmovalci zmagal Vladimir Miholjevič (Krka - Telekom), ki na 9300 m dolgi progi z nadmorsko višino 700 m s časom 28,39 sicer ni popravil rekorda Boruta Rovščka (27 minut in 59 sekund). Med 31 tekmovalci do 25. leta je bil 2. Igor Kranjec - 30,34 (Radenska - Rog), 3. je bil najboljši rekreativec Sebastijan Gregoršaneec - 30,39 z Mrtvic (GIP-K Sevnica), najhitrejši Sevnčan pa je bil Bruno Vencelj - 37,14, na 10. mestu. Pri tekmovalcih do 35. leta je zmagal Sandi Papež - 29,53, do 45 let Darko Bajc (Bi. Špok) in nad 45 let Ivan Rajgel (Kranj).

P. P.

Vladimir Miholjevič

Omerzel je eksplodiral na koncu

Slovenija kljub drugemu mestu v Krškem in četrtemu v Ljubljani po osmih dirkah na vrhu srednjeevropskega pokala - V Debrecenu največji uspeh slovenskih speedwayistov v zgodovini

KRŠKO - Kljub temu, da v slovenski posadki, ki je v soboto v Krškem in v nedeljo v Ljubljani nastopala na dirkah srednjeevropskega pokala, ni bilo naših najboljših treh speedwayistov, je Slovenija po osmih dirkah še vedno na vrhu razpredelnice tega tekmovanja, medtem ko so v soboto Krčana Izak Šantelj in Gerhard Lekše skupaj z letos našim daleč najboljšim voznikom Ljubljancem Matejem Ferjanom dosegli največji uspeh slovenskega speedwaya - v madžarskem mestu Debrecen so osvojili tretje mesto na dirki za ekipno svetovno prvenstvo skupine A.

V Krškem je pod žarometi štadijona Matije Gubca slovenska posadka na sedmi dirki za srednjeevropski pokal začela izvrstno, saj sta domači veteran Krešo Omerzel in Lendavčan Jožef Koren brez težav s 5:1 premagala zelo povprečne Avstrijce in le za odtenek boljše Italijane. V nadaljevanju dirke sta

morala priznati Hrvatcu Zlatku Krznariču, da je ta dan boljši od njiju, tako da je bil izid dvoboja s Hrvaško izenačen 3:3. Krešo je dirko z Avstrijci dobil, v dvoboju z Italijanoma in Hrvatoma pa je zasedel drugo mesto. A žal je njegova zbravnost popustila prav med najpomembnejšim dvobojem s prvimi zasledo-

valci v skupnem vrstnem redu Slovaki, kjer je bil zadnji, zadevo pa je z zmago rešil Koren, tako da je bil izid še drugič izenačen. V nadaljevanju je utrujenega Omerzela zamenjal Ljubljčan Martin Peterca, a petic ni bilo več, saj sta naša voznika premagala Madžare s 4:2, s Čehi pa dosegla spet le neodločen izid, in tako so ju Slovaki v končnem vrstnem redu prehiteli za dve točki. Vrstni red: 1. Slovaška 25, 2. Slovenija 23, 3. Hrvaška 21, 4. Češka 20, 5. Hrvaška 18, 6. Italija 12, 7. Avstrija 6.

V Debrecenu je Slovenija na dirki za svetovni ekipni pokal skupine A s 3. mestom dosegla doslej največji uspeh. Zmagala je Češka nad Madžarsko, ti dve ekipi pa sta se tudi uvrstili v finale svetovnega prvenstva. Za slovensko posadko je Ferjan osvojil 14 točk, Šantelj pa 5, medtem ko Lekše ni dobil priložnosti za nastop.

V zadnji vožnji, ki je odločala o prvem mestu, je moral sodnik izključiti Čeha, ki sta zamudila na štart, tako da sta Slovaki le formalno prevzela progo in osvojila 5 točk in s tem skupno zmago. Najboljših osem posameznikov se je po končani dirki za srednjeevropski pokal pomerilo še za pokal diskoteke Pacific, kjer je v finalu Krešo Omerzel presenetil in z drzno vožnjo vse premagal. Naslednji dan je slovenska posadka, ki so jo sestavljali Ljubljanci Pintar, Sušteršič in Peterca, na osmi dirki za srednjeevropski pokal osvojila šele četrto mesto, kar pa je bilo kljub temu dovolj, da je Slovenija s 185 točkami ostala na vrhu skupne razpredelnice, medtem ko jih imajo drugo-uvrščeni Slovaki 177.

I. VIDMAR

OMERZEL NA ZAČETKU IN KONCU - Krški veteran Krešo Omerzel (na sliki med prvo vožnjo) je na sobotni prireditvi v Krškem dobil prvo vožnjo, ko sta s Korenom premagala Avstrijce, in zadnjo, ko se je po slabšem štartu prebil najprej na drugo mesto, na zadnjem zavoju pa je z drznim manevrom prehitel še Korena. Zanimivo je, da se je Omerzel v finale pokala Pacific uvrstil tudi z nekoliko sreče, ko je do tedaj drugouvrščeni Čeh Lubomir Batelka v boju za drugo mesto padel. (Foto: I. Vidmar)

Brane Rokavec za dvanajsto zmago med Zapužami in Stanom

Za nagrado Mirne 97 tudi s skuterji

MIRNA - AMD Trebnje - moto klub bo v nedeljo, 31. avgusta, na cesti Zapuže-Stan pripravilo 14. gorsko motociklistično slalomsko dirko za nagrado Mirne 97. Tekmovalci se bodo na 2-kilometrski progi s 15 stožci pomerili v že uveljavljenih razredih enduro in cross, supersport do 600 ccm, superbike nad 600 ccm, veterani, juniorji do 10. leta in v razredu prikolice, kjer naj bi letos nastopile 4 posadke, kot novost pa bodo tokrat pripravili tudi dirko v razredu skuter do 70 ccm, ki naj bi bila po njihovem pričakovanju najbolj množična.

Od 13 dosedanjih dirk jih je kar 11 dobil glavni organizator te prireditve Brane Rokavec, ki je lani s časom 58,34 sekunde popravil tudi 8 let stari rekord proge. Rokavec bo s svojim dirkalnikom honda 600 CBR, s katerim je leta 1994 v Cerkljah zaključil svojo uspešno tekmovalno pot, poskusil zmagati tudi letos, poleg njegovih najhujših nasprotnikov iz zadnjih let pa naj bi letos na dirki nastopili tudi nekateri aktivni tekmovalci, kot so Igor Jerman s sinovoma, Novomeščan Lovro Mervar in Matej Dulc iz Škocjana ter drugi. Prireditve se bo pred mirnim lovskim domom začela ob 9. uri z uradnim treningom, ob 13. uri bo otvoritev, pet minut kasneje pa štart prvega od dveh tekov. Letos se je organizatorjem prvič priključila tudi krajevna skupnost Mirna. Zaradi dirke bo cesta med Zapužami in Stanom zaprta ves dan.

I. V.

Dobovski turnir pripadel Badlu

Na mednarodnem turnirju Dobova 97 je v finalu Badel 1862 premagal splitski Brodomerkur - Dobovčani so tokrat pokazali več kot Krčani - Bo tako tudi v novem prvenstvu

DOBOVA - V soboto so v dobovski športni dvorani pripravili tradicionalni mednarodni rokometni turnir. Pozornost številnih ljubiteljev rokometu je veljala domačemu moštvu AFP Dobova, ki ima v svojih vrstah precej novih igralcev. Poleg Dobovčanov so na turnirju nastopili Krško, najboljša hrvaško moštvo Badel 1862 iz Zagreba in Brodomerkur iz Splita, letos pa so prvič manjkali slovenski državni prvaki, rokometarji celjske Pivovarne Laško.

V uvodnem srečanju Krčani proti Badlu niso imeli možnosti za uspeh, saj je kakovostna razlika prevelika. Nekaj časa je kazalo, da bodo Zagrebčani zmagali z več kot dvajsetimi goli razlike, kar pa se predvsem po zaslugi izvrstnega vratarja Krčanov Mirka Bašiča vendarle ni zgodilo.

Naslednje srečanje je vsaj na začetku obetalo bolj izenačen potek, saj so Dobovčani proti Brodomerkurju zaigrali disciplinirano in se izkušenelega nasprotnika niso ustrašili. Povedli so z 2:0 ter do 14. minute držali popolno ravnotežje v igri, tedaj pa se je v domače vrste prikradla kriza. Gostje so si do konca polčasa priigrali kar osem zadetkov prednosti. Domači so igrali bolj v drugem polčasu, ki so ga celo dobili s 14:11, toda skupna zmaga je vendarle pripadla igralcem iz Splita.

Finalno tekmo so brez težav dobili Zagrebčani, tekma za tretje mesto pa je bila prvi posavski derbi nove sezone med AFP Dobovo in Krškimi. Dobovčani, ki so imeli zaradi dveh porazov v preteklem prvenstvu večji motiv, so srečanje pričeli zelo poletno in kmalu vodili že s 7:2. Krčani so se jim v nadaljevanju sicer približali na dva zadetka, a takoj zatem znova pričeli s serijo napak, pa tudi vratar Denič se je večkrat izkazal s prav neverjetnimi obrambami.

Tako je bil zmagovalac znan že dosti pred koncem, ko so Dobovčani vodili že z osmimi zadetki razlike (28:20).

• Na koncu turnirja so trenerji izbrali še najboljše posameznike. Med igralci v polju je bil deležen največ pohval znan igralec Badla Zlatan Saračević, za najboljšega vratarja je bil proglašen Boris Denič (AFP Dobova), z 18 doseženimi goli pa je za naziv prvega strelca pripadel novemu članu AFP Dobove Ivanu Simonoviču.

Bolj kot sam rezultat je dva tedna pred pričetkom prve lige pomembna igra obeh posavskih moštev. Ta še zdaleč ni takšna, kot bi morala biti, kar je zaradi faze priprav, v katerih se moštvi nahajata, razumljivo. Nekoliko bliže pravi igri

so v tem trenutku igralci AFP Dobove, ki so z visokim tujcem Ivanom Simonovičem dobili zelo prebojno orožje, ki bo v slovenski ligi gotovo postal strah in trepet vratarjev, solidno pa igra tudi v obrambi. Ostali igralci niso pokazali vsega, kar znajo, zato bo treba do pričetka prvenstva še veliko delati. Da pa in Voglar tokrat nista igrala, že spet pa se je pokazalo, kaj pomeni imeti v vratih vrhunskega vratarja, kot je Denič. Podobno velja tudi za Krčane. Manj od pričakovanega je pokazal njihov novi tujec Jasmin Unkić iz Zrenjanina, ki pa se z moštvom še ni ujel.

E. SEČEN

VEGLJU DOBRE NAPOVEDI

KRŠKO - Na Danskem so bile med 12. in 27. julijem svetovne športne igre gluhih, na katerih je 15-letni Rok Vegelj, sicer član krškega plavalnega kluba, dosegel dober rezultat. Prišel je namreč v četrtfinale, glede na dosežene rezultate pa mu napovedujejo še svetlo športno prihodnost.

Triatlon Lisca 97 Hočevarju

Na 12. triatlonu Lisca le 27 tekmovalcev, tudi 4 Italijani - Poslej le še rekreativni triatlon?

SEVNICA - Na sobotnem 12. triatlonu Lisca 97, ki je štel za slovenski pokal, se je na startu na sevnškem kopališču zbralo presenetljivo malo tekmovalcev (le 27). Manj (21) jih je bilo le na 1. triatlonu (dobil ga je domačin Pavle Drobne), ki pa je bil resda precej manj zahteven kot triatloni novejšega datuma, na katerih morajo tekmovalci preplavati 1500 m, prekolesariti 44 km in preteči 10 km. Tekmovalci so vsi po vrsti hvalili odlično organizacijo triatlona (organizator je bila spet Športna zveza Sevnica), češ da takšne ni nikjer pri nas. Nekateri pa so se jezili na nova pravila Triatlonske zveze Slovenije, zlasti na tisti del, ki dovoljuje kolesariti v zavetju, še lani pa so na taistem triatlonu tekmovalca prav zaradi takšne vožnje diskvalificirali. V Sevnico je prišel tudi 6-kratni zmagovalac Triatlona Lisca Igor Kogoj, ki pa zaradi poškodbe ni nastopil. Tajnik Športne zveze Sevnica Borut Bizjak je povedal, da bodo razmislili o nadaljnji usodi takšnega triatlona, primernega le za zelo izurjene tekmovalce in ali se ne bi spet vrnil k bolj rekreativni, množični zasnovi prireditve, ki je letos zahtevala več ljudi, ki so skrbeli za organizacijo tekmovalcev. Pa še to: Triatlon Lisca 97 je bil prvokrat mednarodno obarvan, saj so nastopili tudi štirje

Italijani našega porekla, iz zamejstva. Pokrovitelja sta bila Jutrzanja in Zavarovalnica Triglav Krško.

V generalni razvrstitvi je zmagal 25-letni Grega Hočevar - 1:58:13 (Trisport) pred Erikom Pečnikom - 1:58:58 in Domnom Denšo - 2:02:23 (oba Energia). Pri mladincih A je zmagal Uroš Zalokar, pri mladincih B Igor Vrhovec, pri članih Grega Hočevar, pri veteranih I Bojan Debenec, pri veteranih II Anton Škrlep, pri veteranih III Jože Tanko in pri članicah Nataša Nakrst (2:20:23).

P. P.

IZGUBIL Z ZMAGOVALCEM

NOVO MESTO - Na teniškem turnirju za odprto prvenstvo Slovenije do 18. leta se je 14-letni Novomeščan Blaž Turk uvrstil v polfinale, kjer ga je s 6:2 in 6:2 premagal prvi nosilec turnirja Denis Bovhan iz Trbovelj. Tomaž Kastelec je izpadel v prvem kolu, Maj Jožef pa v kvalifikacijah. Na močnem mednarodnem turnirju za igralce do 12. leta Bergantovem memorialu v Mariboru se je Nejc Zupcvec uvrstil v drugi krog, kjer je izgubil s kasnejšim zmagovalcem turnirja Mariborčanom Kranjcem.

GALOPERJI V KOČEVJU

KOČEVJE - Podjetje Mercator - Kmetijsko gospodarstvo Kočevje bo v sodelovanju z Jockey klubom Slovenija v soboto, 30. avgusta, pripravilo peto tradicionalno galopsko dirko športnih, angleških in delovnih konj.

ZMAGOVALCU OVCA

DOL - Na sobotni družabni prireditvi v Dolu so pripravili tudi kolesarske od Fara do Dola na 22 kilometrov dolgi progi. Nastopilo je 40 tekmovalcev različnih kategorij. Za zmago med družinami so Boris, Tomaž, Mitja in Milena Mikulič dobili živo ovco. Drugi izidi: člani - 1. Matej Žuk, 2. Samo Pleterski, 3. Borut Česnik; ženske - 1. Katja Konečnik, 2. Zvonka Konečnik, 3. Milena Mikulič, najmlajši udeleženec je bil sedemletni Primož Žuk, najstarejši pa Drago Škulj. (M. G.)

V NOVEM MESTU GLASBENIKI IZ ŠPANIJE - Minuli konec tedna je Novo mesto gostilo glasbeno skupino Grallers Flor de Violeta iz novomeške partnerske občine Vilafranca del Penedes iz Španije, ki na značilnih katalonskih instrumentih gralla igra njihovo tradicionalno narodno in plesno glasbo. Temperamentni glasbeniki igrajo skupaj pet let na različnih katalonskih prireditvah, ki dosežejo vrhunec konec avgusta, ko se vsi zberejo na ulicah in praznujejo svojo največjo zabavo festa major. Katalonci so se Novemu mestu predstavili v petek dopoldan na Novem trgu ter zvečer v Klubu Vida in v Diskoteki Otočec skupaj z glasbeno skupino iz Bihača. Udeležili so se tudi mednarodnega mladinskega tabora v Fazanu v Luciji in zaigrali na Tartinijevem trgu v Piranu. (Foto: D. Žagar)

RADIO KIKIRIKI - Šentjernejčani so letos drugič zapored imeli za Jernejevo svoj radio Kikiriki, ki so ga lahko šentjernejčani poslušali na UKV omrežju na 105.5 Mhz od četrta do nedelje, od 15. do 24. ure vsak dan. Radio je v prostorih šentjernejške knjižnice organizirala radijska ekipa Studia D: novinar Lojze Bojanc, voditelja programa Vili Zupančič in Ljudmila Bajc, vodja marketinga Anica Kulovec in tonski mojster Ervin Bizjak. Vsak dan so pripravili šentjernejške novice, vrteli glasbene želje, pripravili nagradne igre, predstavila so se tudi šentjernejška društva, skratka poskušali so zajeti celotno življenje in delo v občini. Na fotografiji je voditeljica Ljudmila Bajc v pogovoru z Rezko iz Palčkove hiše, hudomušno domačinko, ki rada poje, piše pesmi in je dobre volje. (Foto: J. Dornič)

NA SVETOVNEM SREČANJU PREKO 4.000 LJUBITELJEV CITRO-ENOVH VOZIL - 12. svetovno srečanje ljubiteljev citroenovih vozil, ki je potekalo od 29. julija do 4. avgusta, so letos pripravili nizozemski spačkarji. Udeležilo se ga je preko 4 tisoč spačkov, dian, amijev in ostalih citroenovih vozil z vseh koncev sveta, celo iz Avstralije in Kanade, v vseh mogočih izvedenkah in predelavah. Iz Slovenije se je pripeljalo okoli 60 avtomobilov, v enem tednu pa smo bili deležni naravnih lepot dežele rož, družabnih iger, glasbe in zabave. Ob tem gre zahvala pokroviteljem, ki so mi omogočili udeležbo na srečanju: Radiu Krka, avtošoli Riba, Optomiku in Avtogalantu. (Robert Zupančič)

V TOPLICAH BREŽIČANI - V soboto je Košarkarski klub Dolenjske Toplice pripravil že tretji turnir trojk, na katerem je nastopilo 33 ekip iz vse Slovenije, odigrale pa so skupno 72 tekem. V finalu je Nittrade iz Brežic (Krivokapič, Antolovič, Marčetič) premagal lanske zmagovalce Picerijo Račka iz Dolenjskih Toplic (Klobučar, Repar, Dular, Judež) z 21:11, v boju za tretje mesto pa so bili zmagovalci prvega turnirja Kekci iz Novega mesta boljše od moštva Pionir Standard, za katerega je poleg nekdanjih igralcev Novega mesta 92 Plantana, Muniha in Laliča igral tudi direktor pokrovitelja Franc Papež. V metanju trojk je zmagal Samo Plantan, med dečki do 15. leta pa novomeška ekipa Eldorado. (Foto: I. Vidmar)

HITROPOTEZNO ZA DRŽAVNE NASLOVE - Šahovski klub Novo mesto je v nedeljo, 24. avgusta, v prostorih novomeškega šolskega centra pripravil državno prvenstvo v hitropoteznem šahu. Med 78 šahisti je po 13 kolih po švicarskem sistemu zmagal mojster FIDE Darko Supančič iz Maribora, drugi je bil njegov someščan Miran Zupe in tretji Boštjan Markun iz Kranja. Najbolje uvrščeni Novomeščani so Marjan Kastelic (na sliki desno), ki je kljub porazoma v zadnjih dveh kolih osvojil 21. mesto, je pa edini, ki je premagal kasnejšega prvaka Supančiča. Med ženskami je z 31. mestom v skupnem vrstnem redu osvojila naslov prvakinje Narcisa Mihevc-Mohr iz Maribora. Novomeški šahisti bodo 13. in 14. septembra pripravili še državno prvenstvo v pospešenem šahu za dečke in deklice do 12. in 13. leta. (Foto: I. Vidmar)

Šport iz Kočevja in Ribnice

KOČEVJE - Košarkarji Snežnika se načrtno pripravljajo na začetek sezone v B ligi. Prvenstvo se bo začelo 4. oktobra, letos pa bo v B ligi nastopalo le 8 ekip, kar pomeni, da bo boj za obstanek v ligi še hujši. Dosedanji trener prvega moštva Dušan Henigman bo skrbel za mlajše igralce, člansko ekipo pa bo treniral najizkušenejši igralec Sašo Stefanjšin. S člani vadi več mladincev, ki čakajo na priložnost za nastop v prvem moštvu. V pripravljalnem obdobju bodo odigrali sedem tekem, zaradi stroškov so se odrekli nastopu v pokalnem tekmovanju.

KOČEVJE - V novi tekmovalni sezoni Kočevje v nogometu ne bo imelo moštva, ki bi v članski konkurenci nastopalo v okviru tekmovanj slovenske nogometne zveze. Uprava nogometnega kluba iz Kočevja je vse moči usmerila v delo z mlajšimi selekcijami. Tako bo imel kočevski nogomet to jesen v "ognju" tri ekipe in sicer: mlajše dečke, kadete in mladince. Tajnik kluba Jože Gorše je povedal, da imajo obetavno skupino mladih igralcev, ki se bodo lahko čez dve leti potegovali za nastop v članskem moštvu in šele takrat bo smiselno nastopati tudi v tej konkurenci.

RIBNICA - V drugi pripravljalni prijateljski tekmi pred svoji

mi gledalci so rokometarji Inlesa gostili novega prvotiligaša Škofljico. Čeprav so bili ves čas tekme veliko boljše, so ob koncu tekme zaostajali za gosti. Izenačujoči zadetek je v zadnji sekundi dosegel Gregor Ilc. Ribničani bodo letos tekmovali med člani v 1. B ligi, v novi ligi do 21 let, v kadetski ligi bodo imeli dve, prav tako med starejšimi dečki, med mlajšimi dečki pa kar tri ekipe. Tri ekipe bodo sestavili z igralci iz Sodražice. Trener prvega moštva je Marko Šibila, pomočnika sta Borut Troha in Ciril Andoljšek, ki je tudi trener kadetske ekipe. Pionirsko solo bo vodil Zdenko Mikulin, trenerja pa bosta Toni Andoljšek in Damjan Škaper.

KOČEVJE - Kočevski kegljači imajo še kar naprej težave. Več mesecev niso mogli vaditi na kegljišču v Gaju, kjer je na koncu odpovedala tudi avtomatika. Zdi se, da je največji krivec počasnost pri obnovi kegljišča in posodobitvi drugih prostorov. Sodeč po sklepu s sestanka med predstavnik občine in športne zveze, se nekaj let premika, kegljišče pa naj bi obnovili že prihodnje leto. V vodstvu moške in ženske drugoligaške ekipe so prepričani, da bi potovanje na rezervno kegljišče v Cerkljano lahko usodno vplivalo na razvoj kegljanja v Kočevju.

M. GLAVONJČIČ

KRKA ZDRAVILIŠČA HOTELI OTOČEC TENIŠKI CENTER OTOČEC

• V teniškem centru Otočec so tamkajšnji učitelji tenisa pripravili številne programe intenzivnega učenja tenisa, tako za otroke kot odrasle, za začetnike in tiste, ki so se s teniško igro že dobro spoznali. Teniški vrtec sestavlja program Kalimero za otroke od 5. do 10. leta in Popaj za otroke od 10. do 16. leta. Program challenge predstavlja začetni tečaj za odrasle, Australian open je nadaljevalni tečaj, US

open pa situacijski trening za naprednejše igralce. Poleg omenjenih programov ponujajo še taktični trening za naprednejše igralce, trening za napredne mlade igralce in individualni trening. Kot dodatno ponudbo ponujajo t.i. Udarec dneva - trening tehnike in taktike posameznih izbranih udarcev in turnirje parov in posameznikov. Več o posameznih programih, cenah in še marsikaj lahko zveste po telefonu 322 607.

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Bo Rajhenav prekrilo grmovje?

Dol. list št. 32, 14. avgusta

Več kot 200.000 ha kmetijskih zemljišč v Sloveniji je že zajel proces zaraščanja, niso v aktivni kmetijski rabi, še nekaj desetletij pa tudi ne bodo gozd, ki bi prinašal dohodek. Kaj je ekonomsko bolj opraviljivo: preprečevanje zaraščanja in takojšen dohodek s pašo ali košnjo (vsaj minimalen) ali čakati desetletja brez dohodka, da nastane gozd, ki je vprašljive vrednosti? V tem zadnjem primeru ne pridobi nihče ničesar, niti gozdarji, niti lovci, niti kmetijci. Gozda še dolgo ne bo, divjad bo izgubljala kvaliteto hrano, kmetje bodo ostali brez osnovnega sredstva - rodne zemlje.

Kočevska industrijski ni razvita, je demografsko ogrožena, pesti jo visoka brezposelnost, ki še raste, razvojno je močno povezana s kmetijstvom in gozdarstvom. Pretežni lastnik zemljišč je država, ki nima razvojnih načrtov, občina prav tako ne. Območju grozi depopulacija, z vedno nižjo gostoto prebivalstva. Nekateri vidijo rešitev v regionalnem parku, vendar gornji problemi s tem ne bodo rešeni, problematično je tudi vprašanje finančnih sredstev, ki so za park potrebni.

Kočevska kmetijska zemlja v glavnem ni primerna za intenzivno proizvodnjo. Zemlja je primerna predvsem za živinorejo, obrobja za ekstenzivno živinorejo. Gospodarski rezultati zaostajajo, značilen je velik delež travinjav v površinah, slabše kategorije tal, krajša vegetacija, ogroženost s strani divjadi.

Vzdrževanje kmetijskih površin v obrobni območjih pa je kljub temu pomembno z vidika ohranjanja poselnosti, posredno omogoča ostale dejavnosti na podeželju, kot so turizem, lovski turizem, dopolnilne dejavnosti na področju predelave hrane in prodaje kmetijskih izdelkov na domu.

Prebivalci Kočevja glede na naravne danosti moramo iskati alternativne možnosti tudi v kmetijstvu in z njim povezanimi dejavnostmi, kot so lovstvo, gozdarstvo, vendar ne na izkoriščevalski osnovi, kar se trenutno dogaja v odnosih z lovci.

Pri vstopu v Evropsko zvezo bodo najni izdelani programi na nivoju občin, pomoč na nivoju občin in na nivoju države. Brez tega ne bomo deležni nobene pomoči Evropske zveze. Skrbni nas pasivnost občine, ki bi morala dati zahteve državi in seveda nuditi pomoč tudi sama. V kmetijstvu že nekaj let od občine Kočevje ne dobimo nobene omembe vredne podpore. Naših želja in zahtev ne upoštevajo.

Prednosti, ki jih ima Kočevska v smislu razvoja kmetijstva, glede na smernice Evropske zveze, so:

- možnost razvoja relativno velikih kmetij, ki so lahko bolj ekonomične,
 - dvig rentabilnosti o okolju prijaznimi tehnologijami, ki so tržno vedno bolj zanimive,
 - biološko kmetovanje in s tem v zvezi pridobivanje podpor,
 - usmeritve v rejo mesne govodi, reja drobnice, pašna usmeritev, kar je tržno zanimivo tudi za Evropsko zvezo,
 - pridobitev direktnih plačil za kmetijo kot izravnavna višjih stroškov pridelave in vzpodbuda,
 - ovrednotenje eksternih storitev kmetijstva (ohranjanje kulturne krajine).
- Evropska zveza pozna sistem direktnih podpor kmetijam v višini

celo do 180 DEM/ha, poleg ostalih podpor in regresov. Kočevska bi po razvrstitvenih kriterijih lahko pridobila različna sredstva za razvoj, ne samo na področju kmetijstva. Bojimo pa se, da nam to lahko prepreči pasivnost na nivoju občine, saj so za to potrebni občinski in državni programi in podpore. Prav tako ovira razvoj negativno javno mnenje o kmetijstvu, ki je posledica slabe ali napačne informiranosti. Še najbolj moteče pri vsem pa je ocenjevanje kmetijstva zgolj kot ekonomsko dejavnost. Veliko pa je kriva tudi tipična kočevska vdanost v usodo.

Navkljub vsemu, kar se nam dogaja doma in kar nas čaka v Evropski zvezi, kmetje ne bomo dopuščali zaraščanja kmetijskih površin tudi iz zelo preprostega razloga: ker čutimo odgovornost do rodne zemlje! Pričakujemo pa, da nas bosta občina in država pri tem podprla, prav tako pa tudi, da se bo javno mnenje obrnilo v prid kmetijstvu tako kot drugje po Evropi.

VEŠNA BRELIH,
Stari trg
TAMARA FRANK,
Rajhenav

Novolesa na Dvoru zaprl tovarno

Dol. list št. 33, 21. avgusta

Tiho, brez posebnega pompa se seli te dni dvorski obrat Novolesa v Stražo. Delavci, ki so tu delali, prenašajo vse skupaj navidez stoično, čeprav jim ni vseeno. Ob tovarni so izobesili črno zastavo. To ni vsakdanji dogodek. Ves čas po 2. svetovni vojni je ta tovarna dajala kruh Suhokranjem. Bila je več kot tovarna, saj je podpirala domača društva, pomagala šoli, opremila kulturni dom.

Vse to je že bilo zapisano in povedano, še vedno pa ni bil razjasnen vzrok, zakaj dvorski obrat zapirajo. Naj to javno pojasni direktor Novolesa ali vodja obrata na Dvoru! Kjer ni uradnih pojasnil, ljudje po svoje spletajo zgodbi o vzrokih in posledicah določenih dejanj. In če ima kdo pri tem še svoje račune, so te zgodbe lahko zelo nenavadne in zavajajoče. Kdo ve, morda je tudi v dvorskem primeru tako?

Kako bi si sicer razlagali izmišljotine, ki jih trosijo nekateri, češ da se Novoles seli z Dvora zato, ker nameravajo tam postaviti železarski muzej! Tudi v lokalnem časopisu se pojavljajo čudne razlage, saj se najprej na široko razglablja, kako zelo potrebno je urediti muzejsko zbirko na Dvoru, nato pa se nam v isti sapi dopoveduje, da te zbirke tam pravzaprav ne more biti, ker imajo prednost delovna mesta. Katera delovna mesta, se sprašujem. Tista, ki jih še ni? In končno za postavitev takšne zbirke ne potrebujete cele tovarne, ampak le manjši prostor.

Kot predsednik Kulturnega društva Dvor in kot domačin, ki mu ni vseeno, kaj bo v domačem kraju v naslednjih 50. letih, naj odgovorim na takšne govornice in zapise. KD Dvor si resnično prizadeva že vrsto let v področju Novolesovega kompleksa, ki obsega tri velika poslopja urediti muzejsko zbirko železolitarskih predmetov. Zakaj prav tam? Zato, ker so Novolesove stavbe v bistvu originalna poslopja stare železolitarske in so ti predmeti tam nastajali, zato, ker je sestavni del kompleksa lepo restavrirana, mogočna kupolna peč (plavž), ki predstavlja največji tehnični spomenik Dolenjske.

Pred dvema letoma je prišlo do dogovora. Uprava Novolesa je bila pripravljena v skladiščni stavbi poleg plavža odstopiti društvu del prostora, lani, ob 200-letnici železarskega na Dvoru pa so nam dovolili za pet mesecev celo postaviti razstavo v Novolesovih razstavnih prostorih. Te smo uredili s pomočjo Dolenjskega muzeja. Ob tem seveda nihče v podjetju ni izgubil dela. Z malo dobre volje bi lahko tako tudi ostalo, pa bi bil volk sit in koza cela.

Kasnejši dogodki, predvsem selitev proizvodnje v Stražo, so postavili seveda vse skupaj na glavo. Ne toliko v zvezi z delavci, kajti ti bodo odslej hodili na delo v Stražo, pač pa z bodočo namembnostjo objektov na Dvoru.

Nihče ne želi, da bi ti objekti ostali prazni. Upravičeno pa zahtevamo, da bo dejavnost, kakršna koli že tam bo, ekološko neoporečna. Lokacija teh objektov je namreč zelo specifična. Stojijo sredi naselja, v dolini, ob Krki, v bližini šole, med obema deloma ribogojnice. Če že bo tam industrija, naj bo takšna, da ne bo

onesnaževala Krke in okolja (tudi s smradom ne)! Sicer pa menim, da bi bilo smotrnejše morda vsaj del kompleksa uporabiti za drugačne namene, saj objekti ležijo ob enem najlepših in najbolj dostopnih predelov Krke. Sedaj že bivši skladiščni stavbi, stara lončarija in bivša združena trgovina skupaj s kupolno pečjo in parkom tvorijo zaključeno celoto. Ta predel kar kliče po ureditvi v turistične namene. Arhitekt Borut Simič je l. 1992, ko je proučeval po naročilu Dolenjskega muzeja možne lokacije za muzejsko zbirko, zapisal: možnost postavitev zbirke v stari lončariji obstaja pod pogojem sanacije objekta s preemestitvijo skladišča. Primerno bi bilo urediti celoten trikotnik med plavžem in lončarijo ter slapovi Krke v kulturnozgodovinski in športnoturistični center Dvora posebej in med drugimi tudi zaradi enkratnega naravnega ambienta!

Arhitekt Jovo Grobovšek, takratni direktor Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto, pa je l. 1991 zapisal: "Kakor koli gledano je prostor stare lončarije izjemno primeren za postavitev sodobne in pestre predstavitve dvorskega železarskega..." Vsekakor ideja, da se prostor okrog plavža polepša, lončarijo nameni za muzej ter hkrati za kulturne prireditve, staro združeno stavbo pa preuredi v gostinski objekt, točneje v ribjo restavracijo, ima svojo težo. Uresničili bi jo lahko s podporo širše družbene skupnosti, Dolenjskega muzeja, morda Narodnega muzeja, ... Preostali del kompleksa, kjer je bil tudi doslej proizvodni obrat, uprava in menza pa je dovolj velik, da se v njem, v okviru kake neoporečne proizvodnje, poskrbi za nova delovna mesta. Starejši domačini pomnijo, da je Splošno mizarstvo Dvor delalo samo v teh prostorih in zaposlovalo celo več delavcev kot sedanjji Novoles (prav tam). Sicer pa lahko tudi turistični razvoj prinaša zaslužek in delo. V naslednjih mesecih se bo morda odločilo, kakšna bo usoda Novolesovih objektov na Dvoru. Ne sme nam biti vseeno, kakšna bo. Naj zmaga preudarnost, znanje in tista alternativa, ki bo kraju dolgoročno najbolj koristila!

FRANC MOŽE
Dvor

Razmišljanje o oceni dr. Franca Rodeta, izrečeni na cerkveni slovesnosti na Brezjah

Pred kratkim so v slovenski javnosti spet oživele pobude nekaterih za dvig nizke rodnosti. Slovenska ljudska stranka je predlagala podaljšanje porodniškega dopusta iz sedanjih 12 na 15 mesecev in skrajšanje delovne dobe materi po eno leto za vsakega otroka. Civilna družba za demokratizacijo in pravno državo ter Združenje za demokratizacijo javnih glasil pa sta se zavzela za prepoved splava. O "sramotnem" 55. členu slovenske ustave, ki govori o pravici ženske do splava, je na nedavni cerkveni slovesnosti na Brezjah spregovoril tudi nadškof dr. Franca Rode. Nizka rodnost, ki je značilna za ves razviti svet, je tako kompleksen problem, da odgovorov oz. rešitev na pamet ne prenese. Ob koncu 60. in v začetku 70. let je začela rodnost padati pod raven ničelne rasti prebivalstva v razvitih zahodnoevropskih državah, nekoliko kasneje pa tudi v vzhodni Evropi. Majda Čermič Istenič v svoji knjigi *Rodnost v Sloveniji (1994) ugotavlja, da je to nov pojav v zgodovini človeštva, ki ga je prinesla industrializacija.*

Čeprav so nekatere evropske države do tega problema zavzele "nevturalen" odnos, saj se bojijo dodatnih izdatkov za socialo, pa so se predvsem skandinavске države (Švedska, Finska, Norveška, Danska) z ukrepi aktivne družinske politike lotile kompleksnega reševanja tega problema. Zaenkrat so uspele zaustaviti trend stalnega padanja rojstev.

Na vprašanje, zakaj se je rodnost spustila na tako nizko raven, so poskušali odgovoriti že mnogi strokovnjaki. Prišli so do več odgovorov, kar kaže na to, da se problema ne da rešiti z enim ukrepom. Po mnenju nekaterih bi bil pri visoki rodnosti nemogoč soobstoje vedno večje potrošnje, zato je njen padec po njihovem mnenju pravzaprav "sreča" za razvite družbe, ker bi se sicer zadržile v lastnih odpadkih. Padec rodnosti je prav gotovo posledica individualistične orientacije zahodnega vrednostnega sistema, družina je zgubila prvotne funkcije, ostala ji je le funkcija obnavljanja; pojavile so se nove družbene vrednote

kot npr. doktrina "odgovornega starševstva". V skrbi za boljše izobrazbo otrok in njihovo kvalitetnejše življenje so začeli močno naraščati stroški za otroke, zato se starši odločajo za manj otrok.

Na zmanjševanje rodnosti je vplivala tudi vse večja zaposlenost žensk, ker pa ni prišlo do spremembe tradicionalne delitve dela med spoloma v gospodinjstvu, je ženska ostala preobremenjena in s tem tudi nezainteresirana za večje število otrok, saj ji je bila poleg službe doma prepuščena še vsa skrb za družino. Posredno so na zmanjšanje rodnosti vplivali tudi mediji, ki posredujejo podobe novih vzorcev obnašanja, oslabila pa je moč tradicionalnih oblikovalcev in posredovalcev norm in vrednot - cerkve. To pa je le nekaj vzrokov.

Kaj pravijo na to mladi?

Kot prvo bi bilo potrebno povprašati mlade, ki v anketah pravi-

• Na žalost se tisti, ki so proti splavu, nikjer ne zavzemajo za večjo preventivno in osveščanje mladih o spolnosti, niti se ne zavzemajo za pomoč mladim družinam, za kaznovanje delodajalcev, ki mečejo na cesto nosečnice ali mlade matere, pa za cenejšo, če že ne more biti brezplačna, osnovno šolo. Samo pridige in prepovedi ne bodo pomagale, tako kot ne bo pomagala za tri mesece daljša porodniška, ali pač, morda bo zadoščeno strankarskim in še kakšnim interesom. V interesu srečnih in zdravih otrok pa to prav gotovo ni.

jo, da bi radi imeli več otrok, zakaj jih nimajo in kje bi jim najbolj prav prišla pomoč države. Kajti družina je tista prva, ki se ukvarja s kompleksnostjo in tveganji obnavljanja prebivalstva in tega bremena ni v celoti sposobna nositi sama, vsaj v začetnih obdobjih ne. Družba je nase že sprejela del stroškov reprodukcije, ko je uvedla pokojninsko zavarovanje. Na pomoč bi morala priskočiti tudi

OSREČUJOČE MATERINSTVO - S prepovedjo splava ustaviti padanje rodnosti?

PREJELI SMO "Sramotni 55. člen slovenske ustave"

Nekaj odmevov na programski govor dr. Franca Rodeta na slovesnosti na Brezjah

dovoljuje tisoče in tisoče mrtvih vsako leto, mrtvih, nerojenih otrok, tako da gre v zadnjih letih že za vprašanje našega obstoja. Kjer niso uspele v preteklosti kuge in lakote in vojske in turški vpadi, tam bomo mogoče uspeli mi. Da bomo sami sebe pokončali. Ker ne ljubimo več življenja, ker ne sprejemamo več življenja in ker z nerojenim življenjem

ve. Sprejem 55. člena, ki določa tako svobodno odločanje o rojstvih svojih otrok kot tudi dolžnost države, da ljudem zagotavlja takšne materialne razmere, da te ne bodo odločno vplivale na odločanje o rojstvih otrok, je bil svojevrsten kompromis, ki je omogočil sprejem ustave in s tem prehod Slovenije v sodobno evropsko državnost. Tudi mi bi lahko rekli, da je sramotno početje tukajšnjega cerkvenega poglavarja, ki pravico do svobodnega razpolaganja z lastnim telesom enači s kugo, lakoto in vojnami. Razen tega izkušnje držav, ki so ali še vedno prakticirajo različne prepovedi ali omejitve te temeljne človekove pravice, kažejo, da takšne prepovedi prav nič ne zmanjšajo število splavov, na drugi strani pa zgolj povečujejo število smrtnih primerov žensk, ki so se prisiljene zatekati k nelegalnim praksam prekinitve nosečnosti. Komu ali čemu je potem namenjena nadškofova skrb - človekovi svobodi in varovanju njegovega življenja ali zgolj vtikanju v človekovo zasebnost, ki se ne ustavi niti pred določanjem pravil, kaj sme človek početi v lastni postelji? Razumemo in spoštujemo dejstvo, da gospod Rode vidi v spolnosti zgolj vir greha in trpljenja. Mar je preveč in "neevropsko" pričakovati od njega, da bo tudi sam razumel in spoštoval tiste, ki v spolnosti najdejo radost?

ska zaščito svobodnega odločanja o rojstvih otrok.

VIKA POTOČNIK
podpredsednica LDS

Ocena podmladka LDS - Že vsega hudega vajene državljanke in državljani Slovenije smo ob minulem katoliškem prazniku za darilo dobili pridigo dr. Franca Rodeta, ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita, v kateri ugotavlja, da je slovenstvo ogroženo zaradi "nebrzdane spolnosti ter neodgovornega ravnanja z nerojenim življenjem". Ob prihodu nadškofa dr. Rodeta v Slovenijo se je začelo z malokomu razumljivo rekonkvisto slovenskih duš. Z izjavo o "sramotnem ustavnem členu 55," pa je prestopil tisto mejo političnega (ne)dialoga, ko je tisti, ki molči, skriv.

Ne samo, da cerkev oz. njegov, očitno tudi politični in ne samo duhovni, predstavnik krši načelo ločitve cerkve od države, temveč tudi javno sramoti tiste, ki se ne strinjajo z njim oziroma z rimskokatoliško cerkvijo.

Ironično je, da o seksualnih razmerjih, rodnosti in splavu govori predstavnik ustanove, ki je načeloma zavezana celibatu in po definiciji ne more ločiti med "nebrzdano" in "brzdano" spolnostjo in ki posredno ožigosa vsako spolno občevanje, ki, vsaj v intenciji, ne vodi k oploditvi.

Sporočilo naše izjave je popolnoma preprosto in bi zato kot tako moralo biti jasno: svobodno odločanje o rojstvih otrok je ustavna kategorija in tako naj tudi ostane. V ustavi zapisana svoboda ni (in upam, da nikoli ne bo) v službi ne cerkve in ne države.

ROMAN JAKIČ
predsednik Mladih liberalnih demokratov in demokrat in poslanec v DZ

Ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Franca Rode je na osrednji slovesnosti ob prazniku Marijinega vnebovzeta na Brezjah izrekel nekatere ocene, ki močno odmevajo v javnosti. Posebej to velja za njegovo mnenje o 55. členu slovenske ustave, ki starše ustavno zavaruje s pravico do svobodnega odločanja o rojstvu svojih otrok. Objavljamo nekatere odmeve na metropolitov govor, ki ga je sam označil za programskega, še prej pa poglejmo, kaj je na Brezjah v resnici izrekel.

Iz govora dr. Rodeta: "Naše družine bi morale biti tudi odprte za življenje. Bratje in sestre, ali verujemo v življenje? Ali ljubimo življenje? Ali sprejemamo vsako novo življenje kot božji dar? Dar otroka, ki je poklican za večno življenje? Pri Bogu. In tu, bratje

• 55. člen Ustave Republike Slovenije se glasi: Odločanje o rojstvih otrok je svobodno. Država zagotavlja možnosti za uresničevanje te svobode in ustvarja razmere, ki omogočajo staršem, da se odločajo za rojstvo svojih otrok.

in sestre, smo pred problemom splava, ki ga ne morem ne omeniti. Tu je tisti sramotni 55. člen slovenske ustave, ki je dejansko nečast naši deželi. Kajti nobena druga država nima kaj takega zapisanega v svoji ustavi. In to

dr. Franca Rode

Mnenje Vike Potočnik - Izjava ljubljanskega nadškofa dr. Franca Rodeta, da je pri nas družina ogrožena zaradi nebrzdane spolnosti in da je 55. člen ustave, ki dovoljuje splav, sramoten oziroma nekaj, česar ne poznajo nikjer drugje v svetu, vnovič kaže, da se je novi nadškof odločil oživiti duha bojujoče se cerkve. Tistega duha, ki se ne zadovoljuje z ustavno zavarovano svobodo delovnega med seboj enakopravnih verskih skupnosti, temveč si želi po eni strani zagotoviti privilegirani položaj med verskimi skupnostmi, po drugi strani pa hoče načela svojega svetovnega nazora vsiliti tudi neverujočim.

Gospod Rode po šestih letih oživlja eno od dilem, ki so povzročile največ razprav in sporov pred sprejemom slovenske usta-

Dva bregova Kolpe, eno samo srce

Knjiga o NOB v Zgornji Kolpski dolini izpod peresa avtorja Zdravka Trohe

Ob nedavnem srečanju slovenskih in hrvaških borcev v Fari in skupni proslavi je izšla tudi knjiga Žačetki NOB na Kočevskem in Obkolpu, ki jo je napisal Zdravko Troha, v njej pa so tudi nekateri prispevki drugih sodelavcev, med katerimi velja posebej omeniti profesorja Ivana Kovačiča z Reke (Rijeka), ki je napisal prispevka o NOB v Gorskem Kotarju in o sodelovanju med Slovenci in Hrvati ves čas NOB in to od Prezida oz. Babnega Polja do Predgrada in Starega trga.

jani po zverinskem menčenju na pol žive približi na zid osnovne šole v Papežih tri ujete partizane. Mnogo ljudi, tudi cele družine z otroki, so odgnali umirat na Rab." J. PRIMC

SREČANJE OBČINSKIH ODBOROV SKD NA GORJANCIH

V soboto, 23. avgusta, so se tradicionalnega srečanja kršćanskih demokratov na Trdinovem vrhu, ki ga je tako kot vedno do sedaj organizirala OO SKD Krško, udeležili člani brežiškega, sevniškega, krškega in novomeškega občinskega odbora. Pohodniki so se zbrali ob 7. uri na Javovici in se podali na 5-urno hojo. Na Trdinovem vrhu so se jim pridružili novomeški pohodniki. Prijateljskega srečanja so se udeležili tudi predsedniki omenjenih občinskih odborov, nekateri člani izvršilnih odborov in podpredsednik SKD Lojze Zupančič. Pohodniki so izrazili željo, da bi tovrstno srečanje na Trdinovem vrhu postalo vsakoletno srečanje vseh članov SKD, njihovih simpatizerjev ter ljubiteljev narave in planin.

OO SKD Novo mesto predsednik ALOJZ TURK

• Herojstvo nas prav tako izrabi, kot nas izrabi strahopetnost. L. Kovačič

Z DESNO POČISTIM, Z LEVO UMAŽEM - Novo mesto premore le nekaj sto metrov urejenih sprehajališč, če ta sploh zaslužijo tak naziv. Mednje sodi tudi Zupančičevo sprehajališče ob reki Krki, ki se začne na koncu Pučljive ulice in konča nekje pri tovarni Novoteks v Bršljinu. Slišati je ideje o podaljšanju te poti vse do Seidlovega mlina, vendar pa se zdi, da je to še bolj oddaljena resničnost kot primerna ureditev tega, kar že imamo. No, očitno je za sedaj tudi to pretirano pričakovati, če morajo Novomeščani, ki se podajo na sprehod, hote ali nehotе gledati v oči vpijoče kontejnerje, ki jih je meni nič tebi nič prostodušno tu pustil novomeški podjetnik G. Štrukelj (Intel servis) ter poleg tega "ovekovečil" nekdanjo stavbo ZTKO z velikimi napisnimi tablami, ki "vpijejo", da je tu sedaj njegovo podjetje. Višek celote pa predstavlja avtomobilarska delavnica v nekdanjem skladišču Klubu za podvodne dejavnosti, ki jo krasi še nekaj neposrečenih grafičev. Zanimivo bi bilo vedeti, če se tudi novomeški župan z družino kdaj sprehodi vzdolž tega sprehajališča? Kajti tudi tako bo občutil, da je za meščane pomembna kvaliteta bivanja in precej manj vse druge pritlikline in pomoznosti vladanja. Morda bo celo poslal kakšen "opomin" Intel servisu in avtomobilarjem. (T. Levičar, foto: Gregor Bernard)

Naš zrakomlat je omlatil hrvaško koruzo

Zgodba z južne meje

OSILNICA - Občina Osilnica je pred kratkim prejela pritožbo hrvaškega državljana Antona Gašparca iz Zamosta, hrvaške vasi tik ob meji. Slovenski helikopter (hrvaško zrakomlat) je namreč pri pristajanju in nato še ob odletu napravil tak veter, da je na Gašparčevi njivi na slovenski obali Čabranke polomil ali položil na zemljo veliko koruznih stebel. Lastnik njive je zahteval, da mu povrnejo škodo, saj bo imel za 200 kg manj pridelka koruze.

Na zadnji seji občinskega sveta v Osilnici so razpravljali tudi o tej zadevi in ugotovili, da niso pristojni za njeno reševanje, saj helikopter ni njihov. Občina Osilnica nima niti svojega avtomobila, kaj šele helikopter. Očitno je v tem primeru šlo za helikopter slovenske policije.

Zato so sklenili, da njihov glasnogovornik (uslužbenec, zadolžen za stike z javnostjo) preko brzoglasa (telefona) ali pa pisno oziroma kar osebnostno obvesti Gašparca, da oni niso pristojni za reševanje te zadeve in naj pritožbo ter zahtevo po povrnitvi škode pošlje na pravi naslov.

Dodamo naj, da smo besede zrakomlat, glasnogovornik in brzoglas zapisali zato, ker jih beremo v nekaterih hrvaških sredstvih obveščanja. Splošno pa je znano, da v Zamostu in vsej hrvaški občini Čabar govore bolj slovensko kot marsikje v Sloveniji. J. PRIMC

MLADI IN VERA

RIBNICA - V organizaciji ribniškega odbora socialdemokratske mladine je bila v petek peta okrogla miza na temo Mladi in verstvo. Medse so povabili predstavnike baptistične skupine, binkoštnih cerkve, evangeliistične cerkve in predstavnik skupine za zavest Krišna. Tiskovni predstavnik Uroš Kežar je povedal, da v Sloveniji ni primerov verske nestrpnosti, ki v nekaterih drugih državah kar "cveti". Mladi socialdemokrati so dali pobudo ministrstvu za šolstvo in šport za reševanje zelo aktualne teme o pouku in verstvih, vendar "z druge strani" ni odgovora. Zato pozivajo tudi druge predstavnike verskih skupnosti, da se vključijo v to razpravo. M. G.

Bioenergetiku Ivanu Pircu tisočkrat hvala

Pomagal mi je v stiski

Bolezen ne izbira ljudi, tudi meni ni prizanesla. Diagnoza - rak. Operacija je bila neizbežna. Zdravniki so opravili svoje, ostalo je bilo prepuščeno meni. Zmanjkalo mi je energije, volja do življenja mi je plahnela, vdala sem se v usodo. Moji koraki so bili negotovi, glas je postajal tih, čutila sem, da počasi ugašam. V tej stiski so mi prijatelji svetovali obisk pri bioenergetiku Ivanu Pircu. Ubogala sem jih. G. Pirc se je spoprijel z mojo boleznijo, dal mi je energijo, voljo do življenja. Na moj obraz se je vrnil nasmeh. Stanje je bilo iz dneva v dan boljše - zaživela sem. Tudi g. Pirc je bil zadovoljen z uspehom. Sedaj vedno znova presenečam zdravnike v Ljubljani ob rednih kontrolah, saj vem, da so me že zdavnaj odpisali. Da je tako, se moram zhaliti g. Pircu, saj mi je podaril že 4 leta življenja. Brez njegove pomoči me že zdavnaj ne bi bilo med živimi.

Se ga obiščem, kadar začutim, da ga potrebujem. Pot v Hrastnik ali na Ratež ni nikoli predolga, saj se vedno znova vračam polna energije.

Za njegovo pomoč sem mu izredno hvaležna. Pomagal je meni in mnogim, ki so bili v stiski, v boju z boleznijo in ko zdravila tudi niso več pomagala.

ALBINA VRŠČAJ Leskovec pri Krškem

Kaj pa vloga očeta?

Bolj kot le o podaljševanju porodniškega dopusta, bi morali razmišljati o spodbujanju korišćenja izmeničnega tovrstnega dopusta za oba starša, pri čemer bi bilo potrebno nujno upoštevati tudi vlogo očeta. Pri vseh teh ukrepih bi morali imeti v mislih predvsem in samo korist otroka. Ena izmed temeljnih otrokovih pravic je, da je deležen vzgoje obeh staršev. To pa pomeni, da je zaželen, ljubljen in da oba starša po svojih najboljših močeh skrbita zanj. Z restriktivnimi medtami, kot je zgoraj predlagana prepoved splava, pa rodnosti ni mogoče spodbujati (zgovoren primer za to je Romunija), zaradi tega bi umrlo le več žensk, ki bi se v brezupnem položaju zatekle k mazačem. JOŽICA DORNIZ

Neandertalec in njegov saksofon?

Po domnevni piščali iz Divjih bab nad Idrijo sedaj še bolj vznemirljive najdbe - Dokazi o primitivni kulturi iz Karlič, novejšega najdišča ob Krki, že razstavljeni pred Kulturnim domom v Krškem

Otroci, mladina in starešine iz krškega Društva zveznikov mehkega pristanka so na letovanju v nekdanjem sindikalnem reaktivnem objektu v Karličah po naključju odkrili velike količine dokazov o materialni kulturi človeka, katerega potomci nema- ra še danes naseljujejo ta rob Pannonske nižine. Kosi na različne načine obdelanih kovin in plastičnih mas so bili najdeni vzdolž struge reke Krke in nam s svojo količino, nenavadnim načinom obdelave, zverženja in s krajem pojavljanja, dokaj odmaknjenim od naselbin, pričajo o obstoju določene relativno nizke stopnje kulture, ki naj bi jo, najverjetneje neandertalec, edina avtohtona evropska vrsta človeka, na teh področjih premogel. Najdbe, po prvih merjenjih, iz-

virajo iz obdobja med 1996 in 40. leti p.o.S. (pred osamosvojitvijo), mladi najditelji pa so jih, zaradi pestrosti in ohranjenosti, doživeli kot ustvarjalni izziv ter jih pobarvali in preoblikovali po svoje. Kljub temu so znanstveniki naleteli na dovolj verno ohranjene predmete in jim je uspelo postaviti nekaj hipotetičnih modelov njihovega izvirnega stanja. Šlo naj bi za oroja, ki so, tako kot divjebabska piščal iz medvedje stegnenice, služila za proizvajanje zvokov. Ob razstavi bo tako moč slišati obilico posnetkov, ki so nastali v laboratorijih DZMP, umetniško vizijo glasbe primitivnega človeka pa nam bo podal Harry den Hartog. (razstava od 27. do 30. avgusta, koncert v soboto, 30. avgusta, ob 21. uri pred Kulturnim domom) DZMP

Anton Štampohar

Leto 1942 na Dolenjskem¹⁰

Poskusi aktivistov OF kakor tudi pisni pozivi centralnega komiteja KP Slovenije, izvršnega odbora OF slovenskega ljudstva in glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet, naslovljeni na italijanske vojake, naj zapustijo svoje enote in se pridružijo partizanski vojski, so ostali v prvih dveh letih narodnoosvobodilnega boja skorajda brez odziva. Novomeški aktivisti OF so dosegli le, da so posamezni italijanski vojaki lepili partizansko propagandno gradivo na vojašnice, čemur so sledile preiskave, a krivcev po navadi niso našli. Slovenec Ernest Rusjan, sicer italijanski državljan, je jeseni 1942, potem ko je zaradi ilegalnega prehoda meje preстал enoletni zapor v Novem mestu, po navodilu Iva Pirkoviča navezal stike z italijanskimi protifašističnimi vojaki. Izrazili so pripravljenost pomagati partizanom, ko pride čas, v boju proti beli gardi. Te vrste pomoči je Rusjan, ilegalno Perko, zavrnil, češ da je obračun z belo gardo stvar narodnoosvobodilnega gibanja. Celo poveljni pehote divizije "Isonzo" general Guido Cerruti je spomladi 1942 nehote in nevede pomagal aktivistom OF. Zastava z rdečo zvezdo in napisom "Največ sveta otrokom sliši Slave", ki jo je aktivistka OF Martina Petrič izdelala za Dolenjski bataljon, je bila, da je pri morebitnih preiskavah ne bi našli, skrita na varnem: pod žimni-

co Cerrutijeve postelje. Nekaj koristnih informacij o gibanju italijanske vojske je Osvobodilni front dal kurat 24. pehotnega polka divizije "Isonzo" pater Dante Casselato. Prvi, ki je brez prejšnjih stikov z organizatorji narodnoosvobodilnega gibanja prostovoljno prestopil k partizanom, je bil italijanski vojak Bruno neznanega priimka. Oktobra 1941 je postal bорец Belokranjske čete in že čez nekaj dni padel na Gornjih Lazah. V letu 1942, avgusta, je prvi z orožjem prestopil k partizanom podoficer divizije "Isonzo" Antonio Detorri, član KP Italije. Postal je bорец Gorjanskega bataljona in se odlikoval v boju z ustaši oktobra 1942 pri vasi Jezernice na Žumberku. Sestavil je nekaj protifašističnih letakov, naslovljenih na italijanske vojake, med njimi letak "Ufficiali, sottoufficiali e soldati" (Častniki, podčastniki in vojaki), ki ga je razmnožila novomeška ciklostilna tehnika z dodanimi radijskimi poročili v italijanski. Vodstvo narodnoosvobodilnega gibanja ga je leta 1943 poslalo v Italijo, kjer naj bi deloval v odporniškem gibanju, toda v Trstu ga je sredi leta ranjenega ujela fašistična policija. Jeseni 1942 je navezal stike z aktivisti OF italijanski vojak Giovanni Cuccu-Ivo iz postojanke v Metliki, ki je bil, ko so ga njegovi pred-

postavljeni razkrili, kazensko premeščen v "bunker smrti" ob železniški progi pri Gorenjih Dobravicah. Ko mu je grozila aretacija, je v sodelovanju s kaplarjem Zefferinom Graziosom po predhodnem dogovoru z borci Tomšičeve brigade poskrbel, da so partizani konec februarja 1943 zajeli šest od osmih vojakov in zaplenili njihovo orožje, kar se je takoj razvedelo po Beli krajini. Giovanni Cuccu iz Samossija na Sardiniji je postal bорец Tomšičeve brigade. Svoje bojevanje v slovenski partizanski vojski, v kateri je postal major, je opisal v knjigi spominov "Šestnajst mesecev med slovenskimi partizani" (Ljubljana 1979). Zanesljivo edini primer prestopa nemškega vojaka v partizansko vojsko leta 1942 se je zgodil 4. oktobra v Sv. Križu pri Kostanjevici. Nemški poveljnik iz bližnje postojanke je zagrozil, da bo požgal Sv. Križ, če ga partizani ne izpustijo. Ko so Nemci ugotovili, da je vojak dezertiral, je grozljivo prekljal. Nemški vojak, znan pod imenom Hans, doma s Tirolskega, s partizanskim imenom Žorž, je postal bорец Gorjanskega bataljona. Soborci, zlasti Antonio Petorri, so dvomili o njegovi iskrenosti in res jih je že po italijanski ofenzivi jeseni 1942 zapustil in se predal Italijanom v Novem mestu. Z ustanovitvijo italijanske parti-

zanske brigade "Fontanot" decembra 1944 na Suhorju v Beli krajini so se Italijani vsaj delno oddolžili za zločine, ki jih je slovenskemu narodu prizadejala italijanska kraljeva in fašistična vojska.

Saniteta

Za zdravstveno stanje moštva divizije "Isonzo" in drugih enot je skrbela 115. sanitetna sekcija. Poleg ambulant pri večjih vojaških posadkah je organizirala dve vojaški bolnišnici. Potem ko je bila med nemškim bombardiranjem aprila 1941 močno poškodovana stavba ljudske in meščanske šole v Novem mestu zasilno obnovljena, je bila v njej 54. poljska bolnišnica. Iz skladišča sanitetnega materiala v Novem mestu je vojak Antonio Lombardi poslal partizanom nekaj narbrtnikov zdravil. Januarja 1943 je bil aretiran "zaradi zvez s sovražnikom in samovoljne oddaljitve od svoje enote" in poslan pred vojaško vojno sodišče. V Črnomlju je bila takoj po zasedbi v poslopju meščanske šole urejena 53. poljska bolnišnica. V njej so v izjemnih primerih hujših poškodb nudili zdravniško pomoč tudi civilnemu prebivalstvu. V novomeški vojaški bolnišnici so se zdravili tudi ranjeni italijanski sobojevniki - belogardisti. Prva dva, ranjena v spopadu s partizansko patruljo pri Žihovem selu, sta bila skrivaj sprejeta že 26. julija 1942. V napadu Tomšičeve brigade na belogardistični "Štajerski bataljon" sredi avgusta 1942 v taborišču v krški hosti pri Smolenji vasi je italijanska vojska iz Novega mesta prvič javno in z orožjem podprla svoje zavezni-

ke, ki so imeli dva težja in štiri lažje ranjene. Te so kar neprikrito pripeljali v vojaško bolnišnico v Novo mesto.

Takoj po kapitulaciji Italije je bil v prostorih 54. poljske bolnišnice, katere preostale zaloge sanitetnega materiala tako kot zaloge bolnišnice v Črnomlju so dobili v roke partizani, organiziran partizanski sanitetni center z vojaško bolnišnico. Delovala je le krajši čas, saj je njene zaloge prevzela Javna bolnica usmiljenih bratov v Kandiji.

Bolni zaporniki jetnišnice okroženega sodišča v Novem mestu so se zdravili v kandijski bolnišnici v posebni sobi pod stražo karabinerjev, čeprav je poveljstvo 11. armadnega zbora jeseni 1941 načrtovalo, da bi ranjene in bolne partizane ter aktiviste OF zdravili v posebnih sobah poljskih bolnišnic in tako preprečili njihov beg.

Štirim bolnim zapornikom, ki jim je grozila negotova usoda, je uspelo v organizaciji usmiljenih bratov in aktivistov OF pobegniti. Prvi že novembra 1941 ranjeni bорец Ribniške čete Janez Lovšin, ki so ga po zaporih in taborišču v Italiji oktobra 1943 pokončili domobranski morilci na Sv. Urhu pri Ljubljani. Drugi je bil Zvone Runko-Pavle, ki je bil konec februarja 1942 poslan iz Ljubljane v novomeško okrožje, da bi pomagal pri organiziranju varnostno-obveščevalne službe, a je bil že sredi marca s sodelavcem aretiran. Pobegnil je v prvi polovici aprila, potem ko mu je dr. Ignacij Pavlič operiral zdrav slepič, toda že sredi junija 1942 so ga belogardisti pri sv. Roku nad Šmihelom skupaj s tremi soborci zaklali in mu odrezali glavo.

Italijani so v bolnišnici kontrolirali zlasti bolnike, ki so se zdravili zaradi ran in poškodb. V prvi polovici aprila 1942 so aretirali partizana Vladimira Gerbeca iz Vinice, ki se je zdravil zaradi rane na rami. Avgusta ga je vojaško vojno sodišče obsodilo na dosmrtno ječo.

Pacient jetniškega oddelka kandijske bolnišnice z najdaljšim stažem je bil Ivo Pirkovič iz Sentjerneja: od aretacije konec marca 1942 pa vse do kapitulacije Italije. Ves čas je pozorno spremljal dogajanje v bolnišnici in izven nje ter dejavno posegal v delovanje Osvobodilne fronte v Novem mestu. V tem času so nastajali njegovi tudi za zgodovino narodnoosvobodilnega gibanja pomembni dnevniški zapisi.

V kandijski bolnišnici so se zdravili tudi bolni belogardisti. Jeseni 1942 so si v samostanu notredamskih šolskih sester v Šmihelu uredili "okrevališče", toda dr. Marjan Polenšek, šef internega oddelka moške bolnišnice v Kandiji, je odklonil, da bi jih zdravil, zato so si morali poiskati drugega zdravnika. Proti koncu novembra 1942 so samostan zapustili in ranjeni belogardisti so se zopet zdravili v italijanski vojaški bolnišnici.

Komisija pri predstvedstvu SNOS za ugotovitev zločinov okupatorjev in njihovih pomagačev je na seji 15. oktobra 1944 odločila, da je šest vojaških zdravnikov iz 24. pehotnega polka divizije "Isonzo", imensko navedenih, vojnih zločincev. Njihova krivda je bila, da so sodelovali pri usmrčitvah, "dasi so vedeli, da so žrtve ujetniki in mirni prebivalci", ki jim ni bilo sojeno, in so podpisali zapisnik o usmrčitvi.

Mladi Evropejci pomagali Rutarjem

Živahno na križišču evropskih pešpoti - Kako turistično oživeti Rutarsko planoto

RUTE - Konec julija in v začetku julija je bilo v Rutah živahno. Poročali smo že, kaj vse so mladi udeleženci mednarodnega tabora delali v Rutah, tokrat pa še na kratko o drugi skupini šestnajstih študentov iz šestih držav (Švedske, Italije, Španije, Madžarske, Poljske in Portugalske), ki so sem prišli za tri dni v okviru mednarodne študentske organizacije BEST (Board of European students of Technology) iz Ljubljane, da bi organizirano spoznavali kulturno in naravno dediščino Rutarske planote ter življenje, delo in navade domačinov. Pri tem smo jim bili v pomoč domači organizatorji Manfred Deterding, upokojeni gozdar

prišle na vrsto še vasi Rupe, Vrh, Mohorje, Boštetje in Naredi. V sodelovanju z domačini (Cimperman, Juvanc) so si ogledali strojno izdelovanje žlic, nato pa so se

TABOR SLOVENSkih GODBENIKOV V TOLMINU

Zveza slovenskih godb je v organizaciji strokovne službe Zveze kulturnih organizacij Slovenije in Tolmina pripravila že 16. izobraževalni tabor slovenskih godbenikov, ki je bil letos od 18. do 24. avgusta v Tolminu. Na njem se je zbralo 164 mladih godbenikov iz 39 krajev v Sloveniji, med njimi pa jih je bilo tudi 44 iz zamejstva. Poleg njih se je na taboru izobraževalo tudi 22 dirigentov. Udeležencem tabora so predavali Simon Robinson, Josip Mihelčič, Darko Rošker, Igor Hribar, Oto Kožuh, Igor Teršar in Radovan Kokošar. Ob zaključku se je s koncertnim programom 164-članski orkester predstavil v petek, 22., in soboto, 23. avgusta, pred hotelom Krn v Tolminu. V programu je bila prvič zaigrana tudi skladba Vinka Štrucla z naslovom Pažarna abramba. Po oceni udeležencev tabora je ta zelo dobro uspel.

TONE URBAS

preizkusili tudi v ročnem izdelovanju žlic, v katere so vžigali tudi svoja imena, datume itd. Pri Cimpermanovih so študente tudi lepo pogostili, da je bilo slovo kar težko. Preostanek tretjega dne pa so študentje izdelali še pisne ocene vsega vidnega in tudi predlagali, kaj vse je treba po njihovem mnenju narediti, da bo Rutarska planota turistično zaživel. Predlogi študentov bodo dragocene izživ za razvoj Rutarske planote pa tudi občine Velike Lašče in Blok.

Tako sodelovanje s študenti iz različnih držav je že porodilo misel, da bi prihodnje poletje pripravili podoben tabor z osnovnošolsko mladino. Nekaj strokovnjakov, ki bi pri tem pomagali, je že obljubil pomoč. Tak tabor bo v zadovoljstvo otrok, staršev in v korist domačinov ter občine.

Ob zaključku naj se zahvalim za pomoč domačinom, še posebno pa družini Škulj iz Sela, gospodinjici Silvi iz gozdarske kočice v Predgozdu, ki je dobrih 14 dni bila druga mati študentom in študentkam. Ti so ji za vse zelo hvaležni, o čemer pričča tudi več kartic, ki jih je te dni že prejela od udeležencev obeh taborov.

EDI ZGONC

OTROCI NA VLAKU BREZPLAČNO

Slovenske železnice sporočajo, da se lahko otroci do 6. leta vozi brezplačno, če želijo imeti svoj sedež, pa morajo plačati polovično, kar velja tudi za mlade od 6. do 15. leta, pri čemer potrebujejo mladi od 12. do 15. leta izkaznico K-13c. Za mlade do 20. leta, dijake in študente do 26. leta ter vojakke velja 30-odstotni popust. Cenejšje je mogoče potovati tudi v skupinah. Družine imajo 40-odstotni popust, če se na pot odpravijo v petek, soboto, nedeljo, na državni praznik ali med šolskimi počitnicami, v tem primeru pa potujejo otroci do 15. leta brezplačno. Cenejšje so tudi dijake in študente mesečne ter tedenske vozovnice.

PRIJAZNA POSTREŽBA

VINICA - V Vinici je bila včasih slaba gostinska ponudba, danes pa približno v enem kilometru najdeš tu enajst primernih točk, kjer gostu postrežejo s hrano in pijačo. Po mnenju mnogih pa izstopa bife Mercatorja Kmetijske zadruge iz Črnomlja, kar gre pripisati poslovodkinji Heleni Glegič. Ona ve, kaj je prijazna, dobra in hitra postrežba, tako da jo pošiljajo tudi tja, kjer ponudba še ni na dovolj visokem nivoju. Vsekakor vredno posnemanja.

F. S.

• *Morala je eno najboljših sredstev, da vlečete človešvo za nos.* (Nietzsche)

• *Bistvo zgodovine je spremi-njanje.* (Burckhard)

• *Otrok je kot knjiga, ki jo bere-mo in v katero moramo pisati.* (Rosegger)

• *Vsakomur prinese njegova od-kritosrčnost le škodo.* L. Kovačič

Franc Artač

25. avgusta 1997 je umrl upokojeni mizarški mojster in častni predsednik Prostovoljnega gasilskega društva Kočevje Franc Artač iz Kočevja. Rojen je bil 21. aprila 1911 v Podpečih pri Ljubljani. Njegova življenjska pot ga je pripeljala v Kočevje, kjer je vrsto let opravljal mizarško obrt. V njegovi obratovalnici se je izučilo te obrti več posameznikov, ki so postali priznani mojstri mizarške in lesnopredelovalne dejavnosti. V vrste prostovoljnega gasilskega društva se je vključil leta 1945, ko je z vso vneto z ostalimi številnimi člani gasilske organizacije mnogo vložil v obnovo porušene-ga poslopja gasilskega doma, pozneje je opravil tudi izpit za podčastnika. V prostovoljnem gasilstvu je opravljal vrsto pomembnih funkcij. Užival je sloves strokovnjaka, ki je znal ostale člane navdušiti za uspešno in leprtvoralno delo. Ohranili bomo lep spomin nanj.

V. D.

APLAVZ NI OBVEZEN Medijska senca

Nekatera dejanja in dogodki ostanejo kljub budnemu novinarskemu očesu nezabeleženi in v kratkem času potonejo v pozabo. Po nenapisanem pravilu so to poteze, ki jih navadno naredijo preprosti, skromni ljudje. Politiki in druge medijske zvezde redkokdaj doživijo kaj podobnega, saj je zabeležen domala vsak njihov korak, vsaka izrečena beseda, pa če je še tako butasta.

Mali človek mora narediti res kaj velikega ali škandaloznega, da se znajde na televizivskih ekranih ali v časopisnih stolpcih. V mislih imam tabor slabovidnih in slepih Slovenije. Že tretjič zapored je bil v podzemeljski osnovni šoli, pač zato, ker je udeležencem tu všeč, ker imajo vse pogoje za delo in ustvarjanje. Redki časopisi so o tem zapisali splošnosti, verjetno nehoti pa so zamolčali najpomembnejšo stvar. Pomoč, prijaznost in radodarnost ljudi, ki živijo v Podzemlju in v njegovi okolici. Nikjer ni bilo niti z besedi-ko omenjeno, da so domačini vsakodnevno oskrbovali slabovidne in slepe s hrano, da je gribeljsko društvo kmečkih žena in deklet napeklo veliko peciva, da so v šolo prihajali ljudje s predlogi za različno pomoč in nenaadneje, da so članice metliške Karitas pripravile pred mašo v cerkvi sv. Miklavža v Metliki pravo pojedino. Besedo zahvale gotovo zasluži tudi gospa Stepan, Črnomaljška, ki že tri leta neumorno pomaga v kuhinji, s poznanstvi pa poskrbi tudi za marsikatero nastopajočega. Skratka: vsi ti anonimni žari zaslužijo zahvalo, saj prav po njihovi zaslugi Bela krajina slovi kot prijazna in radodarna deželica med Gorjanci in Kolpo. Vredno bi jih bilo poskati in jim s svetlimi toni naslikati človekoljubno dušo.

TONI GAŠPERIČ

MODNI KOTIČEK Pismo iz Pariza

V francoski prestolnici se že pripravljajo na prihajajočo jesen in zimo, ki vsako leto modne oblikovalce spodbujata h kreiranju za hladne dni.

Izložbe priznanih kreatorjev, ki se nahajajo v posebni mondeni avenui, naznanjajo prihajajoče modne smerice. Jesensko-zimsko kolekcijo bodo zaznamovali nekoč že zelo uveljavljeni, a zadnja leta deloma pozabljeni, dvo-ali večdelni kostimi. Suknjičjem na eno-ali dvoredno zapenjanje dodajajo ozke ali široke hlače, dolga, srednja ali kratka krila. Pri izbiri kostima oziroma obleke pri moških dovoljujejo veliko svobodo, kar dokazuje široka ponudba najrazličnejših krojev in dolžin. Tako se vrača praktično in hkrati elegantno oblačilo, ki ga ženska lahko nosi od jutra do večera. Le-to poudarja njeno ženstvenost in poslovitost, ki je pomembna značilnost modernih žena. Veliko žensk že ima klasični kostim, ki je bil v preteklih letih vedno pri roki in nikoli zastarel. Tako tudi ostaja in še več, vrača se kot najpomembnejši del garderobe.

Tudi izbira obutve ni teška, saj klasika dopušča dodatke in spremembe. Pete na čevljih so bolj ozke kot preteklo sezono, vendar tudi alternative ostajajo. Gležnarji, elegantni visoki škornji, katerih čar je v njihovi preprostosti, so tudi še cenjeni. Barva, ki bo prevladovala, je mišje siva, vijolična in seveda nepogrešljiva črna. Te barve najdemo tudi pri ličenju, kjer se od poletnih pastelov vračamo k srebrni in sivi barvi. Tu so še temne obrobe okrog oči in svetleče ustnice. Nakita je malo, a je ta diskreten.

Skratka, nekateri napovedujejo vračanje v osemdeseta, vendar in modni prestolnici prisegajo na klasiko, ki je očistena okrašenja preteklega desetletja.

JERCA LEGAN

Lojze Mahajnc

Najstarejši novomeški tekstilec

Ob 50-letnici Novoteksa

NOVO MESTO - Letos praznuje tekstilna tovarna Novoteks 50-letnico obstoja. Za njenimi stroji je delalo mnogo ljudi, med njimi tudi Lojze Mahajnc, rojen Mariborčan, ki je med vojno pribežal na Dolenjsko pred Nemci.

Lojze je bil od leta 1935 zaposlen kot snovalec osnov v mariborski tovarni svile in bi tam verjetno tudi ostal, če se ne bi leta 1941 začela druga svetovna vojna, ko so ga Nemci mobilizirali v njihovo vojsko. "Imel sem znanca z Bučke, ki sem ga prosil, da mi je pomagal pobegniti v italijansko okupacijsko cono," pripoveduje Lojze. Začasen dom je kot begunec našel pri Brudarjevih v Rago-vem, kjer je imel njegov znanec deklo. Začel je iskati delo in se zaposlil pri Josipu Penči kot pomožni delavec pri zidarjih, ki so mu gradili tekstilno tovarno. "Penca me je prosil, naj bi potem, ko bo tovarna začela delati, ostal pri njem kot tekstilni delavec, vendar je zame zvedel tudi Povh, ki pa je že imel predilnico in tkalnico, in tako sem se konec leta 1942 pri njem zaposlil kot prvi snovalec osnov za tkalni stroj," pove.

Po razpadu Italije je Lojze odšel v partizane, po vojni pa se je vrnil domov v Maribor, v tovarno svile. Kasneje je Lojze opravljal različna dela, nikoli več pa ni delal kot tekstilec. Že med vojno je na Dolenjskem srečal Jermano-vo Ivanko s Krke, s katero sta se leta 1950 poročila. Leta 1959 sta se preselila v Novo mesto, kjer sta tudi ostala. Lojze je dobil v novomeških zaporih službo kot paznik in tam delal vse do upokojitve leta 1963.

Ceprav Lojze ni nikoli delal v Novoteksu, ima vendar občutek pripadnosti tej tovarni, saj je bil, kot rad poudari, prvi snovalec na strojih, s katerimi je kasneje, po nacionalizaciji Povhove tovarne, začel uspešno delati Novoteks.

J. DORNIŽ

14 DNI NA ROBU PRAGOZDA

PONIKVE - Kdor pozna Ponikve, ve, da jim brez velikega pretiravanja lahko rečemo rob pragozda. 14 dni smo črnomaljski skavti, izvidniki in vodnice preživeli v naravi, med medvedji in lisicami, s soncem in dežjem, mrazom in vročino. Naredili smo ogromno stvari, se preizkušali v nekaterih veščinah in utrjevali znanje. Velik dogodek na taboru je vsekakor bil dan odprtih vrat, ko so nas po enem tednu obiskali naši starši. Pri maši, ki jo je vodil naš duhovni asistent, kaplan Janez Mesec, je osem skavtov dalo obljubo. Tako je velika skavtska družina postala še večja. Zmanjkovalo nam je časa za športne aktivnosti, ob večerih pa smo se greli ob ognju, prepevali, se pogovarjali itd. Vse skupno delo je še bolj utrdilo naše prijateljstvo in veselje do skavtizma.

M. TRŽOK

Počitniško varstvo otrok

Za otroke oddelka vzgoje in izobraževanja na OŠ Dragotin Kette ga je organiziralo društvo Sožitje

Poleti, ko nastopijo počitnice, se mnogi starši otrok, ki so sicer vključeni v oddelke vzgoje in izobraževanja na osnovni šoli Dragotin Kette, znajdejo v težavah, saj njihovi otroci potrebujejo stalno skrb in nadzor. Del počitnic je varstvo zagotovila šola, od 14. julija do 8. avgusta pa je varstvo organiziralo Sožitje, društvo za pomoč duševno prizadetim iz Novega mesta. Varstvo je potekalo v prostorih Varstvenodelovnega centra.

Letos smo društvu priskočile na pomoč študentki defektologije Nataša Kolenc in Nataša Novak, absolventka logopedije Renata Medle in dijakinji Klara Grubar in Petra Dular. Prvi teden pa nam je bila v pomoč tudi defektologinja Darinka Pirc iz osnovne šole Dragotin Kette. V varstvu, ki je potekalo štiri tedne, je bilo 11 otrok, kar je nekaj več kot lani. Otroci pa so bili v varstvu od 6. ure zjutraj pa do 15.00, v tem času so imeli tudi tri obroke hrane.

Nekaj otrok je prostore Varstveno-delovnega centra poznalo že od lani, ostali so jih šele spoznavali. Otroci so se hitro navadili na nove ljudi in na novo okolje. Skoraj vsak dan smo odšli na daljši sprehod, kadar pa je bilo slabo vreme, smo si ogledali film ali risanke. Sprehode smo obogatili z izletom v mesto na sladoled in z obiskom vrta na Drski. Ko nam je postalo nevdržno vroče, smo se šli ohladiti v bazen. Poleg tega so imeli otroci na razpolago tudi igrače, tako da nam ni bilo nikoli dolgčas. Obiskale pa so nas tudi članice društva: psihologinja Nada Pečavar, Milica Jakopin in Ana Bevc.

VANIČ Z NAJVEČJIM ULOVOM

KOSTANJEVICA - Na znani tekmovalni trasi v Jerovcah pri Kostanjevici je v soboto, 23. avgusta, tamkajšnja ribiška družina za svoje člane pripravila vsakoletno tekmovanje v lovu rib s plovcem. V članski kategoriji je zmagal stari znanec številnih ribiških tekmovalcev dr. Ivo Podrgajs (2,45 kg rib), drugo mesto je zasedel Ivan Kozole (1,465 kg rib), tretje pa Marjan Zupančič (1,41 kg). Med mladinci je bil najuspešnejši Tomaž Vanič (2,945 kg), drugi je bil Matjaž Čuk (1,37 kg), tretje mesto pa je osvojil Zlatko Rodič (1,15 kg). V skupni razvrstitvi bi zmagal mladinec Tomaž Vanič, saj je naložil skoraj pol kilograma rib več kot zmagovalec v članski konkurenci.

B. K.

NAGRADNA IGRA RADIA LOGATEC

LOGATEC - Notranjski radio Logatec ima ob nedeljah med 20. in 23. uro oddajo, kjer lahko preizkusite svoj pogum na vislicah. Minulo nedeljo so zastavili dve nagradni vprašanji, in sicer: Napišite, v katerem kraju, oz. točen naslov, se nahaja gostilna in pizzerija Ni-Bi? Nagrada: darilni bon v vrednosti 6 tisočakov za kosilo ali večerjo. Drugo vprašanje, ki ga postavlja Forum Terma iz Rimskih Toplic, pa se glasi: Koliko stopinj celzija ima termalna voda v bazenskem kompleksu? Nagrada: vikend paket za eno osebo. Odgovore vsakega na svoji dopisnici pošljite do sobote, 30. avgusta, na naslov: Daša Košir za NTR Logatec, Tržaška 12 b, 1370 Logatec, za oddajo 99 za obesjanje, 81, za grde, umazane, zle. Nagradjenca iz 17. avgusta: Leopold Piber, Alpska cesta 1, Bled, ki ga nagrajuje Kontakt P iz Tržiča in Lidija Brenc, Trg Prešernove brigade 4, Kranj, ki jo nagrajuje Turistična agencija Ogi iz Ljubljane. Dodatne informacije na tel.: (061) 741-498.

TABOR SOCIALNO OGROŽENIH OTROK IZ TREBANJSKE OBČINE - Tabor je potekal v Strunjanu od 1. do 8. avgusta, kjer je počinice preživljajo 60 trebanjskih otrok. Tabor je že četrto leto organiziral trebanjski center za socialno delo. Večino denarja zanj je prispevala trebanjska občina, nekaj pa so prispevali starši. Otroci so se v taborih razdelili po interesnih skupinah, se zabavali, spoznavali način življenja na morju in značilnosti okolja pa tudi življenje v skupini. Sodelovali so v likovno-lutkovni delavnici, literarno-pravljični in plesno-glasbeni. Obiskali pa so jih tudi domačin Ivan, solinar Rado in svetovni glasbeni popotnik Andrej Strmecki. Poleg tega so se vsak dan kopali, imeli družabne igre, obiskali so tudi Portorož in strunjanske soline. Zadnji dan so pripravili zaključno prireditev, na katero so povabili starše in vse, ki so pripomogli k izvedbi tabora. Program v Strunjanu je izvajalo šest zunanjih sodelavcev, delavka Centra za socialno delo in dve prostovoljki pripravnici. (Tončka Jarc, Center za socialno delo Trebnje)

LERAN, d.o.o.

promet z nepremičninami
Novo mesto, Lebanova 24

Prodamo:

- hiše: v Novem mestu, Črnomlju, Metliki, Krškem, Brežicah, Žužemberku, Semiču, Stari trg ob Kolpi, Straži, Mirni, Mokronogu, Šentjerneju, Brestanici in drugod

- stanovanja: v Novem mestu, Straži, Žužemberku, Krškem, Brežicah, Črnomlju, Šmarješke Toplice

- vikende: na Vinjem vrhu, Križah, Straži, Semiču, Stražnem vrhu, Bučki, Podbočju in drugod

- zidanice: v Straži, Semiču, Škocjanu - okolici, Dolžu, Hrušici, Vinjem vrhu, Gaberski gori in drugod

- poslovne prostore: v Novem mestu - Novi trg, Bučna vas, Drska, Črnomelj

- najemi: trgovino na Glavnem trgu
- kmetijska, stavbna zemljišča in gozdove po vsej Dolenjski

Telefon:
068/322-282
068/342-470
mobitel:
0609/633-553

SPONA

MIZARSKO OKOVJE

Vabimo vas, da obiščete **NOVO TRGOVINO** z mizarskim okovjem v **Novem mestu** v Resljevi ul. št. 1. Smo edina trgovina s celotnim programom za mizarske delavnice.

AKCIJSKE CENE:

- odmična spona s podlogo samo **66,00 SIT/kom** + p.d.
- kuhinjska delovna plošča samo **2.399,00 SIT/tm** + p.d.
- vodila za predale 500 mm samo **295,00 SIT/grt**
- medeninaste kljuke s štiti že od **1.156,00 SIT/grt** + p.d. in veliko več...

Za mizarje posebni popusti ter dostava v delavnico.

Obiščete nas lahko vsak delavnik od 8. do 13. ure ter od 15. do 18. ure

Ob sobotah od 8. do 12. ure.
Informacije po telefonu: 068/22-964, mob.: 0609/646-242.

KLI LOGATEC – Lesni oddelek
Tovarniška 36, 1370 Logatec
Telefon: 061/741-711
Fax: 061/741-731

VEZANA BREZOVA PLOŠČA

Podjetje KLI Logatec ugodno prodaja nevoododporna vezano brezovo ploščo E-1, debeline 4, 6, 8, 10, 12, 15, 18 in 21 mm, v kvaliteti B/BB, BB/BB, BB/CP, BB/C, C/C in v dimenzijah 1525 x 1525 mm, 1425 x 1525 mm, 1425 x 1425.

Nudimo vam tudi lasten prevoz.

Količina in kvaliteta po vaših željah.

Vse dodatne informacije dobite na telefon: 061/741-711 int. 276.

ZRNO

Gmajna 6 A
Raka
Tel.: 0608/75-410
0608/75-086

Trgovsko podjetje Zrno v svoji trgovini na Ranču nudi izredno ugoden nakup vsega gradbenega in kmetijskega materiala:

Mivka 499.00 SIT
Armaturne mreže 9x6 4.753.00 SIT
Cement Anhovo vreča 659.90 SIT
Apno vreča 479.90 SIT
Modularna opeka kom 79.90 SIT
Fasada stiropor 5 cm 1669.00 SIT m²

Thermoputz 850 vreča 779.90 SIT

Thermoextra 888 vreča 899.90 SIT

Vhodna vrata od 22.990.00 SIT dalje

Sobna hrastova vrata od 16.990.00 SIT dalje

Peč za centralno ogrevanje

35 kW 98.617.00 SIT

Gorilec Hansa 71.940.00 SIT

Kopalniška garnitura 24.000.00 SIT

Sladkor 5.949.00 SIT

Najcenejši in najkvalitetnejši zaključni sloji na vse fasadne sisteme firme Roefix.

Keramične ploščice, instalacijski material, vhodna vrata, sobna vrata, stavbno pohištvo, pipe in kopalniška oprema ter ves ostali gradbeni material.

V Zrnu omogočijo brezplačno dostavo na dom oz. gradbišče.

V Zrnu vam njihovi mojstri kvalitetno izvedejo vse vrste fasad notranjih ometov ter napeljavo vodovoda in centralne kurjave.

KMETIJSKI MATERIAL

— boomefekt 1 1.682.00 SIT

— koruza merkantil kg 26.80 SIT

— ječmen merkantil kg 30.40 SIT

Umetna gnojila INA KUTINA IN KR-MILA EMONA PROGRAM.

CENE SO ZA KMETE IN SO BREZ P. D.

INF.: TEL. 0608/75-410

75-086

KOSTANJEVICA: "JUŠK, BOŠ PIŠKUT?" - Takšno je bilo geslo mask, ki so se v soboto, 23. avgusta, zbrale na prvem poletnem plesu v maskah pri gostilni Štravs v Kostanjevici, ki sicer običajno tak ples priredi na pustni torek. Tako so se letos za pusta maske dogovorile, da ne bodo plesale le v mrzlem, da se hočejo razvedriti tudi v poletnih dneh. Na prvem plesu se jih je tako zbralo preko 40, med njimi je bila tudi letošnja mis Kolpe. Da je prvi poletni ples, ki bo postal tradicionalen, uspel, je pripomoglo lepo vreme, dobra organizacija gostitelja in dobra volja za drugačno zabavo.

ZAVAROVALNICA MARIBOR, d.d.
Predstavnništvo Novo mesto
8000 Novo mesto, Zwitrova ul. 1
tel.: 068/325-330, fax: 068/325-331

DRUGA NAJVEČJA SLOVENSKA ZAVAROVALNICA želi na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju razširiti svoje poslovanje.

Vabimo podjetne ljudi, pripravljene sprejeti nove izzive s področja Metlike, Črnomlja, Semiča, Novega mesta, Žužemberka, Šentjerneja, Škocjana, Trebnjega, Krškega, Brežic in Sevnice, da se nam pridružijo.

Nudimo vam strokovno izobraževanje, samostojno in dinamično delo, stimulatívno plačilo, možnost napredovanja oziroma redne zaposlitve.

Pričakujemo, da imate srednješolsko izobrazbo in veselje do dela z ljudmi.

Prosimo vas, da svoje vloge skupaj z dokazili o šolski izobrazbi in kratkim opisom dosedanjih delovnih izkušenj v 10 dneh po objavi pošljete na naslov:

Zavarovalnica Maribor, d.d.,
Predstavnništvo Novo mesto, Zwitrova 1,
8000 Novo mesto.

ŽIVLJENJE GRE NAPREJ IN MI Z VAMI

Danfoss Compressors

Smo veliko industrijsko podjetje v Črnomlju. Proizvajamo hermetične kompresorje za svetovni trg. Poslujemo uspešno in naglo povečujemo obseg poslovanja, zato vabimo k sodelovanju:

a) 1 RAZVOJNEGA INŽENIRJA
1 TEHNOLOGA

Oba z univerzitetno izobrazbo strojne smeri, znanje tujega jezika (ang. in/ali nem.).

Zaposlitev sklenemo takoj ali po dogovoru.

b) STROJNE TEHNIKE
ELEKTROTEHNIKE-ELEKTRONIKE

Vsi vsaj s pasivnim znanjem tujega jezika.

Dobrodošle so delovne izkušnje, ni pa pogoj.

Zaposlitev sklenemo takoj ali po dogovoru.

c) VEČJE ŠTEVILO KV DELAVCEV za področja:

- vzdrževanje
- operaterji na obdelovalnih strojih

d) VEČJE ŠTEVILO NK IN PK DELAVCEV

za delo v proizvodnji

Pod c) in d) bomo zaposlitve sklepali postopoma v časovnem obdobju od oktobra '97 do pomladi '98.

Od kandidatov pričakujemo pripravljenost za dinamično delo, samoiniciativnost in komunikativnost.

Kandidatom nudimo stabilna delovna mesta, prijetno delovno okolje v svetovno priznanem podjetju, možnost napredovanja, osebnega razvoja in izobraževanja v tujini.

Kandidate vabimo, da nam pošljejo vlogo v 15 dneh po objavi razpisa na naš naslov v kadrovske službo z oznako – za razpis.

Danfoss Compressors d.o.o.
Heroja Starihe 24, 8340 Črnomelj

Telekom Slovenije nam je spet zaupal trženje oglasov v telefonskih imenikih. Za svetovanje strankam na področju celotne Dolenjske, Notranjske in Bele krajine, predvsem pa Semiča, Črnomlja, Žužemberka in Brežic iščemo

DINAMIČNE ZUNANJE SODELAVCE

Vse, ki si želite pestrega dela z možnostjo dobrega zasluzka, vabimo, da pošljete svoje prijave na:

SZT d.o.o. LJUBLJANA SZT

SZT, d.o.o., Ljubljana, Cesta v Kleče 12, 1000 Ljubljana.
Za podrobnejše informacije pokličite na tel. 061/159-21-06.

NA POTI DO SOČLOVEKA V TEŽAVAH

Prostovoljstvo je šola, ne žrtvovanje

Maja je radoživo dekle, ki bo letos pozimi dopolnilo svoje osemnajsto leto. Vsem so znane mladostniške muhe in tudi Maja včasih skoči čez potok, čeprav je zraven most. Ko rdečelično in veselo dekle pripoveduje o svojih najbolj "norih počitnicah" v Španiji, nehote pomislim, kaj neki počne deklič na seminarju za izobraževanje mladih prostovoljcev. In sramujem se teh svojih pomislekov kmalu zatem, ko to isto dekle doživeto pripoveduje o svoji varovanki Nadi, težko duševno prizadeti osebi, ki jo z veseljem obiskuje vsak petek popoldan.

Tako, kot je Maja našla pot, ki jo ob mladostniških težavah krepi in vzpodbuja, je posluš za sočloveka v stiski dobilo že mnogo mladih srednješolcev in študentov, ki opravljajo prostovoljno delo na Dolenjskem.

Predsednica Slovenske fundacije dr. Anica Mikuš-Kos je na nedavnem izobraževalnem seminarju za mlade prostovoljce v Novem mestu predstavila pomen prostovoljnega dela. Po njenih besedah gre za delovanje, za katero se lahko odloča vsakdo, zavzeto in v skladu s svojimi zmogljivostmi in drugimi lastnostmi ter ga opravlja za dobrobit drugega, ne da bi bil za to plačan. Poudarila je, da prostovoljno delo ni samo dajanje, ampak mnogo več. Res ni plačano z denarjem, je pa bogata zakladnica vrednot, ki so dostikrat več vredne kot denar: moralni značaj, občutek, da si nekomu koristen, v pomoč, zadovoljstvo in nenazadnje tudi praktična znanja, saj se naučiš marsičesa, kar kasneje potrebuješ v življenju. "Prostovoljstvo je bogata šola življenja. Mladi, ki so kot izvajalci ali kot porabniki prostovoljskih dejavnosti izpostavljeni solidarnostnemu sodelovanju, začutijo, kaj pomeni dajati in prejemati. Udeležnost v prostovoljskem dogajanju na eni ali drugi strani je najbolj zanesljiva vzgoja za državljansko vlogo," pravi dr. Anica Mikuš-Kos.

Za kakšno pomoč gre

Dijaki in študentje prostovoljno in nesebično obiskujejo otroke na domu, se z njimi družijo, učijo, rešujejo uganke, rišejo, pojejo, gredo na sprehod ali v kino. Drugi se odločijo za drugačne oblike pomoči. Zelo veliko jih obiskuje osebe, motene v duševnem in telesnem razvoju. Pomagajo jim pri športnih aktivnostih, pri spoznavanju bližnje in širše okolice, hodijo z njimi na družabna srečanja in sprehode, skratka naredijo vse, kar jim razveseli življenje, jih naredi srečnejše in bogatejše. Tretja oblika prostovoljne pomoči je obiskovanje in druženje s starimi in osamljenimi. Mladi jih spremljajo pri sprehodih, na poti v trgovino, k zdravniku, jim pomagajo pri manjših opravilih, se z njimi pogovarjajo o osebnih stiskah in jim na ta način pomagajo iz njihove osamljenosti in spet dajo občutek, da jih ima nekdo rad in da nekomu pripadajo.

Za prostovoljno delo je potrebno veliko dobre volje in pripravljenosti, pa tudi znanja. Zato Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto za mlade prostovoljce občasno organizira tudi strokovna predavanja iz zanimivih in uporabnih vsebin defektologije, psihologije, socialnega dela in delovne terapije. Pridobljeno znanje jim je v pomoč in bogati njihov osebnostni razvoj.

Razveseljivo je, da so vrste prostovoljcev vse bolj bogate z mladimi močmi, po drugi strani pa je veliko tudi takih, ki s prostovoljnimi delom niso seznanjeni, kar pa je očitno posledica premajhne obveščenosti. V prostovoljno delo se lahko vključijo vsakdo preko raznih društev, centrov za socialno delo, občin, javnih zavodov ali drugih organizacij. Zelo veliko dijakov izbere v šoli opravljanje prostovoljstva kot izbirne vsebine. Po njihovih pripovedovanjih pa slednje še zdaleč ni tisto, zaradi česar se vključujejo v prostovoljstvo. Na prvo mesto so tako postavili pomoč sočloveku, opravljanje koristnega dela, spoznavanje drugačnosti in učenje strpnosti.

Revščine se sramujemo

Jana, sedemnajstletna gimnazijka iz Trebnjega, je med šolskim letom obiskovala šestošolca na domu in mu pomagala pri učenju. Na seminarju je pripovedovala o svojih izkušnjah: "Danes smo si ljudje čedalje bolj odtujeni, gradimo na materialnih dobrinah. Človekova notranja lepota pri tem izgublja. Prepada med bogatimi in tistimi, ki živijo skromnejše življenje, je ogromen. Slednji marsikdaj nočejo ali pa se bojijo pokazati, da so pomoči potrebni. Bojijo se, da se jim bodo drugi smejala. Dejansko pa smo ljudje, ki bi jim radi pomagali in zelo sem vesela, če mi družina ali oseba, ki je pomoči potrebna, dovoli, da ji po svojih močeh pomagam. To je tisto, kar pri tem delu najbolj cenim, kajti za svojo skromno pomoč nič ne zahtevam. V primerjavi z denarjem pomeni duhovno

plačilo zame neprecenljivo vrednost."

Poleg Jane se za pomoč otrokom z učnimi težavami odloča veliko prostovoljcev. Njihov glavni cilj je, da se otrok nekako prebije skozi osnovnošolsko šolanje in doseže tako stopnjo zrelosti in samozavesti, da bo uspešno končal tudi neko srednjo šolo in imel poklic. Prostovoljec mu pri tem stoji ob strani in mu pomaga, da se lažje znajde, da se bolje organizira, postane samostojnejši in zadovoljen s svojimi uspehi. Mladi, ki pomagajo otrokom pri učenju, so poudarili, da pri tem delu ne gre za žrtvovanje, za odrekanje svojega lastnega prostega časa in podobno. Največ jim pomeni spoznanje, da so s svojim delom na pravi poti. Veseli so, ko jih njihov varovanec ves ponosen predstavi svojim sošolcem in prijateljem kot neke vrste starejšega prijatelja. Kot tistega, ki mu stoji ob strani.

Marko, ki letos poleti prostovoljno vodi skupino na taboru socialno ogroženih otrok, pravi, da ga pri tem najbolj razveseli spoznanje, da so otroci, ki so reveži, marsikateri brez staršev in tudi brez tistih osnovnih potreb v

učimo kuhati, pojemo, se pogovarjamo, hodimo na sprehode. Predno sem dobila to skupino, sem se spraševala, kako ljudje doživljajo svet v ustanovi. Priznam, da sem se včasih bala duševno prizadetih ljudi, zdaj pa sem spoznala, da so to zelo prijazni in sploh nenevarni ljudje. Na začetku naših srečanj so bili plašni in si niso upali pokazati svojih čustev. Danes se radi stisnejo k meni, so zelo čustveni in mi zaupajo tudi svoje največje skrivnosti. Zelo me osreči, ko vidim, da sem prizadeti osebi pokazala, da tudi ona nekomu nekaj pomeni. Vedno sem si želela, da bi bila nekomu potrebna, koristna. To sem v tej skupini tudi našla," pripoveduje Mojca o svojih bogatih izkušnjah.

"Čeprav so drugačni, so odprti in prisrčni," začne svoje pripovedovanje naslednji prostovoljec. Ko poslušas sedemnajstletnike, osemnajstletnike, ki si izmenjujejo svoje izkušnje s področja prostovoljnega dela, se počutiš ob njihovem duhovnem bogastvu, bogatih doživetjih in izkušnjah kar nekako prazen in brez pravih vrednot. Zavidaj jim to duhovno moč, ki raste v njih ob vsakem dobrem delu za sočloveka, pa naj bo to zgolj topel stisk roke, pogovor, obisk ali pomoč pri učenju. Ali smo se kdaj vprašali, kako smo lahko srečni, da smo neprizadeti, da smo zdravi? Mladi prostovoljci res nimajo materialnega plačila za svoje prizadevano delo, imajo pa mnogo več - izkušnjo, ki je drugi nimamo.

DIANA ŽAGAR

PRGIŠČE MISLI

• Če hočeš spoznati sebe, pogled početi drugih. Če hočeš razumeti druge, se ozri v svoje srce. (Schiller)

• V našem duhu tiči več lenobe kot v našem telesu. (La Rochefoucauld)

• Pri Slovencih je še posebej čudno, da dostikrat hočejo, da gledam v usodo njihovih sosedov. (prekovaletc R. Muzga)

• Nekateri današnji politiki ubijajo z besedami. (Lukšič)

GORJANCI

DOLENJSKI ZBORNIK 1997

Plačilo je bogato, čeprav ne v tolarjih

Sedemnajstletna Mojca iz Črnomlji obiskuje skupino sedmih oseb, starih od 17 do 37 let, ki so motene v duševnem in telesnem razvoju. Srečujejo se ob četrtkih in skupaj preživijo nepozabni dve uri. "Rada sem z njimi. Skupaj se

naletela na ustrezen odmev. Zavod je avgusta 1993 poslal občini Novo mesto pobudo za razglasitev krajinskega parka Gorjanci. Nedorečena sedanost in medlo zorenje varstvenih idej, kot piše v Zborniku A. Hudoklin, so slednje "podobne predstavam Dolenjcev o prihodnosti Gorjancev". Čeprav je danes v Sloveniji že 34 krajinskih parkov, za zdaj varstveno videnje za ustanovitev takega parka žal še nima pravega stika z domačini.

V tem je tudi izziv za prihodnost. Hrvati, naši sosedje onstran Gorjancev, so glede tega odločnejši in hitrejši: njihova ideja o parkovnem varstvu je že prešla v predlog zakona o naravnem parku z imenom "Park prirode Zumberak i Samoborsko gorje", ki je že v postopku v saboru.

O vseh teh vprašanjih prinaša novi zbornik skrbno napisano in pregledno ovrednoteno geološko,

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

geomorfološko, podzemsko, hidrološko, botanično, drevesno, gozdno in zoološko naravno dediščino. Seveda se ji je pridružil tudi pregled arheološke, zgodovinske, umetnostnozgodovinske, etnološke in tehnične dediščine. Mimo tako zbrana poljudno-znanstvenega gradiva, ki nas vabi s prijetno bralnim jezikom, naj ne bi šel nihče, ki ga zanima prihodnost Gorjancev.

Zbornik GORJANCI je izšel v 500 izvodih, kar so omogočili Zeleni Novega mesta, Ministrstvo republike Slovenije za okolje in prostor ter Mestna občina Novo mesto. Delo je lektoriral Peter Stefančič, za prevode pozvokov sta poskrbela Dragica Breščak in Phil Mason, hrvaške prispevke pa je prevedel Jože Sever. Prijetno naslovnico je oblikovala Anđelka Fortuna. Za oblikovanje in računalniški prelom je poskrbel Drago Rustja (Dolenjski list), za računalniško pripravo fotografij pa Studio Artline Novo mesto. Zbornik je natisnila Tiskarna Novo mesto.

TONE GOŠNIK

Zdenka Žibert v solariju

VSAKO PRETIRAVANJE ŠKODUJE

S solarijem do porjavele kože

Poletni utrinki s prostranih plaž nekje ob morju so več ali manj enaki. Okrog poldneva se tu kar tre sonca željnih dopustnikov, ki poležavajo na brisačah in se brez večjih pomislekov predajajo močnim in v zadnjem času precej opevanim ultravijoličnim žarkom. Le kdo bi se v tako težko pričakovanih dopustniških dneh skrival pred njimi, poleg tega pa se še marsikje sliši: "Če grem na morje, naj se to tudi vidi!" Čeprav drži, da je osveščenost glede nevarnosti prekomernega izpostavljanja soncu večja kot pred leti, pokaže bežen sprehod ob plažah več ali manj staro podobo.

Močno zagorela koža je postala znamenje neosveščenosti in tudi zadnje modne zapovedi je ne propagirajo. Pretirano izpostavljanje soncu koži škoduje, sončenje v zmernih količinah pa je pravi vir zdravja, saj nam sonce prinaša veselje, energijo in voljo do življenja. Zelo pomembno je, da pred odhodom na morje ali v gore kožo dobro pripravimo na močne sončne žarke. Očitne bledece se lahko znebimo s posebnimi kremami za umetno porjavitev ali pa z nekaj obiski v solariju, glede katerega pa se v zadnjem času krešejo mnjenja. "Tako pri naravnem sončenju kot pri sončenju v solariju velja pravilo: Ne pretiravaj! Vse, kar je pretirano, škoduje zdravju. Nekaj obiskov solarija, ki služijo kot priprava na sonce, je priporočljivih, saj se tako zmanjša možnost opeklin in alergij na dopustu. Seveda je najbolj zdravo skrivanje v senci, če pa dopustniki želijo malo porjavite, je prav gotovo bolj zdravo, da se soncu pokažejo s primerno podlago. Opažam, da se še vedno veliko ljudi opoldne nastavljajo sončnim žarkom, celo rdeče obarvana koža jih ne spravi v senco. Tako nepremišljeno ravnanje je gotovo bolj škodljivo kot pa nekajkratno postopno sončenje v solariju," pravi Zdenka Žibert, medicinska sestra in kozmetičarka, ki ima v

Novem mestu kozmetični salon s solarijem.

"Solarij vedno pomeni dodatno obremenitev kože z ultravijoličnimi žarki, torej je škodljiv, vendar kakovosten aparat, ki je vestno vzdrževan, omogoča razmeroma varno porjavitev," ugotavljajo dermatologi. Zarili modernih naprav so obloženi s posebnimi filtri, ki prepuščajo samo UVA žarke. Po določenem številu ur delovanja začnejo ti filtri prepuščati tudi tiste žarke, ki povzročajo vnetje kože, opekline in nenazadnje tudi rakava obolenja, zato je škodljivost takšne naprave tedaj tudi do stokrat večja. Zelo je pomembno, da lastniku solarija zaupaš in se z njim pogovoriš. Neredko pa privede obsevanje v solariju poleg modne porjavelosti še do izboljšanja nekaterih kožnih bolezni, predvsem aken, ekcema in luskavice.

Preden se podamo na sonce, je priporočljiv program, sestavljen iz določenega števila obiskov v solariju z določenim časom sončenja, kar je spet odvisno od vrste naprave in tipa kože. Pa še nekaj nasvetov oz. pravil: Ob uporabi solarija mora biti koža temeljito očiščena vseh parfumov in kozmetike, ker lahko na njej nastanejo neprijetni rjavi madeži. Za sončenje obstajajo posebne kreme, ki poleg vitaminov vsebujejo tudi kožno barvilo melanin v liposomih in aloa vero. Vse to preprečuje izsušitev kože in pomaga z manj obiski v solariju doseči lepo porjavitev. Kljub ustreznim aparaturni je potrebno najobčutljivejše dele dodatno zaščititi, predvsem oči vedno z zaščitnimi očali. Ne smemo pa pozabiti na nego kože po končani seansi v solariju. Tudi za to obstajajo posebne kreme ali pa uporabimo vsaj kremo oz. mleko za nego telesa, ki vsebuje dovolj vlage in maščobe. Več kot 50 obiskov solarija letno odločno odsvetujejo.

DIANA ŽAGAR

Kdaj bodo Gorjanci krajinski park?

Bogato in pestro naravno ter kulturno dediščino Gorjancev lahko le tako učinkovito varujemo in razvijamo

Po zaslugi Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto in Dolenjske založbe smo pred kratkim dobili že 14. naslov Dolenjskega zbornika: 310 strani zanimivega branja trajne vrednosti z naslovom GORJANCI je v celoti namenjeno pestri predstavitvi tega "skrivnostnega pogorja, ki se je globoko vtisnilo v našo zavest, vendar njegovo raznoliko bogastvo dostikrat premalo cenimo". To sta v uvodni besedi novega dragocnega dela zapisala njegova urednika Marinka Dražumerič in Andrej Hudoklin.

Zamisel o široko zasnovani predstavitvi Gorjancev je na Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine v Novem mestu zorela že dlje časa, prve pogovore s pisci zbornika pa je omogočila denarna pomoč nekdanje stranke

Zelenih v Novem mestu. Uredniški odbor, v katerem so delali Andrej Bartelj, Danilo Breščak, Lojze Čampa, Marinka Dražumerič, Andrej Hudoklin, Marjan Ravbar in Franci Šali, je zbral prispevke kar 30 avtorjev, od tega 5 iz Hrvaške.

Osnovno sporočilo Zbornika GORJANCI sta urednika knjige zaobjela takole: Gorjanci nas s svojo pestro preteklostjo ter z visoko stopnjo naravne ohranjenosti vedno znova vabijo na spoštljivo stopanje po naravnih poteh. Prve zamisli o varovanju Gorjancev so se po zaslugi novomeških planincev porodile že kmalu po prvi svetovni vojni. Po zaslugi naravoslovca Ferdinanda Seidla, takratnega predsednika društva, je bil leta 1923 vrh Sv. Jera preimenovan v Trdinov vrh, leta 1931

urejeni izvir Gospodične z okoličja pa na Seidlovo pobudo uradno zavarovan, kar je bilo eno prvih zavarovanj naravne dediščine v tedanji Sloveniji. Učitelj Alojz Ivanetič je v imenu novomeških planincev leta 1937 posredoval Planinski zvezi Slovenije dobro utemeljeno pobudo za "Nacionalni park Gorjanci". Zanimivo je, da so novomeški naravovarstveniki Ivanetičev zamisel kot dragocen dokument časa po 50 letih ponovno oživel in uporabili njeno vsebino!

Zbornik podrobno našteva prizadevanja za uveljavitev spomeniško-varstvene službe na Dolenjskem, zavarovanje bogatih gorjanskih izvirov in zalog podzemne vode in leta 1987 izdelan osnutek krajinske zasnove za načrtovani krajinski park z delom

Podgorja. Navzlic vsiljevanju smučišč, rekreacijskih središč in različnih infrastrukturnih zgradb na območje Gorjancev je bila kot kompromis sprejeta še danes veljavna prepoved za vse vrste posegov na območju predlaganega krajinskega parka. Prelomno za varstvo naravne in kulturne dediščine je bilo leto 1992, ko je novomeška občina s posebnim odlokom zavarovala vse pomembnejše objekte naravne ter kulturne dediščine na Gorjancih.

Po slovenski osamosvojitvi, ko se je po letu 1991 izoblikovala nova državna meja, ki teče po grebenu Gorjancev, pobuda novomeške občine, da bi Gorjance razglasili za demilitarizirano območje z ustreznim režimom varstva naravne in kulturne dediščine, v državnem merilu žal ni

Ribje glave za bistritev uma

Najboljše anekdote so se spočele v gostinskih lokalih, v prijetnih pivskih družbah, ki so jim znali prislusniti birti ter jih ohraniti zanamcem.

Ribje glave za bistritev uma

V gostilni Jožeta Prešerna v Dolenjem Kronovem je gost Tone naročil ribe. Zadovoljno se je mastil, ribje glave pa je polagal na rob krožnika, da bi jih kasneje nesel domov mački. Tonetovo početje je opazoval sosed France.

Skupaj sta zapustila gostilno in se zapletla v takšen pogovor: "Poslušaj, Tone, kaj ti bodo tiste ribje glave?"

Tone je odgovoril: "Ribje glave nesem domov, da jih bom v miru pojedel, ker bistrijo um."

France je malo razmišljal, potem pa rekel: "Ali jih prodaš meni?"

Tone je pokimal z glavo, kar je pomenilo, da je kupčija sklenjena. V žep je zadovoljen vtaknil petsto dinarjev.

Ker se je Francetu očito zelo mudilo, je kar tam ugriznil v ribjo glavo, ker se hotel takoj prepričati o njeni učinkovitosti. Komaj je okusil "slasten" grizljaj, že mu je z jezika zdrsnila misel: "Vraga, saj sem ti za glave plačal toliko, kot stane cela porcija rib!"

Tone se je zasmejal in odgovoril: "No, vidiš, France, kako hiter učinek so imele ribje glave, takoj se ti je zbistrila pamet."

Pijača samo za zelo pametne ljudi.

V dolenskih gostilnah so se radi pošalili z birtneži, ljudmi, ki so mislili, da imajo zelo visok inteligenčni kvocient.

Tako so pred lokalom namestili plakat s takšno vsebino: "Pripravili smo aperitiv za inteligenco - plačate samo pedeset dinarjev."

Pride gost in naroči novo pijačo. Ko poskusi, reče natakarku: "Vi si pa izberite koga drugega, mene že ne boste 'šopali' s to vodo!" Nato jezno odrine kozarec od sebe.

Natakark se zasmeje in odgovori: "No vidite, to je prava inteligenca, kako hitro ste ugotovili, da pijete vodo!"

Če se vozi s teboj, že ne more biti kaj prida

Franc Bojanc, gostilničar v nekdanjem Št. Petru, ni imel dlake na jeziku. Dobra prijateljica sta bila z Josipom Zurcem - Štemburjem iz Kandije. Oba mogočna birta sta si bila večkrat nasprotnika v besednem dvoboju.

Nekoč je Štembur s svojim kolesjem peljal znano politično osebnost v Šmarješke Toplice. Ni hotel zamuditi priložnosti, da mimogrede malo podkuri Bojancu.

Ustavil se je pred njegovo gostilno in zaklical na ves glas: "Bojanc, pridi malo ven, boš videl, koga peljem!"

Otoški gostilničar je usekal nazaj: "Če se vozi s teboj, že ne more biti kaj prida!"

Franc Per

Gostilničar Per je "fotral" trote

Znani novomeški gostilničar Franc Per je kmalu po vojni od davkarje dobil akontacijo za plačilo davka. Ker je imel denar, ni čakal. Oglasil se je na davčni upravi, kjer so ga uslužbenke sprejele z besedami: "Tovariš Per, vi ste prvi, ki je prinesel denar. Kako ste ga uspeli tako hitro zbrati?"

Per odgovori: "Veste, gospodične, jaz sem kot čebel'ca. Mal' naberem t'le, mal' naberem tam, pa trote 'fotram'."

Anton je bil slab "šic"

Gostilničar Anton Vidic iz Žabje vasi je bil zelo navdušen lovec, vendar izredno slab "šic". Danes bi temu rekli, da je divjad streljal z očmi.

LOVSKA - Anton je bil slab "šic" (ilustracija: Bogdan Breznik)

Ker je videl, da je zaradi slabega strela na slabem glasu, je nekoč ponosno nesel skozi Žabjo vas vrabca, ki ga je držal za noge. Češ, pogledajte, pa sem ga zadel!

Seveda so se takoj našli duhoviteži, ki so Antonov lovski uspeh komentirali: "Vidic prav gotovo ne bi zadel vrabca, če jih v grmu ne bi bilo nekaj sto."

Vidic se je odkrižal romplarjev

Žabarski birt Anton Vidic je bil pred praznikom sv. Antona - Prašičkarja počaščen z "romplanjem", ki so ga pripravili mladi sovaščani.

Ko so se zvečer pojavili pred gostilno, jih je gostilničar pospremil z besedami: "Kaj ropotate, saj nisem Anton Prašičkar, ampak Anton Češnjak."

Ponovno so se "romplariji" pojavili sredi leta, pa se je spet na vratih pojavil oštr, da bi jih sprejel z besedami: "Kaj vraga razbijate! Saj nisem Anton Češnjak, ampak Anton Prašičkar."

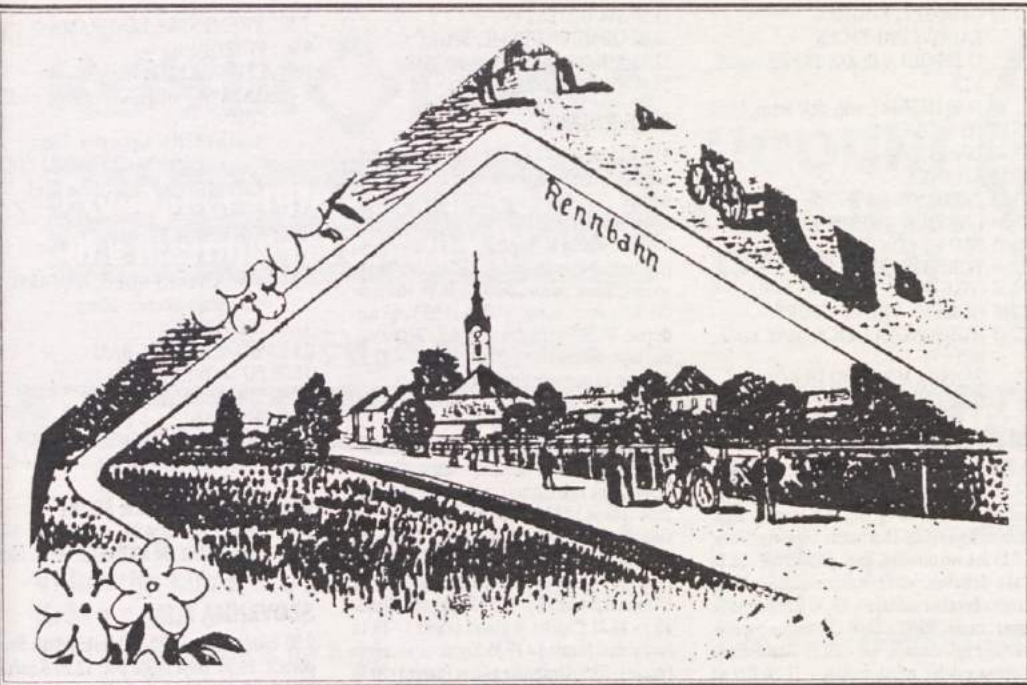
Razočarani "romplariji" so se od žabarskega birta poslovili s suhimi usti in dolgimi nosovi.

Posebneži so pojedli štiri purane

Novomeški posebneži, med katerimi je bil tudi Illovar - Kobac, so zvedeli, da je Suhý za "Suhy bal" v čitalnici novomeškega Sokolskega doma naročil pri Murnu na Bregu štiri pečene purane. Posebneži so "pooblastili" Kobaca, da je šel ponje. Ko je prišel h gostilničarju, je dejal: "Gospod Murn, k vam me pošilja Suhý po tiste štiri purane. Ali jih lahko dobim?"

Gostilničar je verjel prepričljivemu Kobacu in mu dal purane. Tako so mestni posebneži na račun Suhýja imeli pojedino.

Anekdote zapisal: SLAVKO DOKL

"RENNBAHN" - Spomin na dirke na Čampatovem travniku sredi Šentjerneja.

60 LET DIRKALIŠČA V ŠENTJERNEJU

Dirke sprva kar po cesti

Kot vemo, so sprva konjske dirke v Šentjerneju pred sto in več leti, pa tudi kasneje, bile na ravni cesti od Šentjerneja proti Kostanjevici. Start in cilj posameznih voženj je na 2.000 metrov dolgi progi bil pri Grobeljskem nabožnem znamenju. Zato ni čudno, da so samo za eno kategorijo dirk včasih potrebovali skoraj celo popolno. Sodnik "priča" se je peljal z dirkačem in je pazil, da je bilo vse po predpisih. Konji, ki so dirkali le na progi 1.000 metrov, so imeli cilj na trgu v Šentjerneju, ostali so tam samo zaokrožili in dirkali nazaj do štarta (cilja).

Ker je dirkanje na javni cesti zahtevalo več priprav in dovoljenj, ker so cesto za čas dirke morali zapreti, so se leta 1891 s prireditelji preselili na velik travnik ob cesti, ki je bil v lasti gostilničarja Bučarja, kasneje pa hišnega zeta Franca Čampe. Na tem mestu so šentjernejski konjarji dirkali - s prekinitvijo med 1. svetovno vojno - do leta 1937.

Dirkališče na travniku je bilo dobro urejeno, dolgo je bilo kar cel kilometer, površina pa travnata. Za zdravje konjskih nog, posebno v galopskih dirkah, kar idealno. Bolj je motilo to, da je bil prostor za gledalce v sredini, med obema progama. Nekaj vrst klopi je bilo zabitih povprek. Gledalci so se morali, če so hoteli spremljati dirko, dvakrat obrniti na svojih sedežih.

Edini slikovni dokaz o tej lokaciji dirkališča je ohranjen na razglednici Šentjerneja iz leta 1900, kjer je med drugim upodobljen pogled na dirkališče pri Čampi. Videti je, da so gledalci opazovali dogajanja na dirkališču na zunanji strani ograde, seveda zastoj.

Kot sem že omenil, dirk med prvo svetovno vojno ni bilo. Po letu 1920, ko je namesto Kmetijske družbe pobudo za prirejanje tekmovanj prevzelo novoustanovljeno Jahalno in dirkalno društvo, so dirke spet oživele in so od tedaj bile vsako leto na praznik sv. Pet-

ra in Pavla, to je 29. junija. Kot so opazovali vsa leta po drugi svetovni vojni, je bil to eden najbolj vprašljivih datumov zaradi vremena.

Leta 1935 je društvo praznovalo 50-letnico konjskih dirk v Šentjerneju. Prireditelj je bila na Čampatovem travniku, čeprav so že tedaj razmišljali, da bi dirke predstavili na novo lokacijo.

Odlučilen sestanek v gostilni

Spomladi leta 1937 so se v gostilni Brudar na zgornjem koncu Šentjerneja zbrali funkcionarji društva: predsednik dr. Dušan Reja, župnik Anžič, mlinar Franc Jerele, drogerist Beno Gregorčič in Franc Vodopivec iz Šmalčje vasi. Ti so se s predstavniki "gorencjev", to so bili uživalci gornjega dela šentjernejske gmajne, sporazumeli o uporabi skupnega pašnika za prirejanje konjskih dirk.

Že v letu 1937 je geodet Pius Žužek iz Gradišča zakoličil in izmeril novo progo, tako da so lahko že v tem letu izpeljali prve dirke.

V letu 1938 so s prostovoljnimi delom večjega števila članov društva zgradili dirkalno progo, ki je imela naslednje elemente: dolžina je bila polovica angleške milje (806 m), širina 8 metrov, vzhodni radij 38 metrov, zahodni radij 65 metrov. Dolžina je bila merjena v osi, kar je povzročilo precej preglativ, ker je bila proga po današnjih merilih dolga vsega 760 metrov.

Ob prvih dirkah na novi progi so premoogli tudi leseni sodniški stolp, društvo pa je izdalo tudi nov društveni znak. Kipar Pengov je po posredovanju drogerista Gregorčiča (tukajšnji domačin) izdelal matrico za lončeno plaketo, ki jo je potem izdelal lončar Lešnjak na

DRUŠTVENI ZNAK - Prodajali so ga kot spominek

Grbah. Plaketo so potem prodajali kot spominek na dirkah.

V enaki obliki je bil izdelan tudi gumijasti žig društva, ki pa se, razen enega samega odtisa, ni ohranil.

Takrat so začeli uporabljati tudi lik kasača na plakatih, kliše iz linojele je izdelal akademski slikar Fran Stiplovšek iz Krškega. Ta kliše še vedno hranijo v tiskarni v Krškem.

Prej smo omenili osnovne iz-

mere dirkalne proge na šentjernejski gmajni. Tako kot je napredoval kasaški šport, so se začele spreminjati tudi zahteve dirkačev in tudi tekmovalna pravica. Dirkališče je dobro služilo samo še nekaj let po drugi svetovni vojni, potem pa so se soočili z resno zahtevo po obnovi in rekonstrukciji.

Hipodrom predmet denacionalizacije

Naslednik Jahalnega in dirkalnega društva t.i. Klub za konjski šport Šentjerneja je po razglasitvi gmajne za splošno ljudsko premoženje dosegel pravico trajne uporabe tega zemljišča ter se lotil temeljite obnove dirkališča. Z dokupom oz. zamenjavo nekaj parcel se je površina povečala in dani so bili vsi pogoji za izvedbo povsem novega projekta hipodroma. V letih 1978 in 1979 so z veliko pomočjo novomeškega IMV-ja ter krajevne skupnosti Šentjerneja uresničili zamisel o stalnem hipodromu.

Danes premore Klub za konjski šport napravo, ki ustreza vsem normativom za tovrstne objekte in je krajinsko ena najlepših v Sloveniji.

Današnji elementi hipodroma so: dolžina proge je 800 metrov, širina 13 do 14 metrov, radij 60 metrov, nadvišanje v ovinkih pa znaša 8,5 odstotka, izvedena je tudi drenaža.

Na voljo je odprta tribuna za približno 3.000 gledalcev, pokriti prostor za približno 60 gledalcev, na voljo je telefon, gostinski objekt, sanitarije in hlev za 25 konj.

V klubu upajo, da bodo našli način, da se bo problem hipodroma čim prej rešil in da se bo ta dragoceni športni objekt ohranil. Kajti vedeti moramo, da je zemljišče hipodroma kot vaški pašnik še vedno predmet denacionalizacije.

ALFRED TRENZ

Edo ni prišel do Soške fronte

Zadnje nadaljevanje pripovedi Eda Zorka, ki ga najstarejši Novomeščani še pomnijo

Naš dolenski najmlajši vojak prve svetovne vojne, Novomeščan Edo Zorko, po prihodu v Ljubljano, ni šel na Soško fronto, kot se je to zgodilo marsikateremu vojaku pri 6. regimentu Rudolfschwertth campagnie. Kmalu po prihodu je imel večmesečno vojaško urjenje, v tem času sta mlade vojake zaradi starosti zapustila in odšla domov hauptman grof Margier in feldvebel Brlec, zato pa je dobil dobrega prijatelja Emila Purebra iz Žabje vasi.

Po končanem šolanju, veliko so hodili na strelišče, ga je čakala prva resnejša vojaška služba. Peščica vojakov, med katerimi je bil tudi Edo, je šla jeseni 1915 v Šmarje-Sap, kjer so vojaki bedeli nad železniškim tunelom, da ga ne bi diverzanti razstrelili.

"Ko sem prvič ponoči stal na straži, me je bilo strah, kar sem tudi priznal prijatelju gefraiterju

Emilu Purebru, ki me je potolažil, da bo tudi to minilo. Na straži so nas ponoči obiskovali žandarji, da so preverili, če smo budni. V tistem času še ni primanjkovalo živeža, mi smo hrano v glavnem dobivali iz Ljubljane. Ljudje so takrat še kar dobro živeli. Trgovina je zelo cvetela, kmetje so dobro menjali svoje pridelke za stvari, ki jih več ni bilo v trgovinah. Zlasti so iskali usnje, podplate in nove čevlje. Stiska je bila tudi že za cigarete. Moje "ungariše" (madžarske) cigarete, ki so mi pripadale, sem lepo zamenjaval za rdeče avstrijske krone. Cigarete so ljudje pošiljali svojim vojakom na fronto. Krone so mi potem prav prišle, ko sem se vrnil v Ljubljano. Z njimi sem si plačeval kino predstave v kinu Ideal, kjer je pisalo, da so mladini do šestnajstega leta obiski v kinu prepovedani. Jaz, ki sem bil v uni-

formi, sem bil zelo vesel, da se nihče ni obregnil ob mene," je pripovedoval Edo Zorko.

Lepe urice vojaškega življenja v Ljubljani, ki je trajalo skoraj pol-drugo leto, so se kmalu končale. Njihova "marškompanija", ki je imela svojo bojno črto na Dobrdobu, je vedno bolj potrebovala vojake. Pod vodstvom feldvebla Bergmana, sina znanega novomeškega lekarnarja, so se vojaki z vlakom peljali proti Logatcu. Še prej je Bergman vojakom zabičal, da ne sme nihče z vlaka, zlasti to velja za železniško postajo Logatec, ki jo je avgusta 1917 močno razdejala velika eksplozija, katero je po naključju izval ruski ujetnik.

Ko so se čez tri dni pripeljali pred postajo, so videli veliko razdejanje, ki so ga odpravljali ruski in italijanski ujetniki. Kratak postanek je izkoristil Novome-

ščan Franc Kos, ki je s čutarico skočil po vodo do bližnje "štirne". Temu primeru so sledili še drugi vojaki.

Potem je Edo Zorko nadaljeval: "Ko se je France vrnil v vagon, je poleg čutarice s seboj prinesel še manjšo bombo. Ne vem, kaj mu je to bilo treba. Malce se je delal važnega, zato so ga obkrožili radovedni kolegi. Bomba je eksplozirala in vse nas je pometala na tla, blizu mene je padel Tone Kastelic, ki mu je iz grla kar drla kri, France Kos je bil ranjen v nogo, vojak Vehovec pa je bil ob oko. Meni, ki sem bil malce stran, se ni zgodilo skoraj nič. A sem bil od samega strahu v nezavesti.

Kasneje sem zvedel, kako je bilo hudo. Ranjene vojake so hitro odpeljali v bolnišnico, za kar je bil najbolj zaslužen šef postaje Oskar Žilič, doma iz Radovljice, ki je ravno tako pred dnevi med eksplozijo rešil lokomotive, da niso šle v nič. Dobil je smešno nagrado, vrečo repe, ki je bila v predzadnjem letu vojne že prava dragocenost."

S. DOKL

Prodajna centra v BTC Novo mesto
in v Intermarket centru v Brežicah

nemogoče je mogoče

Gotovinski popusti (5-7%), krediti 1-2 leti, že od T+3%, odlog plačila (3-6 mesecev).

UGODNI
PLAČILNI
POGOJI

Jedilni pribor
"Dinasty Oro"

Likalnik
SSI 430
Elektrolux

Pralno sušilni stroj
ZANUSSI WDS 832 C

9.990,-

Sesalnik
ETA 0405
Corona

72 delni

12.190,- 5.990,- 99.900,-

SOP IKON
Industrija klimatsko odpraševalnih naprav, p.o.
Krška cesta 6
8311 Kostanjevica na Krki

Podjetje SOP IKON, p.o., Kostanjevica na Krki, po sklepu delavskega sveta razpisuje prosto delovno mesto

direktorja podjetja

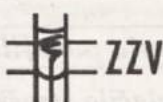
Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- visoka ali višja izobrazba tehnične ali ekonomske smeri,
- 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- znanje vsaj enega tujega jezika (nemščina ali angleščina),
- predložitev programa dela z razvojnimi usmeritvami podjetja.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljite v roku 15 dni po objavi na naslov: **SOP IKON, 8311 Kostanjevica na Krki, Krška cesta 6**, s pripisom "za razpis".

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 8 dni po dnevu izbire. Izbrani kandidat bo imenovan za 4-letni mandat, oziroma do končanja postopka lastninskega preoblikovanja podjetja v gospodarsko družbo.

Dne 21.8.1997 objavljen razpis se zaradi izpada dela teksta preklicuje!

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO NOVO MESTO

OBVESTILO O DERATIZACIJI
(zastrupljanju podgan in miši)

v občinah ČRNOMELJ, METLIKA, SEMIČ, KRŠKO, BREŽICE, TREBNJE, NOVO MESTO, ŠENTJERNEJ IN ŠKOCJAN

Po odloku o obvezni splošni deratizaciji v občinah Črnomelj, Metlika, Krško, Brežice, Trebnje in Novo mesto bo Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto opravil splošno deratizacijo (nastavljanje zastrupljenih vab) od 1.9.1997 do 21.11.1997.

Program in načrt deratizacije za posamezne občine in natančna navodila ter opozorila bodo objavljeni pravočasno in povsod, kjer bomo izvajali deratizacijo.

Zavod za zdravstveno varstvo
Novo mesto
Mej vrti 5, telefon 324-253

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustila
draga mama

**FRANCKA
ZBAŠNIK**

Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala
g. župniku za opravljen obred.

Vsi njeni

**POGREBNE
IN POKOPALIŠKE
STORITVE**

Leopold Oklešen

K Roku 26, Novo mesto

☎ 068/323-193

Mobilni: 0609/615-239

0609/625-585

Delovni čas: **NON STOP**

V dogovoru z Zavodom za zdravstveno zavarovanje vam nudimo
naše pogrebne storitve brezplačno, pri kompletnih storitvah
z minimalnim doplačilom.

ZAHVALA

Tiho je živela in tiho odšla od nas naša draga mama

**KATARINA
PUHEK**

iz Obrha pri Dragatušu

Ob njenem odhodu se iskreno zahvaljujemo vsem zdravniškemu in strežnemu osebju bolnišnice Golnik, posebno dr. Zupančičevi, dr. Marčunu in ge. Dejakovi, ki so ji v najtežjih trenutkih z neizmerno dobroto stali ob strani. Iskrena hvala tudi dr. Paunovi iz ZD Črnomelj. Hvala tudi g. Hitju za organizacijo pogreba, pevkom za lepo petje in gospodu župniku za opravljen molitev za našo mamo. Zahvaljujemo se tudi vsem ostalim, ki so nam stali ob strani in z nami sočustvovali.

Vsi njeni

RADIO MAX

88,90 MHZ

89,70 MHZ

(068) 324-377

Vse, kar želite
izvedeti o sebi in
svoji prihodnosti.

Zaupajte najboljšim!

090/41-29

090/42-38

DOLENJSKE BELE KRAJINE

**STU
dio**

103.0 MHZ

TELEVIZIJA NOVO MESTO

**vaš
kanal**

s Trdinovega vrha
na kanalu 41

Verjemite ali ne...

**RADIO
OGNIŠČE**

Krvavec Kum
104,5 105,9

TONSON
šola tujih jezikov

Pričeli smo z vpisom v začetne in nadaljevalne tečaje AN., NEM., ITAL., FRA. in ŠPA. jezika, za otroke, mladino in odrasle.

Učenje angleščine za otroke od 6. leta dalje!

NOVO! Italijanščina tudi za učence višjih razredov.

Vsi tečajji bodo na OŠ Grm.

Za informacije in vpis pokličite vsak delovni dan od 8. do 15. ure.
e-mail: tonson@siol.net

ZAHVALA

V 65. letu starosti nas je mnogo pre-
zgodaj zapustil naš dragi mož, oče,
dedi in tast

**JOŽE
GRAH**

iz Volčičeve ulice iz Novega
mesta

Zahvaliti se želimo vsem, ki ste bili z nami v naših najtežjih trenutkih, nam kakorkoli pomagali, ustno ali pisno izrazili sožalje, darovali sveče, cvetje in vsem tistim, ki ste namesto cvetja darovali denarne prispevke v korist Splošne bolnišnice Novo mesto. Posebno zahvalo smo dolžni zdravnikom in medicinskim sestram Internega in Pljučnega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto ter UKC Ljubljana. Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti, g. župniku, pevcem pevskega zbora Šmihel, izvajalcu Tišine ter pogrebni osebju.

Žalujoci: žena Marija, sin Zdravko, hčerki Mojca in Suzana z družinami

ZAHVALA

Odprte in pridne Tvoje roke,

Čisto, pošteno mlado srce,

In takega Bog k sebi želel Te je,

Jok ne bo izbrisal spomina, ki večno živi,

Ušesa ne pozabila besed, ki izrekal si jih Ti:

»V srcu radost imejte, v rokah pa delo vse dni.«

Samotna in težka zdaj naša bo pot,

Ljubezen in vera nas obvarovala zmot,

Ostal pa pridih po Tebi in delu Tvojem bo vedno povsod.

V veri, da nekoč spet s Tabo skupaj se združimo,

Od Tebe, predragi mož in oče, se poslednjič poslavljamo.

V 45. letu nas je po hudi bolezni zapustil

FRANC TOPOLOVEC
-KERAMIČAR

z Vrha 27 pri Šentjerneju

Ob nenadomestljivi izgubi moža in očeta se najtopeje zahvaljujemo vsem, ki ste nam na kakršenkoli način pomagali in z nami sočustvovali. Brez vas, dragi dobri ljudje, bi ne zmogli.

V neskončni žalosti: žena Anica, hčerki Sabina in Vesna, mama Kristina ter sestri Marinka in Jožica

V SPOMIN

26. avgusta sta minili dve žalostni leti, odkar nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica in sestra

**MARIJA
REŽEK**

iz Radovice 75 pri Metliki

Hvala za vsak postanek ob njenem grobu, prižgano svečo in za vsako lepo misel.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 74. letu starosti je umrl naš mož,
oče, stari oče in tast

**MIKO
MIKETIČ** st.

iz Žuničev 10

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom in znancem, ki ste nam izrazili sožalje, pokojniku darovali cvetje in sveče ter ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebna zahvala dr. Paunovi, sodelavcem Pošte, EK1, Begrad, Dolenjke, Slovenske knjige, PGD Žuniči in Preloka, GZ Črnomelj, ZZB NOV Adlešiči, govornikom za poslovnice besede, g. Maleriču in pevcem za zapete žalostinke in za zaigrano Tišino ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

frizerski salon

MIRA

Ženske in moške pričeske urejamo
vsak delavnik od 7. do 19. ure,
ob sobotah od 8. do 12. ure.

Mira Rustja, s.p.

Marjana Kozine 3, Novo mesto

☎ 068/22-361

GOLF JGL, letnik 1982, dobro ohranjen, registriran do 8/98, prodam za 2100 DEM. ☎ (0608)75-405. 8557

GOLF II D, letnik 12/89, tip 1990, prevoženih 116.000 km, rdeč, nikoli karaboliniran, prodam. ☎ (068)28-034. 8558

JUGO 45, letnik 1989, registriran do 2/98, redno vzdrževan, prodam. ☎ (068)41-179. 8562

GOLF JGL D, letnik 1984, registriran do 4/98, prodam. ☎ (068)26-312. 8563

JUGO 45, letnik 2/88, 70.000 km, rdeč, prodam. ☎ (068)73-132. 8570

GOLF D, S paket, letnik 1984, registriran do 8/98, prodam. ☎ (068)50-526. 8573

SUZUKI SWIFT 1.3 GX family, letnik 7/96, prodam. ☎ (068)25-694. 8577

R 21 TL, letnik 11/89, 125.000 km, udgodno prodam za 6500 DEM. ☎ (0609)623-489. 8581

PASSAT limuzina 1.6 TD, letnik 1989, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)73-766. 8583

MITSUBISHI LANCER 1.5, letnik 1990, registriran 1991, kovinsko srebrn, prodam. ☎ (068)83-307. 8585

AUDI 80 2.0 E, letnik 1993, vsa oprema, in les prodam. ☎ (041)674-627. 8587

126 P, letnik 12/89, registriran do 6/98, prodam. ☎ (068)27-763 ali 27-346. 8589

JUGO KORAL 55, letnik 1988, prevoženih 87.000 km, rdeč, prodam. ☎ (0608)33-220. 8593

JUGO KORAL 45, letnik 1989, prodam. ☎ (068)87-402. 8595

Z 101, letnik 1987, zadnji levi del poškodovan, prodam. ☎ (0608)87-307. 8596

JUGO 45, letnik 1988, registriran do 5/98, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)83-473. 8605

VW 1300, letnik 1968, vozen, neregistriran, prodam ali zamenjam. ☎ (068)27-122. 8608

CITROEN AX, letnik 1992, registriran do 8/98, prodam. ☎ (0608)77-651. 8609

MAZDO 323 1.3, letnik 1990, 150.000 km, prvi lastnik, ohranjeno, udgodno prodam. ☎ (0608)65-547, po 16. uri. 8610

NISSAN SUNNY 1.6 CLX, letnik 1987, kovinsko zelen, prodam za 5500 DEM. ☎ (068)73-551. 8623

GOLF D, letnik 1989, prva barva, odlično ohranjen, kot nov, registriran do 2/98, prodam za 8700 DEM. ☎ (068)42-395. 8624

VW JETTO, letnik 1982, registrirano do 19.3.1998, prodam za 1100 DEM. ☎ (0608)87-290. 8625

obvestila

PETRA KOŽUH, oprostite zaradi naše neodgovornosti! Hvala ti za čoln, gorivo, vozilo in kuharske mojstrovine! Dva-najst prijatelj. 8349

preklici

V ŠT. 33 smo objavili preklic, da KRISTINA CVELBAR opozarja vse, ki širijo neresnične besede, naj prenehajo, sicer jih bo sodno preganjala. OPOZARJAMO, da to NI Kristina Cvelbar, stanujoča v Šmarjeških Toplicah 180, pač pa Kristina Cvelbar, Hudenje 2, Škocjan.

Podpisani **Andrej Petrič** objavljam na podlagi zakona o gospodarskih združbah prenehanje dejavnosti "Org. tehn. in svetovalne storitve" kot samostojni podjetnik.

pohištvo

PRODAJAMO in kupujemo rabljeno stanovanjsko opremo. ☎ (068)325-523 ali (061)33-94-54. 7315

SEDEŽNO GARNITURO z ležičem udgodno prodam. ☎ (068)25-039. 8428

KUHINJSKE ELEMENTE in garderobno omaro za predsobo prodam. ☎ (068)47-724. 8465

KUHINJO ORHIDEJA, svetlo drapiravo, dolžine 3,30 m, kuppertsbusch, stedičnik na drva, plin (2 elektrika) in hladilnik udgodno prodam. ☎ (068)322-110. 8486

posest

HIŠO v okolici Šentjerneja, z nekaj vrta, oddam v najem. Naslov v oglasnem oddelku. 8378

NA URŠNIH SELIH prodam parcelo, primerno za vikend. ☎ (068)22-261. 8378

HIŠO v Črnomlju prodamo. ☎ (061)651-541. 8396

NAD 300 PUNTOV, dolžine 4,3 m, udgodno prodam. Silvo Trlep, Biž 15, ☎ (068)46-540. 8456

CISTERNO, 1000-litrsko, nerabljeno, prodam za 20.000 SIT. ☎ (068)65-755. 8468

PEČ in štedilnik kuppertsbusch, dva bojlerja, 10 in 80-litrski, kopalno kad in hrastov sod, 100-litrski, prodam. ☎ (068)321-203 ali (068)341-747. 8473

200-LITRSKO stiskalnico za grozdje prodam. ☎ (068)50-114. 8473

OTROŠKI VOZIČEK CAM, kombiniran, zelo dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)65-718. 8477

GARAŽNA in dvorišna vrata z daljinskim odpiranjem ali brez prodam. ☎ (068)42-635. 8478

KORUZO za silažo prodam. ☎ (068)47-694. 8479

UČBENIKE za 3., 4., 5. in 8. razred OŠ ter 1. letnik srednje tehniške šole prodamo. ☎ (068)65-360. 8482

VINO CVIČEK, žganje ter ličkalnik za koruzo prodam. ☎ (068)42-818. 8492

NARAVNO SUŠENE hrastove in smrekove deske prodam. ☎ (068)342-521. 8495

KAMENJE, trd apnec, za temelje ali škarpe na parceli oddam. ☎ (0608)87-201. 8496

50 KOM. novih salonitnih plošč, 6-valnih, udgodno prodam. ☎ (068)75-528, zvečer. 8497

BUKOVA DRVA prodam. ☎ (068)44-339. 8498

OSTREŠJE ZA HIŠO, mlin s pecljalnikom za grozdje, sode, električni mlin za žito in stope, 2 tribrazdna pluga in bikca, starega 1 teden, prodam. ☎ (068)40-005. 8501

KALANA bukova drva z dostavo, lahko tudi našagana, prodam. ☎ (068)78-466. 8501

KORUZO za silažo, 80 a, prodam. ☎ (068)76-163. 8505

KNJIGE za 7. razred, rabljene, udgodno prodam. ☎ (068)44-268. 8508

JEČMEN in koruzo v zrnuj ter droben krompir prodam. ☎ (068)85-742. 8527

NERABLJEN kovinski sod, 70-litrski, udgodno prodam. ☎ (068)341-947. 8532

LEPE SODE, 160-, 80- in 60-litrške, lahko tudi legnarje, prodam za 20.000 SIT. ☎ (068)341-947. 8533

ZA 12.000 SIT prodam 2 rabljena jogija, 190 x 90. ☎ (068)27-039. 8552

KORUZO v zrnuj in za silažo prodam, balirano seno pa prodam ali menjam za gnoj. ☎ (068)21-315, zjutraj ali zvečer. 8555

PŠENICO, jedilni krompir in vino šmarjansko po 100 SIT prodam. ☎ (068)321-957. 8555

NOVO OKNO Termopan, 120 x 140 cm, prodam po polovični ceni. ☎ (068)22-156. 8567

VRTNO hrastovo mizo s klopmi, 220 x 18 cm, prodam. ☎ (068)42-505. 8568

BUKOVO HLODOVINO II. in III. klasno deblo, prodam po 7500 SIT/m³. ☎ (068)65-184, po 20. uri. 8572

BUKOVA kalana drva udgodno prodam z dostavo na dom. ☎ (068)322-754. 8572

VINO ŠMARJANSKO prodam po 150 SIT/l. ☎ (068)81-774. 8584

600 KG ovsa za krmo za zajce, konje in žrebeta prodam po 38 SIT. ☎ (068)65-503. 8586

BEL jedilni krompir prodam. ☎ (068)79-623. 8590

ŽLAHTNO rdeče vino prodam. ☎ (068)41-189. 8592

KOTNO BRUSILKO Bosch, zadnje luč za R 19 in nova vrata za kamion prodam. ☎ (068)51-378. 8599

13 OKEN s polkni prodam za 190.000 SIT. ☎ (068)324-795. 8602

RDEČE VINO cviček zelo udgodno prodam. ☎ (0608)71-712. 8604

MALO RABLJENO prikolico za osebni avto prodam. ☎ (0601)28-074. 8607

70 A koruze na rastilu prodam. ☎ (0608)33-628. 8607

VINO CVIČEK udgodno prodam. ☎ (068)45-388, zjutraj ali zvečer. 8611

JEČMEN, rabljeno strešno opeko Mediteran in hrastov sod, 700-litrski, prodam. ☎ (068)45-401. 8612

ZA PIŠČANCE in purane avtomatske krmilne linije in večji hladilni agregat, novejšje, prodam. ☎ (0609)654-205. 8612

RDEČE VINO po 200 SIT, gajbice za krompir po 500 SIT in jabolčni kis po 80 SIT prodam. ☎ (068)49-567. 8615

HIDRAVLIČNO STISKALNICO, 125- in 150-litrsko, udgodno prodam. ☎ (0608)80-500. 8618

razno

POUČEVANJE KITARE, harmonike in synthesizerja nudim. ☎ (068)85-682 ali 23-874. 8360

PISARNE v centru Novega mesta, v izmeri oca 17 m², s telefonsko linijo in CK, oddajamo. ☎ (068)321-685. 8391

APARTMAJE v Novalji na otoku Pagu, v neposredni bližini morja, vam nudimo po posezonskih cenah. ☎ 0038553 661-458 ali 0038553 661-963. 8547

POSLOVNI PROSTOR, 20 m², primeren za pisarniško dejavnost, v Novem mestu, oddam. ☎ (068)371-740, popoldne. 8548

službo dobi

ZA AKVIZITERSKO PRODAJO nagrobnih sveč honorarno ali redno zaposlimo komunikativne moške ali ženske z lastnim vozilom. ☎ (0609)622-668. 8379

KLJUČAVNIČAR dobi delo. ☎ (068)342-441, po 19. uri. 8379

HONORARNO ali redno zaposlimo natakario. ☎ (068)68-110. 8386

TRGOVSKO tekstilne stroke, s končano trgovsko in poslovodsko šolo, iščemo. Šifra: »TRGOVKA«. 8415

K SODELOVANJU vabimo sodelavce za vodenje in trženje zavarovanj večih zavarovalnic. Prijave s kratkim življenjepismom, naslovom in telefonom pošljite na naslov: PRIMIT, d.o.o., Dunajska 58, 1000 Ljubljana. 8433

2 CVETLIČARJA (-KI) zaposlimo. ☎ (068)322-799. 8484

TRGOVSKO PODJETJE iz Ljubljane honorarno zaposli trgovki za delo na tržnici za prodajo živil v Krškem in Novem mestu. Obvezna trgovska šola! ☎ (061)23-2468, od 7. do 14. ure vsak dan. 8484

Natakario zaposli

BISTRO A

na Novem trgu v Novem mestu.

Informacije po mobitelu
0609/628-385.

DELO NA DOMU nudimo. ☎ (068)76-457. 8439

IŠČEM POMOČ za nego bolnega moža, na domu, v Kalu nad Šentjanžem na Dolenjskem. Nudim stanovanje, prehrano in plačilo po dogovoru. Resni interesi (prednost imajo osebe z izkušnjami z nego bolnikov), naj pokličejo na ☎ (0608)84-365, do 10. ure dopoldan ali po 19. uri. 8454

Trgovina Motoroil

Seidlova 46

Novo mesto

zaposli trgovca.

Informacije 068/371-240.

REDNO ALI HONORARNO zaposlimo natakario in kuharico z izkušnjami. ☎ (068)21-279 ali 65-863. 8536

HONORARNO ZAPOSLIMO več referentov za delo v pisarni. ☎ (068)324-017. 8544

DEKLE zaposlimo v gostinstvu. ☎ (068)341-077. 8564

VOZNIKA kamiona šleparja kiperja z večletnimi delovnimi izkušnjami zaposlim. ☎ (068)42-350 ali (068)81-420, zvečer. 8603

službo išče

PRODAJALKA išče zaposlitev. ☎ (068)342-441, po 19. uri. 8380

PRODAJALKA išče zaposlitev. Sprejem tudi delo na domu (likanje, pospravljanje). Šifra: »POLETJE 97«. 8380

stanovanja

V SENOVEM oddam dvosobno stanovanje, 57 m², delno opremljeno, CK, KATV, za 350 DEM. ☎ (061)140-6080, po 16. uri. 8358

V ČRNOMLJU, Čardak, prodam dvosobno stanovanje. ☎ (068)52-598 ali 51-644. 8374

ENO- ali dvosobno stanovanje v Novem mestu ali okolici vzame v najem mlad par. ☎ (0608)71-436. 8375

V TRNOVEM, LJUBLJANA, blizu centra, oddam sobo študentki za popoldansko varstvo otroka. ☎ (061)1272-581. 8381

STANOVANJE oddam samski osebi ali paru za manjšo pomoč ali za plačilo. Ponudbe pošljite na naslov: P.P. 317, 8000 Novo mesto. 8408

DVO- ali trisobno stanovanje v Novem mestu, v bloku, opremljeno, s telefonom in CK, vzamem v najem. ☎ (068)341-333. 8410

V CENTRU Novega mesta oddam v najem enosobno ali dvosobno opremljeno stanovanje. ☎ (068)341-401. 8426

STANOVANJE v Sevnici, 54 m², novejšje, zelo dobro ohranjeno, prlično, prodam. Marija Repše, Pod vrtarč 17, Sevnica. 8451

GARSONJERO ali enosobno stanovanje v Novem mestu vzamem v najem. ☎ (068)324-396. 8507

V ZELENEM PASU nad Portorožem oddam v najem za eno leto novo garsonjero, 40 m². Plačilo vnaprej! ☎ (068)25-072. 8526

V NOVEM MESTU na Seidlovi prodam garsonjero, 28 m², VI. nadstropje. ☎ (068)25-588. 8531

V CENTRU Dolenjskih Toplic oddam najboljšemu ponudniku 6-sobno stanovanje v prvem in drugem nadstropju, primerno tudi za turistično dejavnost. Možnost kasnejšega odkupa. ☎ (061)159-079. 8571

GARSONJERO v Krškem oddam. ☎ (068)322-274. 8574

OPREMLJENO garsonjero v Krškem prodam. ☎ (0608)34-753. 8591

*Ekipa, ki je posnela filma
KLINIK IN SPOMINI MAME MANKE
bo od 30. avgusta do 12. septembra
v Novem mestu snemala nov film z naslovom
POLICE.*

*Vse, ki bi želeli pri projektu sodelovati, vabijo,
da se v petek, 29. avgusta, ob 16. uri zglasijo
na košarkarskem igrišču na Loki
v Novem mestu.*

V BREŽICAH prodamo dvoipol-sobno stanovanje, 63 m². ☎ (0608)62-471. 8597

živali

MLADE NESNICE, jarkice, hisex, rjave, tik pred nesnostjo, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po udgodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije: Jože Zupančič, Otovce, Črnomelj. ☎ (068)52-806, Gostišče Krulc, Mostec, Dobova. ☎ (0608)67-587, Vera Což, Slepšek 22, Mokronog. ☎ (068)49-711. 7359

TELICO SIMENTALKO v devetem mesecu brejosti in 5 ton koruze v zrnuj prodam. ☎ (0608)67-373. 8355

KRAVE po izbiri ter 2 hiltija znamke Bosch H 800 in 950 W prodam. ☎ (068)41-124. 8361

KRAVO SIVKO s svežim dojilom, po četrtem teletu, cca 600 kg, dobro mlekarico, prodam. ☎ (068)68-638. 8363

DOMAČE PURANE, težke 12 kg, prodam. ☎ (068)67-603. 8368

KITAJSKE RACE za zakol ali nadaljnjo rejo in učenike za prvi letnik Zdravstvene srednje šole prodam. ☎ (068)41-054. 8369

OSLA prodam. ☎ (061)851-844. 8393

OVNA JS, rodovniškega, več jagenjčkov in belo vino prodam. ☎ (0608)61-057. 8423

KRAVE in telice, visoko breje, po izbiri, prodam. ☎ (068)42-598. 8425

3 MESECE starega psička, nemškega ovčarja, brez rodovnika, prodam. ☎ (068)76-423. 8430

KRAVO SIMENTALKO, dobro mlekarico, po drugem teletu, 4 mesece brejo, in telička sivca, starega 7 tednov, za nadaljnjo rejo ali zakol, prodam. Jože Bra-dič, Selišče 4, Dolenjske Toplice. ☎ (068)65-020. 8455

KOZO, dobro mlekarico, prodam. ☎ (068)85-968. 8459

ROTTWEILERJE z rodovnikom, stare 9 tednov, cepljene, prodam. ☎ (061)557-521. 8461

SVINJO, brejo 13 tednov, prodam. ☎ (068)42-332. 8464

BIKCA SIMENTALCA, starega 14 dni, prodam. ☎ (068)26-503. 8469

BIKCA SIVCA, starega 5 tednov, in 2 psički, nemški ovčarki, stari 1 leto, prodam. ☎ (068)45-296. 8471

TELIČKO, staro 10 dni, v A kontroli, prodam. ☎ (068)89-747. 8472

BIKCA, starega 7 dni, rjave pasme, prodam. ☎ (068)323-482. 8475

2 TELICI simentalke, breji 7 in 8 mesecev, prodam. ☎ (0608)87-004. 8480

PUJSKE, težke 30 kg, prodam. ☎ (068)42-752. 8491

2 JAGENJČKA, stara 4 mesece, prodam, kupim pa ovna jezersko-solčavske pasme. ☎ (068)65-016. 8494

Dr. Zdenka Gošnik

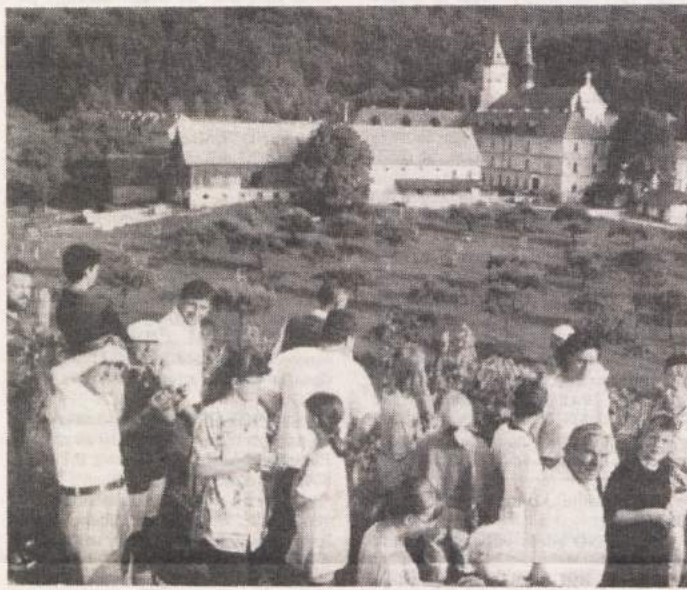
Seveda pa je najpomembnejši del človeka njegovo delo, poklic, ki ga opravlja celo življenje. In tu ima dr. Gošnikova kaj pokazati. Po končanem študiju stomatologije leta 1963 se je zaposlila v novomeškem zdravstvenem domu, ki je imel prostore še v stari stavbi pod kapljičem, vodja zobozdravstvene službe pa je bil dr. Tone Furlan. "Spominjam se, da so takrat še imeli vrtni stroj na nožni pogon, rekli smo "na gepel", in če je zmanjkalo elektrike, so ga celo še uporabljali." Kot mlada zobozdravnica, ki je veliko delala z otroki, je dr. Gošnikova opozarjala, da potrebujejo ortodonta. "Vsak drugi ali tretji otrok je imel manjše ali večje napake, nepravilno raščeno zobovje. Nasploh takrat ni bilo preventivne v današnjem pomenu, veliko je bilo zobne gnilobe, ustna higiena je bila slaba, ljudje niso bili prosvetljeni. Dolenjska in Bela krajina sta bili tudi v tem pogledu močno zapostavljeni."

Konec prejšnjega tedna se je dr. Zdenki Gošnik, znani in cenjeni novomeški zobozdravnici, specialistki iz zobne in čeljustne ortopedije, iztekel dopust. Njen zadnji. V ponedeljek je bilo v njeni ordinaciji v novomeškem zdravstvenem domu tako kot vsak normalen dan v zadnjih 25 letih - od jutra do popoldneva polno otrok in odrasčajoče mladine. Tako bo še cel ta teden. Potem pa ravno tako, le da bo od naslednjega tedna naprej dr. Gošnikova delala honorarno oz. po pogodbi, kot se sedaj reče. Po 34 letih dela v Zdravstvenem domu Novo mesto se bo upokojila. "Žal mi je, da nimam naslednika in tako moram še naprej delati kot ortodontka, saj ne smemo pustiti, da bi ta služba kar prenehala." Dr. Gošnikova je namreč edina ortodontka v zdravstvenem domu, celotne te nadvse pomembne veje zobozdravstvene službe pač ni moč prepustiti le eni zasebni specialistki, ki deluje v Novem mestu. Dr. Gošnikova je zvesta ženska. Zvesta rodnemu mestu in Dolenjski, kjer živi celo življenje in je bila, ko je študirala, v Ljubljani "nesrečna kot pes v cerkvi". Zvesta novomeškemu zdravstvenemu domu, kjer je v službi od prvega delovnega dne. Zvesta taborništvu, ki mu je zavezana od njegovih začetkov kot ustanovna članica Rodu gorjanskih tabornikov. Vsako leto preživi del počitnic s taborniki na taborjenju, letos so tabor postavili ob Krki v Podgozdu pri Dvoru. "Taborništvu je nekaj najlepšega v mojem življenju in s to plemenito dejavnostjo je veseskozi trdno in dejavno povezana moja širša družina; sestre, brat, mož in sin," pravi.

ANDREJ BARTEJ

SREČANJE CITRARJEV IN HARMONIKARJEV - GRABEN 97

NOVO MESTO - V okviru kmetijskega sejma na Grabnu bosta tudi dve zanimivi glasbeni prireditvi. Kot že lansko leto bodo svoje veščine igranja na diatonično harmoniko pokazali godci na to priljubljeno glasbilo, in sicer v nedeljo, 7. septembra, ob 12. uri. Dan prej, v soboto, 6. septembra, pa se bodo prav tako ob 12. uri prvič na Grabnu zbrali citrarji iz vseh koncev Slovenije. Srečanji citrarjev na Dolenjskem dosejajo ni bilo prav veliko, zato je pričakovati kar številno udeležbo tako citrarjev kot poslušalcev - ljubiteljev tega zanimivega instrumenta. Obe prireditvi v okviru kmetijskega sejma organizira Radio Sraka. Srakina glasbena produkcija pa bo kasneje izdala dve kaseti, posneti z glasbo najboljših citrarjev in harmonikarjev. Prijavi se lahko vsakdo, najboljši godci pa bodo svoje znanje pokazali isti dan na finalnih nastopih. Prijave sprejema radio Sraka po pošti (p.p. 338, 8000 Novo mesto) ali po telefonu (068/23-174).

PO PLETERSKE POTE - Pleterska pot vodi tudi čez gorico z lepimi samostanskimi vinogradi, od koder je lep razgled na kartuzijo. (Foto: A. B.)

• Poročno jutro je jutro zadnjega brezskrbnega dne. (Baskovski pregovor)

• Kdor išče prijatelja brez napak, bo ostal brez prijatelja. (Turški pregovor)

Rockerji bodo pridrli na Mirno

Rock delavnica Mirna 97 bo 20. septembra - Organizacijski vodja Janez Ilnikar bi rad z majhnim vložkom obudil lepo tradicijo tovrstnih prireditev na Dolenjskem

MIRNA - Po 4-letnem premoru sruje podjetni trebanjski ljubitelj rocka, Janez Ilnikar novo rock delavnico - Mirna 97. Zgodila se bo v soboto, 20. septembra, v dvorani TVD Partizan na Mirni, nastopile pa naj bi predvsem mlajše rock skupine, ki premorejo vsaj eno lastno skladbo in enourni repertoar za nastop v živo na tokratni rock delavnici Mirna 97. Prijave sprejema Ilnikar na Cankarjevi 31 v Trebnjem, možne pa so celo prijave po telefonu; podrobnejše informacije dobijo zainteresirani na telefonski številki (068) 45-189.

Organizator bo skupini, ki ji bo strokovna žirija (vodil jo bo Matjaž Ograjenšek - ex Chateau) prisodila nagrado omogočil, 15 ur študijskega snemanja. Najboljši skupini po izboru publike pa bo nagrado prispevala mirnska Dana.

Na 1. rock delavnici leta 1980 v Trebnjem, ki so jo ob Ilnikarju organizirali še njegovi sodelavci iz Centra interesnih dejavnosti pri OK ZSMS Trebnje, je nagrado strokovne žirije osvojila danes že znana skupina Chateau, nagrado publike pa koprška skupina Nejoči Peter, katere menedžer je bil

Janez Ilnikar

Ilnikar in je leta 1991 dobila tudi nagrado za besedilo na Melodijah morja in sonca. Nagrado strokovne žirije na 2. dolenjski rock delavnici je odnesla Odiseja 2000, nagrado publike pa novomeška 5. avenija. Koprski Nejoči Peter je pobral na 3. rock delavnici nagrado strokovne žirije, nagrada publike pa je spet ostala na Dolenjskem po zaslugi Novomeščanov oz. skupine Metro. Skupina Brooklyn z Dejo Mušič, priljubljeno bivšo voditeljico Karaoke na nacionalni televiziji, je zmagala na 4. rock delavnici, skupina Strogo zaupno iz Ruš pa je najbolj očarala občinstvo. Taista skupina je naslednje leto, na 5. delavnici, tokrat še drugič zapovrstjo pred

časnim "mrkom" prireditve organizirane v Mokronogu, najbolj prepričala s svojim nastopom tudi strokovno žirijo, "Minister Gregor" pa publiko.

Ilnikar je zatem sodeloval pri pripravi dveh oddaj Pop rock šoder na Valu 202. Kljub temu, da je razočaran nad odnosom nekaterih trebanjskih podjetnikov do te prireditve in do njega osebno, je le uspel pridobiti precejšnjo podporo. "Za ponovno organizacijo rock delavnice sem se odločil, da dokazem, da ni (bil) le rock Otočec in da se da pripraviti rock delavnica tudi z majhnim vložkom. Pokrovitelji rock delavnice Mirna 97 bodo med drugimi tudi Dolenjska banka, d.d., Zveza kulturnih organizacij Trebnje, radio Zeleni val Grosuplje, Kovinotehna, trgovina Koš Trebnje in Cekin, d.o.o., Mokronog.

P. P.

Sprehod okoli Pleterij

Gozdarske, vinogradniške in etnološke zanimivosti na pleterski poti - 6.000 kubikov kama za obzidje

PLETERJE - V petek popoldne so se prvi obiskovalci podali po pleterski poti, ki jo je odprl prior kartuzije Pleterje Lanuin Fischer. Enourno sprehajalo pot so uredili po gozdovih in vinogradih okoli kartuzije; pot pelje okoli samostanskega obzidja in vodi obiskovalca mimo gozdarskih, vinogradniških in etnoloških zanimivosti bližnje okolice tega samostana pod mogočnim hrbotom Gorjancev, kamor so prvi menihi tudi prišli peš.

Štiri kilometre dolga krožna pot je označena z rumenim križem v modrem polju, vodi pa

Ko pot zapusti gozd in prečka cesto, ki vodi v bližnjo vas Drčo, se vzpne med vinograde na Pleterski hrib. V samostanskih vinogradih so trte sort žametna črnina, modra frankinja, kraljevina, laški rizling, šardone, traminec in druge; najstarejši vinograd je star 70 let. Iz vinograda se pot spusti do drških vrat in ob obzidju pelje mimo bajerja, ki je pravzaprav umetno vodno zajetje, namenjeno za namakanje samostanskih sadovnjakov in zelenjavnega vrta. Od tu je še streljaj do parkirišča, ob katerem je etnološki muzej na prostem, kjer je postavljena domačija s Šentjernejskega polja iz leta 1833.

A. B.

• Pri Pleterjah se stekajo tudi tri daljše pohodne poti - Trdinova, Resljeva in Evropska pešpot E7. Možnosti za zanimive sprehode in daljše pohode torej več kot dovolj. Da o ogledu multivizijskega prikaza zgodovine samostana, njegovih zanimivosti ter življenja in dela kartuzijanov niti ne govorimo.

skozi gozd, skozi pleterske vinograde in se konča v etnološkem muzeju na prostem tik ob samostanu. Začne se pri samostanskih vratih pred staro gotsko cerkvijo in takoj zavije v gozd, v katerem so gozdarji označili razne drevesne vrste. Posebej zanimiva je skupina debelih hrastov gradnov, od katerih ima najdebelejši premer 96 cm, visok je 32 m in v njem je 13 m³ lesa.

Potem se pot spusti k tako imenovanim javoroviškim vratom in hudourniški strugi Globoko, ki se napolni ob velikem deževju; višje gori je slikovita soteska. Tod je videti enega od opuščenih kamnolomov, v katerih so proti koncu prejšnjega stoletja, ko so samostan po dolgem času spet oživili, lomili kamen za gradnjo samostanskih poslopij in 2.600 m dolgega obzidja, ki oklepa samostan. Pri gradnji samostana konec 19. stol. je delalo kar okoli 3.000 ljudi. Samo za gradnjo obzidja so porabili približno 6.000 kubikov kama, ogromno ga je šlo tudi za kuhanje apna.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.

zarja Sevničane, kjer je komasacija tik pred izvržbo, naj bodo pozorni, da ne bodo tako ogoljufani, kot so bili oni na Rakovniškem polju. Bralko naj bi pri 87 arih ogoljufali kar za 24 arov.

Marjeta Jankovič iz Kostanjevice pa je potožila, da so pešči na Seidlovi ulici oz. v ločenskem križišču ogroženi, saj zelena luč na semaforju gori le hipec in že ugasne, ko so pešči šele sredi ceste. Bralka in mnogi drugi pešči morajo samo zaradi službe čez ta prehod vsaj dvakrat na dan. Na omenjenem semaforju pa že prej zelena luč za pešce ni gorela dolgo, odkar pa so semaforje pred štirinajstimi dnevi nekaj popravljali, pa se prižge samo še za hip. "Kdo bo kriv, če bo zaradi tega kdo koga povozil?" se sprašuje bralka.

J. D.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

"Begunci naj odidejo domov!" - Čemu trojna zagraditev priključka na Medvedjeku? - O Pionirju naj spregovori tudi stečajna upraviteljica - Nevaren semafor v Ločni

Kljub poletni vročini in dopustniškemu času je bilo minuli četrtek precej telefonskih klicev. Bralca iz Dolenjskih Toplic moti, da so po naših zdraviliščih gostinci bolj pozorni do tujih kot do domačih gostov. Pohvalil pa je Andreja Velkavrha, vremenoslovca, ki da na nacionalni televiziji najbolj prijetno napoveduje vreme, poleg tega pa je v vsaki njegovi napovedi tudi kaka prijetna domislica.

Bralko iz Trebnjega moti, da so begunci tako zaščiteni. Pravi, da je vojne v Bosni konec, zato naj odidejo domov, ne pa da poleg vse postrežbe, ki so jo imeli in jo še imajo, Slovence za to še kritizirajo. "Tudi mi smo bili med drugo svetovno vojno na tujem, kot izgnanci v Nemčiji, ko so nas Nemci novembra 1941 s Krškega polja odpeljali v Nemčijo, vendar ko se je končala vojna, smo komaj čakali, da gremo lahko domov, čeprav smo prišli na izropane domove, nekateri celo na požgane in brez hrane," pravi Trebnjanka.

Marinka Mahnič z Rihpovca se je najprej pritožila, da je prejšnji

teden dobila le polovico Dolenjskega lista. V naši naročniški službi so povedali, da je do napake prišlo v tiskarni in da so na to napako tiskarno že opozorili. Marinka je še povedala, da sta že pred kratkim v tej rubriki bila objavljena klica z njihovega konca, ki sta se nanašala na vikendaško navlako novopečenih lastnikov parcel blizu vasi, in dodala, da se ta navlaka še širi, vse več pa je tudi novih lastnikov, naturaliziranih Ljubljancev, ki vozijo tudi po tujih parcelah, pot do barak pa si posipavajo kar s peskom z vaše ceste.

Tone Grm z Rdečega Kala pri Dobriču je najprej pohvalil Dolenjca, da je zanimiv časopis, vendar nanj ni naročen, ker bi ga po pošti dobil šele v petek, tako pa ga raje ob četrtek kupi. Kot sofer pa je opozoril na trojno zagraditev priključka na magistralki Ljubljana-Obrežje na vrhu Medvedjeka, ki je po njegovem nesmiselna, saj bi bila dovolj že betonska prepreka, ki bi se jo dalo v primeru nesreče celo odmakniti in tam speljati obvoz, tako pa so cestarji po-

stavili železno ograjo in za njo skopali še globok jarek. "Le čemu tolikšno zapravljanje davkoplačevalskega denarja?" se sprašuje Tone in dodaja, da pa bi bilo dobro, ko bi kdo od odgovornih pogledal cesto Rdeči Kal-Mirna Peč pri Jordankalu, kjer bi imel kaj videti.

Vinko Pirc z Viher pri Leskovcu se je odzval na zapis o nekdanjem Pionirju, kjer je bil do njegovega stečaja zaposlen. Kot član zadnjega delavskega sveta pravi, da so zapisane informacije enostranske, ker je bil g. Papež tudi direktor nekdanjega Pionirja, vendar se ni zavzel za sanacijo podjetja, kot mu je to naložil delavski svet, ampak za stečaj, ob tem pa ustanovil bi pass firmo Pionir Standard, za katero po njegovem mnenju sedaj dela reklamo. "Najbolj točne informacije bi o teh stvareh lahko dala stečajna upraviteljica Joža Miklič in prav bi bilo, da bi novinarji glede Pionirja povprašali tudi njo," pravi Vinko in dodaja, da je o Pionirjevem stečaju Dolenjski list premalom pisal.

Malči K. iz Sentruperta opo-

dolenjka
PRODAJNI CENTER
BUČNA VAS, Ljubljanska 31

DISKONT ŽIVIL
SALON
POHIŠTVA IN OPREME

Otvoritev novega salona pohištva v soboto, 30. avgusta, ob 10. uri.

NOVO!